

La comptabilitat com a sistema d'informació empresarial

David Castillo Merino

PID_00158309

Universitat Oberta
de Catalunya

www.uoc.edu

Índex

Introducció	5
Objectius	6
1. Informació financera i comptabilitat	9
1.1. El sistema d'informació comptable	9
1.2. La comptabilitat i la presa de decisions: els usuaris de la informació	10
1.3. Objectius informatius de la comptabilitat	11
2. La regulació comptable a Espanya: el Pla general de comptabilitat	13
2.1. Origen de la regulació comptable a Espanya	13
2.2. L'actual marc legal comptable a Espanya	16
3. L'elaboració de la informació comptable	20
3.1. Requisits de la informació que s'ha d'incloure en els comptes anuals	20
3.2. Criteris de registre. Elements dels comptes anuals	21
3.3. Principis comptables	25
3.4. Cas d'aplicació. Cas Networking, SA	27
4. Els comptes anuals	29
4.1. Normes per a elaborar els comptes anuals	31
4.2. Balanç	32
4.3. Compte de pèrdues i guanys	34
4.4. Estat de canvis en el patrimoni net	36
4.5. Estat de fluxos d'efectiu	39
4.5.1. Mètodes de presentació de l'estat de fluxos d'efectiu	40
4.5.2. Metodologia d'elaboració de l'estat de fluxos d'efectiu	43
4.5.3. Ajustos i eliminacions	45
4.6. Memòria	49
4.6.1. Memòria normal	50
4.6.2. Memòria abreujada	58
4.7. Casos d'aplicació	61
4.7.1. Cas Moon Microsystems	61
4.7.2. Cas Littlebit, SL	64
4.7.3. Cas Advanced Business, SA	66
5. Criteris de registre i valoració de la informació comptable ...	71

5.1.	Informació continguda en els comptes anuals	71
5.2.	Criteris de registre dels elements dels comptes anuals	76
5.3.	Criteris de valoració dels elements dels comptes anuals	77
5.3.1.	Cost històric	78
5.3.2.	Valor raonable	79
5.3.3.	Valor actual	80
5.3.4.	Cost amortitzat	81
5.3.5.	Valor comptable o en llibres	84
5.4.	Cas d'aplicació. Cas d'un actiu financer (compra d'obligacions)	85
6.	Anàlisi de la informació comptable	87
6.1.	Concepte i metodologia de l'anàlisi comptable	87
6.2.	Tècniques d'anàlisi	88
6.3.	Eines d'anàlisi	90
6.4.	El balanç i el compte de pèrdues i guanys adaptats per a l'anàlisi	91
6.5.	Anàlisi de la liquiditat de l'empresa	92
6.6.	Anàlisi de la solvència empresarial	96
6.7.	Anàlisi de la rendibilitat	97
6.8.	Cas d'aplicació. Cas Anàlisi, SA	99
6.8.1.	Anàlisi de la liquiditat, la solvència i la rendibilitat empresarial	99
Resum	107

Introducció

En l'entorn econòmic actual, caracteritzat per l'alta complexitat de les relacions econòmiques i empresarials i una incertesa creixent, la disposició d'informació econòmica estructurada, oportuna i útil s'ha erigit en un element crucial per a dur a terme un procés adequat de presa de decisions.

La informació econòmica i financera sobre l'empresa que subministra la comptabilitat financera per mitjà dels comptes anuals és crucial per a dirigir i gestionar l'activitat empresarial, de manera que s'erigeix en un instrument necessari per a entendre adequadament l'impacte econòmic de la presa de decisions en el marc del desenvolupament de l'activitat.

Els directius de les empreses afronten de manera contínua la necessitat d'escollir entre diverses opcions en el desenvolupament de l'activitat econòmica, amb la responsabilitat d'optar per l'alternativa que possibiliti aconseguir el resultat més bo que sigui possible. La fixació d'objectius pressupostaris, la contractació de personal, la determinació dels preus de venda de béns i serveis, la renovació o millora de productes, l'entrada a mercats nous, etc., són exemples de decisions inherents a les atribucions de la responsabilitat directiva.

En aquest escenari, la informació econòmica i financera es revela com un instrument necessari per a entendre adequadament l'impacte econòmic de la presa de decisions en el marc del desenvolupament de l'activitat empresarial, la qual cosa permet accomplir més bé les tasques directives.

A fi que la informació comptable sigui útil per a prendre decisions en els àmbits directius, els responsables de departaments o d'àrees han de saber quins són els criteris que regeixen els valors econòmics de què informa la comptabilitat i han de saber la informació sintètica que es pot obtenir analitzant les magnituds comptables que contenen els comptes anuals.

D'aquests aspectes ens n'ocuparem en aquesta assignatura, mitjançant l'explicació teòrica i la proposta de l'aplicació pràctica de tots els conceptes que fan falta perquè els professionals de les finances, els d'ara i del futur, siguin capaços de llegir, d'entendre i analitzar la informació comptable de l'empresa.

Objectius

Amb l'estudi d'aquesta matèria, el participant ha de ser capaç:

1. D'entendre el paper de la comptabilitat com a principal sistema d'informació econòmica i financera de l'activitat empresarial.
2. De conèixer la diferència entre comptabilitat externa o financera i comptabilitat interna o de costos i gestió.
3. De saber quina és la situació actual de la regulació comptable a Espanya.
4. De saber quins són els conceptes principals sobre els quals s'estableix la comptabilitat financera com a sistema d'informació econòmica.
5. De llegir la informació empresarial que contenen els principals documents comptables.
6. De conèixer i saber aplicar els criteris de valoració que s'utilitzen per a quantificar les diverses partides comptables que integren el balanç i el compte de pèrdues i guanys.
7. D'entendre el concepte d'anàlisi comptable i conèixer-ne l'objectiu, i també les tècniques i els instruments principals que en regeixen l'aplicació pràctica.
8. De saber quins efectes poden tenir les decisions de gestió en la posició de liquiditat de l'empresa.
9. D'entendre els efectes que poden comportar les decisions de gestió sobre la solvència empresarial.
10. D'identificar la incidència en la rendibilitat de l'empresa derivada de les decisions que es poden prendre en el desenvolupament de la funció directiva.

Competències:

- Competències específiques:
 - Entendre el paper de la comptabilitat com a principal sistema d'informació econòmica i financera de l'activitat empresarial.
 - Conèixer la diferència entre comptabilitat externa o financera i comptabilitat interna o de costos i gestió.

- Saber quina és la situació actual de la regulació comptable a Espanya.
 - Saber quins són els conceptes principals sobre els quals s'estableix la comptabilitat financera com a sistema d'informació econòmica.
 - Ser capaç de llegir la informació empresarial que contenen els principals documents comptables.
 - Entendre i saber aplicar els criteris de valoració de les partides que configuren la informació comptable empresarial.
 - Saber analitzar la informació comptable que contenen els comptes anuals per a extreure conclusions sobre la liquiditat, la solvència i la rendibilitat de l'empresa.
- Competències genèriques:
 - Capacitat de sintetitzar la informació perquè sigui útil per a prendre decisions.
 - Capacitat de comunicar correctament els resultats de l'anàlisi.
- Competències transferibles:
 - Capacitat de discriminar la informació rellevant.
 - Capacitat d'aplicar metodologia i instruments específics al contingut de la seva feina.

1. Informació financera i comptabilitat

Després d'estudiar aquest apartat han de quedar clares les qüestions següents:

- Com funciona la comptabilitat com a sistema d'informació empresarial.
- Quins són els principals usuaris de la informació comptable.
- Quins són els objectius fonamentals de la comptabilitat com a principal sistema d'informació econòmica de l'empresa.

La principal font d'informació econòmica i financera de les empreses és la comptabilitat.

La comptabilitat és un sistema d'informació econòmica i financera que pretén elaborar i publicar indicadors sobre l'activitat econòmica de diferents subjectes (empreses, fundacions, administracions públiques, etc.) amb l'objectiu que es puguin prendre decisions.

Aquesta informació sobre l'activitat econòmica de l'empresa se centra fonamentalment en el patrimoni (recursos financers disponibles i inversions fetes), el resultat econòmic de l'operativa empresarial i el cost dels mitjans de producció.

1.1. El sistema d'informació comptable

La comptabilitat, com a sistema d'informació, està conformada per un seguit d'elements interrelacionats la finalitat dels quals és convertir dades en informació útil per a prendre decisions.

Com a etapes que integren aquest procés, podem establir les següents:

- Identificació de dades. En aquesta primera fase es porta a terme la captació de fets econòmics significatius a partir d'identificar-los mitjançant els documents acreditatius corresponents (factures, contractes, rebuts, etc.), i se'n fa la mesura física. Es consideren *fets significatius* els que modifiquen el patrimoni, el resultat o els costos de l'empresa.
- Processament o elaboració. Aquest segon estadi se centra en el registre i la valoració econòmica dels fets identificats. La identificació i la valoració

Exemple

Obrir un compte corrent, obtenir un préstec hipotecari, rebre matèries primeres al magatzem d'una planta de producció o pagar les nòmines dels treballadors.

s'han de complementar necessàriament mitjançant el registre, de manera que permeti una disposició adequada de les dades.

Exemple

Obrir un compte corrent comporta quantificar els diners que es dipositen, obtenir un préstec hipotecari requereix la valoració monetària dels diners que s'han obtingut i que s'han de tornar, i dels interessos que s'han de pagar, i rebre matèries primeres en una fàbrica demana que es quantifiqui el que ha costat adquirir i transportar aquests materials. A més de la valoració, aquestes operacions s'han de registrar degudament en el moment en què es fan.

- **Informació.** Aquesta fase consisteix a estructurar i formular les dades econòmiques recollides i valorades degudament, perquè es puguin fer servir per a prendre decisions respecte a l'empresa.
Aquesta formulació es concreta en els informes i estats comptables que informen del patrimoni, el resultat i els costos de l'empresa.
- **Decisió.** En aquest escenari és fonamental la figura de l'usuari de la informació, ja que és el subjecte que transforma informació en coneixement, per mitjà d'assimilar-la, analitzar-la i aplicar-la a la presa de decisions.

Exemple

La informació sobre la quantitat del préstec hipotecari i de la quota i els interessos que cal pagar periòdicament pot permetre decidir si es continua mantenint en la mateixa entitat de crèdit o bé es canvia per una altra oferta més avantatjosa.

1.2. La comptabilitat i la presa de decisions: els usuaris de la informació

La finalitat principal de la generació, presentació i difusió d'informació comptable que fan les empreses consisteix a satisfer les necessitats informatives dels usuaris per a prendre decisions diverses respecte a l'empresa.

Aquests usuaris poden ser interns a l'empresa, com, per exemple, els administradors, el director general o els directius dels diversos departaments, o externs, com ara els creditors o els clients. Els usuaris interns són els que utilitzen la informació comptable per a prendre decisions que afecten el desenvolupament de l'activitat empresarial, mentre que els usuaris externs es veuen afectats per aquestes decisions en la seva relació amb l'empresa.

- **Usuaris interns**
 - Propietaris i accionistes
 - Directius, administradors i responsables de la gestió
 - Treballadors
- **Usuaris externs**
 - Clients i proveïdors
 - Bancs i institucions de crèdit
 - Inversors potencials
 - Altres empreses i empresaris
 - Analistes i consultors

- Consumidors finals
- Sindicats
- Organitzacions empresarials
- Administracions públiques

1.3. Objectius informatius de la comptabilitat

La distinció entre usuaris interns i externs de la informació comptable ens porta de manera natural a presentar les dues branques principals de la comptabilitat segons l'objectiu d'aquesta informació. Aquestes dues branques són les següents:

- La comptabilitat externa o financera (d'ara endavant *financera*, perquè és la denominació més usual) està dirigida als usuaris externs (encara que també és accessible i de molta utilitat als usuaris interns) i té l'objectiu d'elaborar uns documents comptables (estats financers o comptes anuals) per a informar aquests usuaris sobre el patrimoni, és a dir, sobre la posició financera de l'empresa composta dels recursos financers disponibles i les inversions fetes, i sobre el resultat periòdic de l'activitat.

La comptabilitat financera està molt regulada, de manera que totes les empreses estan obligades a elaborar els seus documents comptables (comptes anuals) com a mínim anualment i a presentar-los al Registre Mercantil.

Es regeix per un seguit de normes que estableixen els criteris de registre i valoració dels fets econòmics que incideixen en la posició financera (per exemple, les aportacions de recursos que fan els accionistes o l'obtenció d'un préstec d'una entitat financera) i en el resultat de l'empresa (per exemple, el resultat de la venda dels seus productes). La normativa comptable també estableix les pautes que s'han de seguir per a elaborar els estats financers.

- La comptabilitat interna, anomenada també *comptabilitat de costos* (o *analítica*) i *de gestió*, té l'objectiu de presentar informació sobre el càlcul dels costos dels departaments de l'empresa i dels productes (béns o serveis) que constitueixen la seva activitat principal i sobre la valoració dels productes en estoc, informació sobre marges per a planificar i controlar les activitats i els processos de l'empresa, i informació útil per a prendre decisions estratègiques, com, per exemple, la fixació dels preus de venda, l'eliminació d'un producte o d'un procés, o la subcontractació d'una activitat o d'un seguit d'activitats.

	Comptabilitat financera	Comptabilitat de costos i de gestió
Usuaris	Externs i interns (accionistes, creditors, etc.)	Interns (directius, treballadors)

	Comptabilitat financera	Comptabilitat de costos i de gestió
Regulació	Regulada per normes (reglaments de la Unió Europea, Codi de comerç, Llei de societats anònimes, Pla general de comptabilitat)	No regulada
Aplicació	Obligatòria	Voluntària
Formulació i presentació	Com a mínim una vegada a l'any	Flexible: diària, setmanal, trimestral
Tipus d'informació	Financera	Financera i no financera

Classificació de la informació comptable

2. La regulació comptable a Espanya: el Pla general de comptabilitat

Després d'estudiar aquest apartat han de quedar clares les qüestions següents:

- Quin àmbit de la informació comptable empresarial és objecte de regulació.
- Quines són les principals fonts de la normativa comptable a Espanya.
- Com ha evolucionat la regulació comptable durant les darreres dècades.
- Quina és la normativa comptable actual a Espanya.

En aquest apartat ens centrarem a estudiar la comptabilitat financera amb l'objectiu de ser capaços de llegir i d'entendre els documents comptables que s'elaboren en el marc d'aquesta branca de la informació comptable i que informen sobre el patrimoni o la posició financera i els resultats de l'empresa i que s'anomenen *estats financers* o *comptes anuals*.

Com que es tracta d'una matèria molt regulada, és interessant començar el nostre recorregut expositiu amb l'explicació de l'origen del marc legal d'aplicació actual per a elaborar aquesta informació comptable.

2.1. Origen de la regulació comptable a Espanya

La integració de l'Estat espanyol a la Comunitat Econòmica Europea (CEE) el 1986 va comportar el compromís d'Espanya de complir la normativa europea vigent en matèria comptable.

Aquesta normativa es concretava en tres directives específiques de dret comptable en el marc de la normativa de dret de societats emès per la Comunitat. Les tres directives són les següents:

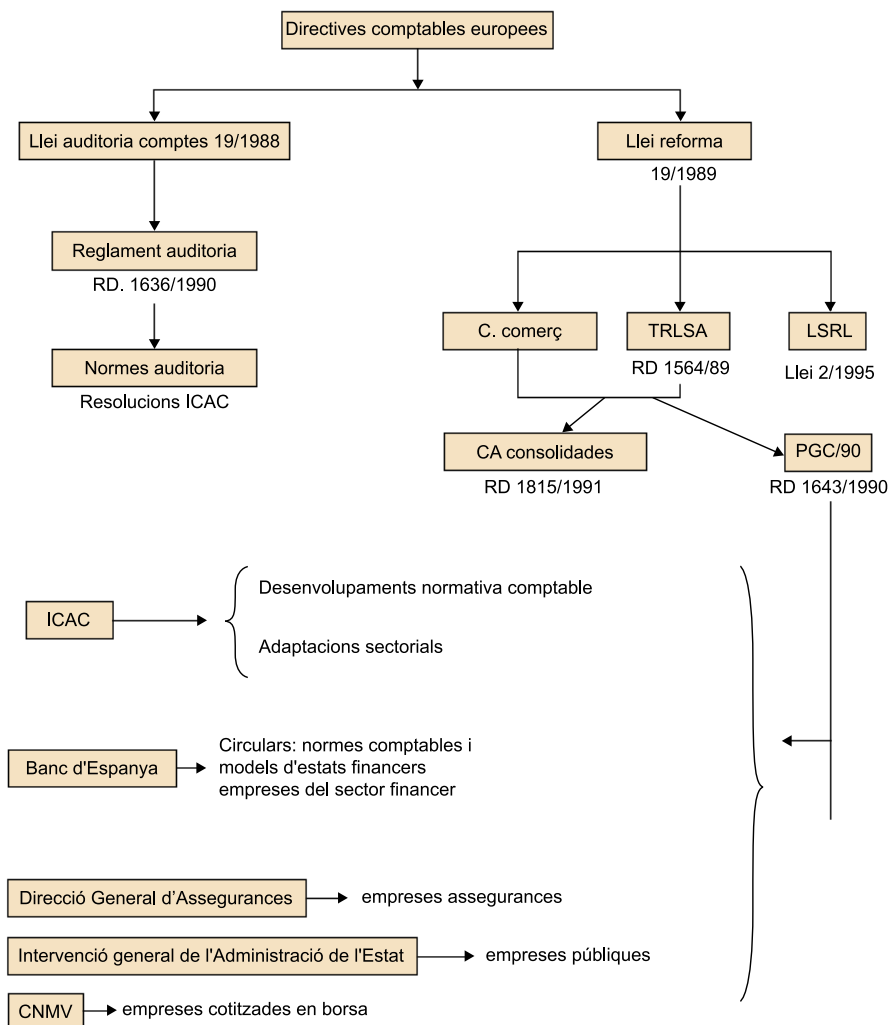
- La Quarta Directiva 78/660/CEE del Consell, de 25 de juliol de 1978, relativa als comptes anuals d'empreses individuals.
- La Setena Directiva 83/349/CEE del Consell, de 13 de juny de 1983, relativa als comptes consolidats (comptes anuals de grups d'empreses).
- La Vuitena Directiva 84/253/CEE del Consell, de 10 d'abril de 1984, relativa al control legal de documents comptables.

L'objectiu comú d'aquesta regulació d'àmbit europeu era introduir una certa harmonització en la normativa comptable que contribuís a millorar el funcionament del mercat comú europeu, fonamentalment pel que fa a la mobilitat de capitals i als mercats financers. La finalitat principal i el contingut fonamental d'aquestes tres directives es recullen de manera sintètica en la taula que es presenta tot seguit:

Finalitat i contingut de les directives comptables europees		
Directiva	Objectiu	Contingut
Quarta	Harmonitzar la legislació sobre valoració i formulació dels comptes anuals d'empreses individuals	<ul style="list-style-type: none"> • Característiques generals dels comptes anuals • Estructura formal del balanç i el compte de resultats • Normes de valoració • Contingut de l'annex o memòria • Contingut de l'informe de gestió • Publicitat de la informació comptable
Setena	Harmonitzar la legislació aplicable per a formular els comptes anuals consolidats de grups d'empreses	Normes de valoració i criteris d'instrumentació perquè grups de societats elaborin informació financera.
Vuitena	Establir el marc legal comú per a desenvolupar la funció d'auditoria dels comptes anuals	<ul style="list-style-type: none"> • Regular la funció d'auditor • Objectius de la verificació dels comptes anuals

Les directives europees en dret comptable

Així, Espanya, com a estat membre de la CEE, va dur a terme la transposició d'aquestes directives a la seva ordenació interna. Això va implicar un seguit de reformes importants en la normativa mercantil i comptable vigent, i la transformació de l'estructura de la regulació comptable, tal com s'exposa en el quadre següent:

Adaptació de la normativa comptable espanyola a les directives europees

En aquest sentit, la incorporació de la vuitena directiva europea va donar lloc a promulgar la Llei d'auditoria de comptes i el Reglament d'aquesta llei. Al seu torn, la transposició de les directives quarta i setena va provocar l'aparició de la Llei 19/1989, la qual va actualitzar els articles del Codi de comerç i de la Llei de societats anònimes (per mitjà del Text refós de la llei de societats anònimes –TRLSA) que versaven sobre matèria comptable, i va establir les bases per a adaptar en matèria comptable la nova Llei de societats de responsabilitat limitada (LSRL). Aquesta segona part del procés de reforma va culminar amb l'aparició dels reials decrets (RD) 1643/1990, pel qual s'aprova el Pla general de comptabilitat, i 1815/1991, pel qual s'aproven les normes per a elaborar els comptes anuals consolidats.

D'aquesta manera es van arribar a establir les dues referències normatives principals en l'àmbit de la formulació d'informació comptable, que són les següents:

- El Pla general de comptabilitat (RD 1643/90) per a les empreses individuals.
- L'RD 1815/91 per als grups d'empreses.

El contingut normatiu del Pla general de comptabilitat s'amplia i es concreta amb caràcter general amb les resolucions de l'Institut de Comptabilitat i Auditoria de Comptes (ICAC), encarregat de desenvolupar les normes de valoració i de crear plans comptables sectorials, específics per a les empreses de sectors d'activitat amb unes particularitats econòmiques distintives (com, per exemple, les empreses constructores, immobiliàries, elèctriques, o d'assistència sanitària).

Aquesta funció de desenvolupament normatiu de l'ICAC l'exerceix el Banc d'Espanya per a les empreses del sector financer, la Direcció General d'Assegurances per a les del sector assegurador, la Intervenció General de l'Administració de l'Estat per a les empreses públiques i la Comissió Nacional del Mercat de Valors (CNMV) per a les empreses els títols de les quals estan admesos a cotització en borsa.

2.2. L'actual marc legal comptable a Espanya

Aquest Pla general de comptabilitat va ser objecte de reforma l'any 2007.

El nou Pla general de comptabilitat (PGC 07, d'ara endavant) s'emmarca en el procés de reforma comptable de la Unió Europea (UE). Aquesta reforma consisteix fonamentalment a adaptar la normativa comptable vigent en els estats membres de la Unió a les normes internacionals de comptabilitat (NIC/NIIF), com a corpus de normes comptables d'aplicació per a elaborar els estats financers dels grups empresarials cotitzats.

La reforma és fruit de l'acord del Consell Europeu de Lisboa, celebrat el març del 2000, plasmat en l'informe *L'estratègia de la UE en matèria d'informació financera: el camí que s'ha de seguir*, per a adoptar mesures encaminades a accelerar la realització del mercat interior de serveis financers, basades en el funcionament eficient del mercat de capitals, la protecció dels interessos dels inversors i el manteniment de la confiança en els mercats financers, en el marc del procés de globalització econòmica.

En el camp de la informació comptable, la Comunitat Europea va impulsar des del començament, amb un èmfasi especial a partir dels primers anys setanta, l'harmonització de la normativa aplicable en els estats membres com a garantia de comparabilitat de la informació derivada de l'activitat dels diversos agents econòmics i, per tant, com a mecanisme per a assolir una assignació més eficient dels recursos, principalment de finançament.

Per a assolir aquest objectiu, la Comunitat es va dotar des de 1970 fins a 1995 d'un contingut doctrinal i normatiu propi prou ampli per a servir de marc de referència a tots els països membres, alguns dels quals amb tradicions comptables importants i dispersos (com ara Alemanya, França, el Regne Unit i els Països Baixos).

Per a això, els criteris comptables es van instrumentar en aquell període en forma de directives, una eina legislativa que estableix uns criteris mínims que han de complir els estats membres adaptant-ne i transposant-ne el contingut normatiu a l'ordenació interna de cada país.

Així, la normativa comptable europea s'ha anat afermant sobre la consideració de línies doctrinals molt diverses i s'ha construït mitjançant un sistema normatiu flexible que ha deixat un marge ampli als estats per a la interpretació particular dels criteris generals. Això ha implicat que l'harmonització comptable a Europa hagi tingut a la pràctica un abast limitat i, per tant, que l'objectiu de comparabilitat de la informació comptable s'hagi complert només parcialment, tant en el si de la Unió Europea com respecte als agents econòmics de tercers països.

L'harmonització comptable traçada a la UE fins a 1995 ha comportat, per tant, l'emergència de limitacions importants per a aconseguir l'objectiu que la informació comptable contribueixi de manera eficaç al reforç de la circulació lliure de capitals en el mercat interior i que les empreses de la Comunitat puguin competir en condicions d'igualtat pels recursos financers disponibles tant en els mercats de capitals dels països de la UE com en els mundials, especialment en els mercats de valors de Nova York (NYSE).

Els requisits d'informació establerts en les directives comptables no han pogut garantir l'alt grau de transparència i comparabilitat de la informació financera emesa per les empreses comunitàries cotitzades, necessari per a aconseguir un mercat integrat de capitals que funcioni de manera eficaç, fluida i eficient.

Això ha motivat la decisió de modificar el marc jurídic comptable aplicable a les empreses de la UE i, en particular, a les societats amb cotització oficial, que s'ha concretat en l'adopció de les NIC/NIIF com a normes comptables de referència en la Unió. Unes normes que s'han adoptat per mitjà de reglaments i que s'han d'aplicar obligatòriament des de l'1 de gener del 2005 per a formular els comptes anuals consolidats dels grups empresarials els títols dels quals cotitzen en algun dels mercats financers dels estats membres.

Aquesta reforma ha comportat l'emergència d'un procés de revisió de la normativa comptable i societària dels països membres i, per tant, dels plans comptables nacionals, amb l'objectiu d'adaptar les seves disposicions al que estableixen les normes internacionals adoptades per la UE.

En el cas d'Espanya, la reforma de l'anterior Pla general de comptabilitat, aprovat pel Reial decret 1643/1990, de 20 de desembre, per a adaptar-lo a les NIC/NIIF, es va iniciar constituint una comissió d'experts el març del 2001, amb l'objectiu d'abordar la situació normativa de les empreses individuals que havien quedat fora del que regulaven els reglaments de la UE. Per a aquestes empreses, s'obria una possibilitat legisladora doble: la que conduïa a adoptar

les NIC/NIIF per a formular també els comptes individuals i la que tendia a mantenir la normativa comptable de cada país, adaptant els aspectes que no fossin coherents amb allò que establia la normativa internacional.

La Comissió va publicar un informe el juny del 2002 conegut com *El Llibre blanc de la comptabilitat a Espanya*. En aquest informe s'opta per una via emmarcada en la segona de les dues opcions apuntades i es recomana que totes les empreses, cotitzades o no, i amb independència de la seva grandària, apliquin, en l'elaboració dels comptes individuals, exclusivament la normativa comptable espanyola, la qual ha de contenir necessàriament tant el marc conceptual com uns criteris de valoració i presentació de la informació compatibles amb les normes internacionals de comptabilitat adoptades per la Unió Europea.

D'aquesta manera es persegueix garantir el requisit de comparabilitat dels estats financers de les empreses europees i minimitzar els canvis que cal fer per aconseguir-ho.

La primera modificació normativa en aquesta matèria s'inicia amb la Llei 62/2003, de mesures fiscals, administratives i de l'ordre social.

Més endavant, apareix l'Avantprojecte de llei de reforma de la legislació mercantil en matèria comptable, publicada en el *Butlletí Oficial de les Corts* el 12 de maig del 2006, i concretat després en el Projecte de reforma i adaptació de la legislació mercantil. Aquest projecte de reforma s'ha materialitzat en la Llei 16/2007, de 4 de juliol, de reforma i adaptació de la legislació mercantil en matèria comptable per a l'harmonització internacional d'aquesta legislació basant-se en la normativa de la Unió Europea, la qual ha introduït en el Codi de comerç i en les lleis societàries les modificacions imprescindibles per avançar en aquest procés de convergència internacional.

És important destacar l'estreta relació que té la proposta actual de llei amb el desenvolupament reglamentari per mitjà de la reforma del PGC 07.

El procés de reforma normativa en aquest àmbit es va iniciar quan l'Institut de Comptabilitat i Auditoria de Comptes (ICAC) va crear, l'11 de juliol del 2005, el grup de treball encarregat de redactar el pla comptable nou. Amb data 11 de setembre es van crear els subgrups de treball que havien d'estudiar les diverses matèries, constituïts per representants de la comunitat científica, acadèmica i professional. La seva tasca es va materialitzar en el Reial decret 1514/2007, de 16 de novembre, pel qual s'aprova el nou Pla general de comptabilitat, i el Reial decret 1515/2007, de 16 de novembre, pel qual s'aprova el nou Pla general de comptabilitat de PIME.

El PGC 07 s'estructura en les cinc parts següents:

- Marc conceptual de la comptabilitat.
- Normes de registre i valoració.

- Comptes anuals. Integra tant les normes per a elaborar els comptes anuals com els models normals i abreujats de comptes anuals.
- Quadre de comptes.
- Definicions i relacions comptables.

La normativa comptable espanyola té en el nou PGC el referent principal. S'hi estableixen les regles del joc per a elaborar, formular i interpretar correctament la informació comptable sobre el patrimoni i el resultat de l'empresa. En concret, el PGC estableix les pautes següents:

- Els documents en els quals s'ha de presentar la informació comptable (estats financers o comptes anuals).
- Els requisits que ha de complir la informació comptable que contenen els comptes anuals.
- Els principis comptables bàsics.
- Els criteris que s'han de seguir per a registrar la informació comptable.
- Els criteris que s'han d'aplicar per a valorar adequadament la informació comptable.

3. L'elaboració de la informació comptable

Després d'estudiar aquest apartat han de quedar clares les qüestions següents:

- Com es formula la informació comptable a l'empresa.
- Quins són els requisits de la informació comptable.
- Quins són els criteris de registre.
- Quins són els principis que regulen l'elaboració de la informació comptable.

Per a entendre el contingut de la informació formulada en els documents comptables (estats financers o comptes anuals), s'han de revisar abans els requisits, criteris de registre i principis generals que regeixen la formulació d'informació comptable. A aquests temes dediquem aquest apartat.

3.1. Requisits de la informació que s'ha d'incloure en els comptes anuals

El PGC estableix que la informació comptable inclosa en els comptes anuals només és correcta i, per tant, útil per a prendre decisions (no hem de passar per alt que aquesta és la finalitat principal de formular i difondre informació comptable) si compleix dos requisits fonamentals, els de rellevància i fiabilitat, i presenta tres qualitats bàsiques, les d'integritat, comparabilitat i claredat.

En la taula que hi ha tot seguit s'explica i s'exemplifica el contingut dels requisits i les qualitats de la informació comptable.

Requisits de la informació comptable	
Rellevància	La informació comptable ha de ser útil per a prendre decisions, tant per a dur a terme prediccions sobre l'activitat econòmica de l'empresa com per a confirmar el compliment d'aquestes expectatives (per exemple, una previsió de vendes o de resultat).

Requisits i qualitats de la informació comptable

Fiabilitat	<p>La informació comptable que facilita l'empresa ha de ser creïble, en el sentit que no hi poden haver errors significatius. Addicionalment, el requisit de fiabilitat implica que la informació ha de ser neutral, de manera que el registre i la valoració d'aquesta informació s'ha de fer sense cap biaix de subjectivitat, atenent exclusivament la naturalesa econòmica i objectiva de les operacions.</p> <p>Per exemple, suposem que una empresa ha fet una determinada inversió financera que consisteix en unes accions d'una altra empresa. Suposem també que té la possibilitat de valorar aquesta inversió pel cost que té o al valor de mercat depenent si la intenció de la direcció és mantenir-la com a cartera de control en el capital de l'empresa o bé vendre-la a curt o mitjà termini. L'aplicació del requisit de fiabilitat en aquest cas implica l'obligació de valorar la inversió financera atenent la intenció de la direcció i independentment d'altres criteris subjectius diferents de la funcionalitat econòmica que té.</p>
Qualitats de la informació comptable	
Integritat	Es tracta d'una qualitat que deriva directament del requisit de fiabilitat, i estableix que la informació comptable ha de ser completa, sense omissions significatives, de manera que es puguin prendre decisions respecte a l'empresa de manera adequada.
Comparabilitat	Els estats financers d'una empresa s'han de poder comparar al llarg del temps i entre diferents empreses. Per a aconseguir-ho, les pràctiques i els procediments comptables han de ser comuns a tots els ens i totes les invariables en el temps.
Claredat	L'aplicació de normes i criteris ha de conduir a obtenir una informació que els usuaris puguin interpretar.

Requisits i qualitats de la informació comptable

A la pràctica, les empreses compleixen els requisits i les qualitats de la informació comptable si apliquen de manera exhaustiva i correcta totes les disposicions que conté la normativa comptable.

3.2. Criteris de registre. Elements dels comptes anuals

L'objectiu informatiu de la comptabilitat financera és informar sobre el patrimoni (conjunt de recursos financers i inversions) i sobre el resultat diari de l'empresa.

Comencem per l'explicació del patrimoni. El desenvolupament d'un negoci necessita, en primer lloc, obtenir un seguit de recursos financers (finançament: recursos aportats pels propietaris, préstecs bancaris, subvencions, beneficis de l'operativa empresarial, etc.). Amb aquests diners, l'empresa fa una sèrie d'inversions en béns i drets (mitjans de producció: locals d'oficines, ordinadors, programari, patents, inversions financeres, etc.), necessàries per a dur a terme la seva operativa i obtenir així un rendiment o resultat.

Aquests diners, en forma de recursos financers i d'inversions, constitueixen el patrimoni empresarial.

Dels recursos financers propis (aportacions dels propietaris o accionistes i recursos generats amb l'activitat empresarial) se'n diu *patrimoni net*; dels recursos financers aliens (que són deixats i, per tant, s'han de tornar als prestadors, per la qual cosa constitueixen el deute de l'empresa –obligacions de pagament–) se'n diu *passiu*, i de les inversions fetes amb aquests recursos se'n diu *actiu*.

En termes patrimonials, les empreses poden invertir en actius per un import igual al dels recursos financers o finançament (propis –patrimoni net– o aliens –passiu–) que han obtingut. O, dit d'una altra manera, la suma dels béns i drets ha de ser igual a la suma de les obligacions i la riquesa dels propietaris. És a dir:

$$\text{actiu (A)} = \text{passiu (P)} + \text{patrimoni net (PN)}$$

$$\mathbf{A = P + PN}$$

Aquesta igualtat, que s'ha de mantenir sempre, independentment de la situació econòmica de l'empresa, és el que cataloguem com a **equació fonamental del patrimoni**, que, així mateix, es pot expressar de la manera següent:

$$\text{estructura econòmica (EE)} = \text{estructura financera (EF)}$$

La informació sobre el patrimoni empresarial es presenta en un document comptable anomenat *balanç*, i es formula a la fi de cada any (anomenat també *exercici econòmic*) per a la majoria de les empreses.

Una vegada tractat el concepte de patrimoni, ens centrarem en la definició del resultat empresarial.

El resultat d'una empresa és la renda obtinguda de les operacions que ha fet com a conseqüència del desenvolupament de la seva activitat durant un temps determinat, generalment l'any natural per a la majoria de les empreses.

Dins del contingut del patrimoni, trobem informació del resultat de les operacions de cada any dins del patrimoni net, ja que fa referència a recursos propis. No obstant això, es tracta d'una informació sintètica i global de les operacions de l'any que no compleix els objectius informatius sobre patrimoni i resultat de la comptabilitat financera. Per a estar en condicions de donar aquesta informació més detallada del resultat empresarial, hem de saber-ne la composició.

El resultat empresarial de l'any objecte d'estudi està conformat per dos components:

1) Ingressos

- La venda de béns d'existències, valorada degudament en unitats monetàries.

Exemple

Quan una empresa que es dedica a la compravenda de productes de la casa (pensem, per exemple, en un supermercat) ven algun d'aquests productes, des del punt de vista d'aquesta empresa i del seu patrimoni es genera un ingrés per vendes.

- La venda o prestació de serveis valorada en unitats monetàries.

Exemple

Pensem, per exemple, en l'activitat hotelera o en la de les agències de viatge:

- Quan un hotel ven el servei d'ús d'una habitació perquè una persona hi pernocti durant un temps determinat, s'hi genera un ingrés per prestació de serveis.
 - En el mateix sentit, quan una agència de viatges ven un paquet turístic (serveis d'allotjament i transport, per exemple), aquesta venda també genera un ingrés per prestació de serveis.
- Els interessos a favor de l'empresa expressats en unitats monetàries.

Exemple

Els interessos que generen els diners dipositats per una empresa durant l'any en un compte corrent o en un compte d'estalvis són un exemple d'ingrés de l'exercici per interessos.

Fets tots tres durant l'any en qüestió.

2) Despeses

- El consum de béns d'existències, valorat degudament en unitats monetàries.

Exemple

Quan un restaurant consumeix productes alimentaris i begudes per a preparar-los i vendre'ls.

- L'adquisició de serveis, valorada en unitats monetàries.

Exemple

Quan una empresa adquireix el subministrament de llum o de gas o quan una gestoria adquireix un servei de gestió fiscal implica per al patrimoni empresarial una despesa per adquisició de serveis.

- Els interessos a càrrec de l'empresa, expressats en unitats monetàries. Sempre que s'hagin consumit (és a dir, utilitzat) els béns i serveis, o s'hagin meritat els interessos durant l'any en qüestió.

Exemple

Quan, per exemple, a una empresa se li generen durant l'any uns interessos per la disposició d'un préstec que li ha concedit el banc per a finançar l'adquisició de mobiliari d'oficina, es produeix una despesa de l'exercici per interessos.

L'expressió analítica del resultat definit així és la següent:

$$\text{resultat} = \text{ingressos} - \text{despeses}$$

D'on es desprèn que:

- Els ingressos són el component positiu del resultat de l'empresa.
- Les despeses són el component negatiu d'aquest resultat.

La informació sobre el resultat empresarial es presenta en un document comptable anomenat *compte de pèrdues i guanys*, i es formula a la fi de cada any per a la majoria de les empreses.

En el PGC 07 s'identifiquen cinc elements bàsics de balanç i compte de pèrdues i guanys. Aquests elements són els següents:

- Actius
- Passius
- Patrimoni net
- Ingressos
- Despeses

Els tres primers formen part del balanç, mentre que els dos darrers es registren en el compte de pèrdues i guanys.

Les característiques essencials dels elements que formen part dels comptes anuals s'exposen tot seguit:

Balanç	
Element	Característiques essencials
Actius	<ul style="list-style-type: none"> • Control econòmic sobre el recurs fruit d'esdeveniments passats. • Probabilitat d'obtenció de rendiments futurs. • Existència d'una transacció econòmica passada. <p>Els actius s'han de classificar segons la naturalesa i el termini que tenen.</p>
Passius	

Balanç	
Element	Característiques essencials
	<ul style="list-style-type: none"> • Probabilitat que hi hagi una obligació de desprendre's de recursos. • Existència d'una transacció econòmica passada.
	Els passius s'han de classificar segons la naturalesa i el termini que tenen.
Patrimoni net	<ul style="list-style-type: none"> • Constitueix la participació dels propietaris. • Té caràcter residual, ja que s'obté de la diferència entre actius i passius exigibles. • Són subjectes als increments o les disminucions dels actius nets sobre els passius exigibles.

Elements dels comptes anuals

Compte de pèrdues i guanys	
Element	Característiques essencials
Ingressos	<ul style="list-style-type: none"> • Increment dels recursos econòmics de la societat, durant un període, que origina un augment del patrimoni net.
Despeses	Decrement en els recursos econòmics de l'entitat, durant un període, que originen disminucions en el patrimoni net.

Elements dels comptes anuals

Finalment, es pot destacar que, per a registrar en la comptabilitat empresarial algun dels elements esmentats, s'han de complir els tres criteris fonamentals de registre dels comptes anuals:

- S'han de complir els **requisits per a reconèixer-los** com a element d'actiu, passiu, patrimoni net, ingrés o despesa.
- Hi ha d'haver un nivell raonable de probabilitat que hi haurà **beneficis futurs** associats a aquest element.
- Han de tenir algun **cost o valor** susceptible de mesurament amb fiabilitat.

Els elements s'han de registrar en el període a què es refereixen els comptes anuals.

3.3. Principis comptables

Els principis comptables són un seguit de criteris acceptats i seguits per la professió comptable que serveixen per a garantir l'adequació dels estats financers a la realitat econòmica de l'empresa a què es refereixen. Els principis comptables definits en el PGC són els sis següents:

- Principi d'empresa en funcionament
- Principi de meritació
- Principi d'uniformitat

- Principi de prudència
- Principi de no compensació
- Principi d'importància relativa

Adicionalment s'ha de tenir en compte que en els casos de conflicte entre principis comptables obligatoris ha de prevaler el que faci que els comptes anuals expressin més bé una imatge fidel.

Per a familiaritzar-nos amb aquests principis i amb el raonament que tenen, vegem-ne la definició i algun exemple:

- Principi d'empresa en funcionament. Es considera que la gestió de l'empresa té una durada il·limitada. Això implica que l'aplicació dels principis comptables no s'ha d'encaminar devers els aspectes següents:
 - Obtenir el valor del patrimoni a l'efecte d'alienar-lo (vendre'l) completament o parcialment de l'empresa.
 - Obtenir l'import que resulta del patrimoni en cas de liquidació de la societat.
- Principi de meritació. La imputació d'ingressos i de despeses s'ha de fer segons el corrent real de béns i serveis i independentment del moment en què es produeix el corrent financer o monetari que se'n deriva.

Contractem una campanya publicitària des d'octubre d'aquest any fins a abril de l'any que ve, el pagament complet de la qual fem per endavant a l'octubre. Encara que es comptabilitzi el pagament en el moment inicial (octubre), hem de comptabilitzar com a despesa d'aquest any només la part que equival a octubre, novembre i desembre. La resta (gener, febrer, març i abril) ha de constar com a despesa de l'any que ve.

- Principi d'uniformitat. Adoptat un criteri en l'aplicació dels principis comptables dins de les alternatives que, si escau, aquests principis permeten, s'ha de mantenir en el temps i s'ha d'aplicar a tots els elements patrimonials que tinguin les mateixes característiques mentre no s'alterin els punts que van motivar l'elecció del criteri esmentat.

Si adoptem un criteri per a valorar les existències, no l'hem de canviar. Només ho podem fer si hi ha una causa justificada, però s'ha d'explicar en la memòria. Així s'afavoreix la comparació dels comptes d'un any a l'altre; si no, aquestes diferències es deurien a un mer canvi de criteri i no a diferències reals.

- Principi de prudència. Solament es comptabilitzen els beneficis que hi ha hagut fins a la data de tancament de l'exercici.

I els riscos previsibles i les pèrdues eventuais, amb origen en l'exercici o en d'altres d'anteriors, es comptabilitzen tan aviat com se sàpiguen.

Tenim un dret de cobrament sobre un client i estimem que no pagarà quan arribarà la data de venciment de la lletra. Som davant d'una pèrdua potencial que hem de comptabilitzar per mitjà d'un deteriorament de valor per insolvència.

- Principi de no compensació. En cap cas no es poden compensar les partides següents:
 - Del balanç de situació: actiu/passiu.
 - De pèrdues i guanys: despeses/ingressos.

Es valoren separatament els elements que integren les diverses partides de l'actiu i del passiu.

Si tenim un deute amb el proveïdor X i alhora tenim un dret de cobrament amb el client X, no podem compensar tots dos comptes, sinó que hem de tenir registrat tant el deute com el dret de cobrament encara que sigui amb la mateixa persona o entitat.

- Principi d'importància relativa. Es pot admetre la no aplicació estricta d'algun dels principis comptables sempre que la importància relativa en termes quantitativs de la variació que produeixi aquest fet sigui poc significativa, i, en conseqüència, no alteri els comptes anuals com a expressió de la imatge fidel del patrimoni, de la situació financera i dels resultats de l'empresa.

Distinció

Pèrdues potencials = pèrdues reversibles (exemple: depreciació d'existències).

Pèrdues hagudes = pèrdues irreversibles (exemple: pèrdua originada per l'incendi d'un magatzem).

3.4. Cas d'aplicació. Cas Networking, SA

L'empresa Networking, dedicada a fabricar dispositius de treball en xarxa, fa un seguit d'operacions durant l'exercici en curs.

Una d'aquestes operacions consisteix a comprar components electrònics a un proveïdor alemany per un valor de 50.000 euros. La compra s'ha fet al desembre i es pagarà a seixanta dies comptats des de la data de factura.

Una altra de les operacions que ha portat a terme Networking ha estat cobrar a la bestreta, amb data 30 de desembre, els interessos que corresponen al gener de l'exercici següent, derivats d'un crèdit concedit a una empresa filial, i per un import de 6.000 euros.

Activitats

Pregunta 1. Quin és l'import de despesa per la compra de matèries primeres i d'ingrés per interessos que ha de tenir registrat al tancament de l'exercici en curs? Quin principi comptable ho determina?

Al tancament de l'exercici, Networking revisa els valors de l'immobilitzat material i detecta que, a causa d'una reclassificació d'un dels seus terrenys amb valor comptable de 20.000 euros, el seu import recuperable és de 16.000 euros.

Solució

En aplicació del *principi de meritació*, la totalitat del valor de la compra feta en l'exercici en curs, és a dir, 50.000 euros, és despesa d'aquest exercici, independentment que el pagament es faci durant l'exercici següent.

Per l'aplicació del mateix principi, els 6.000 euros d'interessos cobrats a la bestreta són ingressos financers de l'exercici següent, independentment que hagin estat cobrats durant l'exercici en curs.

Pregunta 2. Fa falta reflectir aquesta pèrdua potencial en els comptes anuals de l'exercici en curs? Quin principi ho estableix?

També al tancament de l'exercici, a Networking es revisen els saldos pendents de cobrament de clients i pendents de pagament a proveïdors. De la revisió es posa en evidència que el proveïdor alemany de components electrònics és alhora client de l'empresa. El saldo com a proveïdor és de 50.000 euros, i com a client, de 30.000 euros. El responsable de comptabilitat de Networking es planteja la possibilitat de compensar aquests saldos i reconèixer al tancament de l'exercici solament un saldo com a proveïdor de la diferència, és a dir, de 20.000 euros.

Solució

Segons el que estableix el **principi de prudència**, el terreny comptabilitzat per 20.000 euros s'ha de reconèixer pels 16.000 euros d'import recuperable. Hi ha una pèrdua de valor per deteriorament del bé de 4.000 euros, tenint en compte que l'import recuperable és l'import més gran entre el valor raonable que té menys els costos de venda i el valor d'ús que té.

Pregunta 3. És possible fer aquesta operació? Quin principi regula com s'ha d'actuar en aquest àmbit?

Solució

No és possible portar a terme l'operació proposada, ja que el *principi de no compensació* prohibeix compensar els comptes d'actiu amb els comptes de passiu, i els d'ingressos amb els de despeses, de manera que s'ha de valorar de manera independent en els comptes anuals. No obstant això, per al cas particular d'actius i passius financers, el PGC 07 estableix l'obligació de compensació i presentació en termes nets en el balanç quan:

- Hi ha un dret exigible legalment.
- Hi ha intenció de liquidar-los en termes nets o totes dues quantitats simultàniament.

Per exemple, quan hi ha comptes per cobrar i per pagar amb una mateixa contrapart (una empresa que és alhora proveïdora i clienta d'una altra, per exemple) i s'ha acordat el dret de compensació; o també en el cas d'actius i passius financers associats a un mateix intermediari financer.

4. Els comptes anuals

Després d'estudiar aquest apartat han de quedar clares les qüestions següents:

- Quins són els documents que integren els comptes anuals, quines partides s'hi han d'incloure i quin és el format de presentació.
- Quins són els requisits principals que regeixen la formulació dels comptes anuals.
- Quina és l'estructura dels comptes anuals.
- Quines són les normes per a elaborar els comptes anuals.
- Com s'elaboren els comptes anuals de l'empresa.

Per a complir el que estableix la normativa de la comptabilitat financera, les empreses han de formular i registrar cada any (o exercici econòmic) uns documents comptables anomenats *estats financers* o *comptes anuals*.

Els comptes anuals comprenen el balanç, el compte de pèrdues i guanys, l'estat de canvis en el patrimoni net, l'estat de fluxos d'efectiu i la memòria, documents que conformen una unitat. La informació comptable elaborada i continguda en els comptes anuals ha de ser comprensible i útil per a prendre decisions respecte a l'empresa que les formula, i ha d'indicar la imatge fidel del patrimoni, de la situació financera i dels resultats de l'empresa.

En la taula següent es detalla la informació que subministren els documents que integren els comptes anuals:

Document	Informació que subministra
Balanç de situació	Situació financera de l'empresa al tancament d'un determinat exercici econòmic.
Compte de pèrdues i guanys	Rendiment de l'empresa durant un exercici, fruit de la seva activitat.
Estat de fluxos d'efectiu	Canvis en la posició monetària d'un exercici a l'altre.
Estat de canvis en el patrimoni net	Canvis en la composició del patrimoni net de l'empresa d'un exercici a l'altre.
Memòria	Informació quantitativa i qualitativa rellevant per a prendre decisions, no inclosa en els estats anteriors.

Els comptes anuals de l'empresa

Imatge fidel

Atesa la incertesa amb què es duu a terme l'activitat econòmica, la informació comptable no pot assolir una exactitud completa dels fets econòmics que hi ha en una entitat; per això, ha d'oferir una informació comptable que sigui una representació raonable d'aquests fets, i ha de prevaler el fons sobre la forma.

Malgrat això, s'estableix una excepció a aquesta regla general: quan l'empresa pot formular el balanç, l'estat de canvis en el patrimoni net i la memòria seguint el model abreujat, no és obligatori que formuli l'estat de fluxos d'efectiu.

En aquest sentit, a continuació es presenten els criteris per a formular els comptes anuals abreujats:

Balanç, ECPN i memòria abreujats	Límits
Actiu no superior a (milions d'euros)	2,85
Xifra de negocis no superior a (milions d'euros)	5,7
Nombre mitjà de treballadors no superior a	50
Compte de pèrdues i guanys abreujat	Límits
Actiu no superior a (milions d'euros)	11,4
Xifra de negocis no superior a (milions d'euros)	22,8
Nombre mitjà de treballadors no superior a	250

Criteris per a formular comptes anuals abreujats. En tots dos comptes se n'han de presentar dos de tres durant dos anys consecutius.

A això s'hi pot afegir l'obligació per a les empreses les accions de les quals cotitzen en un mercat financer de formular els comptes anuals seguint els models normals.

És important destacar en aquest punt que els criteris esmentats s'utilitzen addicionalment per a establir la possibilitat que les empreses apliquin el PGC de PIME, l'obligació d'auditar els seus comptes anuals i de formular comptes anuals consolidats per part de grups d'empreses (aplicacions establertes en la Llei 16/2007, de 5 de juliol, BOE 5-7-2007):

Criteris	Aplicació
Balanç, ECPN i memòria abreujats	Possibilitat d'acollir-se al PGC de PIME.
	No hi ha l'obligació de sotmetre a auditoria els comptes anuals.

Criteris	Aplicació
Compte de pèrdues i guanys abreujat	Els grups d'empreses no tenen l'obligació de formular comptes anuals consolidats.

4.1. Normes per a elaborar els comptes anuals

Els comptes anuals s'han de formular atenent un seguit de requisits centrats en la periodicitat d'elaboració, el termini de formulació, la identificació i la unitat monetària per a presentar-los. Aquests requisits per a formular els comptes anuals són els següents:

- Periodicitat. S'han d'elaborar amb una periodicitat de dotze mesos, excepte en els casos de constitució, d'escissió o de fusió.
- Termini de formulació. Els comptes anuals han de ser formulats per l'empresari o els administradors de la societat en el termini màxim de tres mesos des del tancament de l'exercici, han d'estar referits a la data en què s'han formulat i han de ser firmats per l'empresari, per tots els socis il·limitadament responsables o per tots els administradors de la societat.
- Identificació. En cadascun dels documents s'ha d'indicar de manera clara la denominació que tenen, l'empresa a què corresponen i l'exercici a què es refereixen.
- Expressió monetària. Els valors s'han d'expressar en euros, milers d'euros o milions d'euros.

Adicionalment, l'elaboració dels diversos documents que integren els comptes anuals ha d'observar un seguit de normes comunes:

Requisits	Descripció
Exercicis dels quals s'informa	En cada partida han de constar els imports de l'exercici corrent i de l'immediatament anterior, i garantir-ne la comparabilitat.
Criteris comptables	No es poden modificar els criteris de comptabilització de les partides d'un exercici a l'altre, excepte en casos excepcionals que s'han de justificar en la memòria.
Partides sense valor	No han de constar en els comptes anuals les partides a què no correspon cap import ni l'exercici en curs ni en l'anterior.
Estructura	No es pot modificar l'estructura dels documents que componen els comptes anuals d'un exercici a l'altre, llevat dels casos excepcionals, que s'han d'indicar en la memòria.
Partides noves	Es poden afegir partides noves a les que preveuen els models normals i abreujats dels comptes anuals.

Requisits	Descripció
Subdivisió de partides	Es pot fer una subdivisió més detallada de les partides que recullen els models normals i abreujats.
Agrupació de partides	Es poden agrupar partides solament si representen un import irrellevant per a mostrar la imatge fidel o si així s'obté més claredat.
Informació en la memòria	Cada partida ha d'anar acompanyada d'una referència encreuada a la informació que conté en la memòria, en els casos en què escau.
Empreses del grup i associades	Els crèdits, els deutes, els ingressos i les despeses associats a empreses del grup i a associades han de constar de manera independent en les partides corresponents.

Normes per a elaborar els comptes anuals

4.2. Balanç

El balanç té l'objectiu d'indicar la **posició patrimonial i financera** de l'empresa referida a una data concreta, i proporcionar informació sobre els recursos econòmics (actius) de què disposa la societat i sobre l'estructura financera (patrimoni net i passiu), per a permetre als usuaris de la informació financera deduir la informació necessària per a predir l'evolució de l'entitat, de manera que els permeti optimitzar el procés de presa de decisions respecte a l'empresa.

L'empresa ha de classificar les partides del balanç segons el criteri del cicle normal d'explotació (que, amb caràcter general, no ha d'excedir un any), en corrent i en no corrent.

Un actiu o passiu corrent s'ha d'estar a l'empresa durant un temps inferior al període mitjà de maduració; en canvi, un actiu o passiu no corrent s'hi ha d'estar més temps.

Si hi afegim el patrimoni net, sorgeixen les cinc categories que veiem en la taula següent:

Categories	Criteris que ha de satisfer la partida inclosa en cada categoria	Partides mínimes que s'hi han d'incloure
Actiu corrent	S'ha de fer, vendre o consumir en el transcurs del cicle normal d'explotació. O es mantenen per motius comercials i s'espera fer dins dels dotze mesos posteriors a la data del balanç. O es tracta d'efectiu o d'un altre mitjà líquid equivalent.	<ul style="list-style-type: none"> • Actius no corrents mantinguts per a la venda • Existències • Deutors comercials i altres comptes per cobrar • Inversions en empreses del grup i associades a curt termini • Inversions financeres a curt termini • Efectiu i altres mitjans líquids equivalents • Periodificacions

Categories del balanç

Categories	Críteris que ha de satisfer la partida inclosa en cada categoria	Partides mínimes que s'hi han d'incloure
Actiu no corrent	Tots els actius que no siguin de l'actiu corrent.	<ul style="list-style-type: none"> • Immobilitzat intangible • Immobilitzat material • Inversions immobiliàries • Inversions en empreses del grup i associades • Inversions financeres a llarg termini • Actius per impostos diferits
Passiu corrent	S'espera liquidar en el transcurs del cicle normal d'explotació de la societat. O es manté per motius comercials i s'espera liquidar dins dels dotze mesos següents a la data del balanç. O l'entitat no té el dret incondicional d'ajornar la cancel·lació del passiu durant els dotze mesos següents a la data del balanç.	<ul style="list-style-type: none"> • Passius no corrents vinculats amb actius mantinguts per a la venda • Provisions a curt termini • Deutes a curt termini • Deutes amb empreses del grup i associades a curt termini • Creditors comercials i altres comptes per pagar • Periodificacions
Passiu no corrent	Tots els passius que no siguin del passiu corrent.	<ul style="list-style-type: none"> • Provisions a llarg termini • Deutes a llarg termini • Deutes amb empreses del grup i associades a llarg termini • Passius per impost diferit
Patrimoni net	Diferència entre actiu i passiu	<ul style="list-style-type: none"> • Fons propis • Ajustos per canvis de valor • Subvencions, donacions i llegats rebuts

Categories del balanç

El model oficial abreujat que correspon al balanç adopta l'estructura següent:

Referència bibliogràfica

En els recursos de l'aula hi trobareu el text oficial del PGC 07. En la cinquena part, "Definicions i relacions comptables", s'estableix la definició de cadascun dels epígrafs que conté el balanç.

Balanç	Nota	200X	200X-1
A) Actiu no corrent			
I. Immobilitzat intangible			
II. Immobilitzat material			
III. Inversions immobiliàries			
IV. Inversions en empreses del grup i associades a llarg termini			
V. Inversions financeres a llarg termini			
VI. Actius per impostos diferits			
B) Actiu corrent			
I. Actius no corrents mantinguts per a la venda			
II. Existències			
III. Deutors comercials i altres comptes a cobrar			
1. Clients per vendes i prestacions de serveis			
2. Accionistes per desemborsaments exigits			
3. Altres deutors			
IV. Inversions en empreses del grup i associades a curt termini			
V. Inversions financeres a curt termini			
VI. Periodificacions a curt termini			
VII. Efectiu i altres actius líquids equivalents			
Total actiu			

Balanç model abreujat	Nota	200X	200X-1
A) Patrimoni net			
A-1) Fons propis			
I. Capital			
1. Capital escriturat			
2. (Capital no exigit)			
II. Prima d'emissió			
III. Reserves			
IV. (Accions pròpies)			
V. Resultats d'exercicis anteriors			
VI. Altres aportacions de socis			
VII. Resultat de l'exercici			
VIII. (Dividend a compte)			
IX. Altres instruments de patrimoni			
A-2) Ajustos per canvi de valor			
A-3) Subvencions, llegats i donacions			
B) Passiu no corrent			
I. Provisions a llarg termini			
II. Deutes a llarg termini			
1. Deute amb entitats de crèdit			
2. Creditors per arrendament financer			
3. Altres deutes a llarg termini			
III. Deutes amb empreses del grup i associades a llarg termini			
IV. Passius per impostos diferits			
V. Periodificacions a llarg termini			
c) Passiu corrent			
I. Passius no corrents vinculats a actius mantinguts per a la venda			
II. Provisions a curt termini			
III. Deutes a curt termini			
1. Deutes amb entitats de crèdit			
2. Creditors per arrendament financer			
3. Altres deutes a llarg termini			
IV. Deutes amb empreses del grup i associades a curt termini			
V. Creditors comercials i altres comptes a pagar			
1. Proveïdors			
2. Altres creditors			
VI. Periodificacions a curt termini			
Total patrimoni net i passiu			

4.3. Compte de pèrdues i guanys

El compte de pèrdues i guanys té l'objectiu d'indicar el resultat que ha obtingut l'empresa i de proporcionar informació sobre els seus components, ingressos i despeses, per a permetre avaluar l'actuació dels gestors i estimar la capacitat de l'empresa de generar fluxos d'efectiu.

Es tracta, per tant, d'un estat comptable dinàmic integrat pels fluxos econòmics que ha tingut l'empresa durant el període a què es refereixen els estats financers, i que generalment és l'any natural.

Amb caràcter general, tots els ingressos i totes les despeses reconeguts durant l'exercici s'han d'incorporar en el compte de resultats, inclosos els canvis en les estimacions comptables.

Dels dos mètodes que preveu la normativa internacional, el de la naturalesa i el de la funció dels ingressos i les despeses, en el PGC 07 s'ha optat per classificar els ingressos i les despeses segons la naturalesa, i així es distingeix entre ingressos i despeses d'explotació (que inclouen els derivats tant de l'activitat ordinària de l'empresa com de l'extraordinària –per exemple, els resultats de l'alienació d'immobilitzat, les subvencions de capital imputades a l'exercici o les multes–), i ingressos i despeses financers.

El format de presentació del compte de pèrdues i guanys és el de llista (model vertical). Com a mínim, s'hi han d'incloure els elements que corresponen a les partides següents:

- Import net de la xifra de negocis.
- Variació d'existències de productes acabats i en curs de fabricació.
- Feines que ha fet l'empresa per al seu actiu.
- Aprovisionaments.
- Altres ingressos d'explotació.
- Despeses de personal.
- Altres despeses d'explotació.
- Amortització de l'immobilitzat.
- Imputació de subvencions de capital.
- Excessos de provisions.
- Deteriorament i alienacions d'immobilitzat.
- Altres resultats.
- Ingressos financers.
- Despeses financeres.
- Variació del valor raonable en instruments financers.
- Diferències de canvi.
- Deteriorament, baixa i alienacions d'instruments financers.
- Impost sobre beneficis.

El model oficial abreujat que correspon al compte de pèrdues i guanys adopta l'estructura següent:

Compte de pèrdues i guanys. Exercici 200X	Nota	200X	200X-1
1) Import net de la xifra de negocis			
2) Variació d'existències de productes acabats i en curs			
3) Feines que ha fet l'empresa per al seu actiu			
4) Aprovisionaments			
5) Altres ingressos d'explotació			
6) Despeses de personal			
7) Altres despeses d'explotació			
8) Amortització de l'immobilitzat			
9) Imputació de subvencions de capital i d'altres			
10) Excessos de provisions			
11) Deteriorament i alienacions de resultat			
Resultat d'explotació			
12) Ingressos financers			
13) Despeses financeres			
14) Variacions de valor raonable d'instruments financers			
15) Diferències de canvi			
16) Deteriorament, baixes i alienacions d'instruments financers			
Resultat financer			
Resultat abans d'impostos			
17) Impost sobre beneficis			
Resultat de l'exercici			

Referència bibliogràfica

En els recursos de l'aula hi trobareu el text oficial del PGC 07. En la cinquena part, "Definicions i relacions comptables", s'estableix la definició de cadascun dels epígrafs que conté el compte de pèrdues i guanys.

4.4. Estat de canvis en el patrimoni net

L'estat de canvis en el patrimoni net (ECPN) reflecteix l'increment o la disminució de la riquesa de l'empresa entre dos balanços consecutius. La inclusió de l'ECPN en els comptes anuals deriva directament del que estableixen les normes internacionals de comptabilitat (NIC/NIIF).

Els moviments que recull aquest estat corresponen a un dels punts següents:

- Les operacions relacionades amb els accionistes, com, per exemple, aportacions de capital, devolucions de capital o distribució de dividendes.
- L'import total dels ingressos i les despeses, pèrdues i guanys inclosos, generats per les activitats de l'empresa durant l'exercici comptable; és a dir,

els ingressos i les despeses reconeguts en el compte de resultats i els que s'imputen directament al patrimoni net.

Per tant, el resultat total que obté l'empresa no apareix totalment en el compte de resultats; s'hi han d'afegir els ingressos i les despeses, les pèrdues i els guanys, produïts al llarg de l'exercici, que, segons la normativa actual, s'han d'incorporar a comptes de net patrimonial, com, per exemple, els ajustos per canvis de valor en determinats actius financers. D'aquesta manera, l'ECPN també informa dels moviments que hi ha hagut com a conseqüència de les normes de registre i valoració d'actius i passius que afecten directament el patrimoni net (el valor raonable com a criteri de valoració, correccions d'errors, etc.), a més dels moviments patrimonials.

L'estat de canvis en el patrimoni net consta dels dos documents següents:

- **L'estat d'ingressos i de despeses reconeguts**, que inclou:
 - El resultat de l'exercici (benefici o pèrdua).
 - Cadascuna de les partides d'ingressos i de despeses, beneficis i pèrdues de l'exercici, segons el que requereixin les normes de registre, que s'hagi reconegut directament en el patrimoni net, per l'import brut de cada partida separat de l'efecte impositiu que tinguin.
 - Les transferències fetes al compte de pèrdues i guanys.

- Aquest document s'ha de formular tenint en compte que:
 - Els imports es registren per l'import brut que tenen, de manera que s'indica en una partida separada l'efecte impositiu corresponent.
 - Inclou les variacions de valor en el patrimoni net com a conseqüència d'inversions netes en un negoci a l'estranger.
 - S'ha d'incorporar a l'estat d'ingressos i de despeses reconeguts qualsevol canvi que hagi comportat el fet de registrar-los en patrimoni net o qualsevol transferència feta al compte de pèrdues i guanys.

- **L'estat total de canvis en el patrimoni net**, el qual integra:
 - Els ingressos i les despeses reconeguts.
 - Les variacions en el patrimoni net derivades d'operacions amb els socis o propietaris.
 - La resta de variacions en el patrimoni net.
 - Els ajustos en el patrimoni net com a conseqüència de canvis en criteris comptables i correccions d'errors.

Per a incloure-hi els **canvis en criteris comptables i errors**, s'han de tenir en compte els criteris següents:

- S'hi han d'aplicar de manera retroactiva.
- L'efecte s'ha de calcular des de l'exercici més antic de què es té informació. Aquest canvi motiva:

- L'ajust per l'efecte acumulat de les variacions dels actius i passius en el saldo inicial del patrimoni net de l'exercici més antic presentat.
- La modificació de les xifres afectades en la informació comparativa dels exercicis a què es refereix el canvi.
- La inclusió en l'estat total de canvis en el patrimoni net del seu efecte calculat a la fi de l'exercici 200X-2 (corresponent a X-2 i anteriors) i de l'exercici 200X-1.

El model oficial abreujat que correspon a l'estat de canvis en el patrimoni net adopta l'estructura següent:

Estat d'ingressos i despeses reconegudes corresponents a l'exercici acabat 200X	Nota	200X	200X-1
A) Resultat del compte de pèrdues i guanys			
B) Ingressos i despeses imputades directament a patrimoni			
I. Valoració d'actius i passius			
II. Cobertures			
III. Diferències de conversió			
IV. Subvencions, donacions i llegats			
V. Efecte impositiu			
Total ingressos i despeses imputades en patrimoni net (total B)			
c) Transferències al compte de pèrdues i guanys			
VI. Per valoració d'actius i passius			
VII. Per cobertures			
VIII. Diferències de conversió			
IX. Subvencions, donacions i llegats			
X. Efecte impositiu			
Total transferències al compte de resultats (total C)			
Total ingressos y despeses reconeguts (+/-A+/-B+/-C)			

B) Estat total canvis en patrimoni net exercici 200X	C	Pe	R	AP	PiD ex. Ant.	Ap.Soc	PiD	Div.cte.	Inst.PN	Aj.canvi valor	Subv.
Saldo 200X-2											
Ajust canvi criteri 200x-2 i ant.											
Ajustos errors 200X-2 i ant.											
Saldo ajustat inici 200X-1.											
I ingressos i despeses reconeguts											
II Operacions amb socis											
III Altres variacions del PN											
C. Saldo final 200X-1											
Ajust canvi criteri 200x-1											
Ajustos errors 200X-1											
I ingressos i despeses reconeguts											
II Operacions amb socis											
III Altres variacions del PN											
C. Saldo final 200X											

4.5. Estat de fluxos d'efectiu

L'estat de fluxos d'efectiu (EFE, d'ara endavant) és un component dels estats financers que té l'**objectiu d'informar dels canvis en la posició financera de l'empresa**, és a dir, de l'origen i la utilització d'efectiu i d'actius equivalents d'efectiu que hi ha hagut durant l'exercici. Es tracta, per tant, d'un estat dinàmic que recull els fluxos de les partides esmentades, i manifesta la capacitat de l'empresa de generar disponibilitats líquides.

Es tracta, com en el cas anterior, d'un document comptable que emana directament de la normativa internacional i que és obligatori per a les empreses que han de presentar el balanç, l'ECPN i la memòria seguint els models normals.

Aquesta informació s'erigeix en un indicador clau per als usuaris de la informació comptable de la mesura de la liquiditat, és a dir, de la capacitat de l'empresa d'atendre les obligacions de pagament, de la solvència, és a dir, del grau d'adequació de la seva estructura financera a les inversions necessàries en el desenvolupament de l'activitat, i, en definitiva, de la capacitat que generin prou recursos líquids per a garantir que funcioni amb normalitat. Es reconeix, així, la importància d'aquest estat tant en l'àmbit intern de l'empresa com en l'extern (per exemple, per a calcular el valor d'una empresa).

Així, l'EFE ha de contenir tots els fluxos d'efectiu produïts durant el període comptable a què es refereixen els estats financers, que expliquen les diferències entre el saldo inicial i el saldo final de la posició d'efectiu de l'empresa, classificats segons si deriven de l'activitat ordinària o d'explotació, d'inversió o de finançament.

Vegem ara les activitats que comprèn l'EFE i els fluxos que comporta cadascuna d'aquestes activitats.

- Explotació. Fluxos d'efectiu que deriven de les transaccions que intervenen a l'hora de determinar el resultat de l'empresa.
 - Cobraments que procedeixen de les vendes de béns i de la prestació de serveis.
 - Cobraments que procedeixen de *royalties*, quotes, comissions i altres ingressos ordinaris.
 - Pagaments a proveïdors pel subministrament de béns i serveis.
 - Pagaments als empleats.
- Inversió. Fluxos d'efectiu derivats de les operacions d'adquisició, venda o baixa d'actius no corrents. Representen una mesura dels desemborsaments a causa dels recursos econòmics que produiran ingressos i fluxos d'efectiu en el futur.
 - Pagaments per l'adquisició d'immobilitzat, de material, d'intangible i altres actius a llarg termini.
 - Pagaments per l'adquisició d'instruments de passiu o de capital, emesos per altres empreses.
 - Cobraments per la venda d'elements de l'immobilitzat.
 - Cobraments per la venda d'instruments de passiu o de capital, emesos per altres empreses.
 - Pagaments i cobraments derivats d'avançaments d'efectiu i préstecs a tercers.
- Finançament. Fluxos d'efectiu derivats de les operacions que produeixen alteracions en la quantitat i composició del patrimoni net i dels recursos financers obtinguts de tercers. Representen una bona mesura de les necessitats d'efectiu per a cobrir les obligacions de pagament amb els subministradors de capital (recursos financers) a l'empresa.
 - Cobraments que procedeixen de l'emissió d'accions o altres instruments de capital.
 - Cobraments derivats de l'emissió d'obligacions, de préstecs, bons o d'altres instruments d'obtenció de recursos de tercers, sia a curt termini o a llarg termini.
 - Pagaments pel reemborsament d'aquests recursos.
 - Pagaments que ha fet l'arrendatari per a reduir el deute pendent d'un arrendament financer.

4.5.1. Mètodes de presentació de l'estat de fluxos d'efectiu

Dels dos mètodes que preveu la normativa comptable internacional per a presentar els fluxos d'efectiu de l'activitat d'explotació, el mètode directe i el mètode indirecte, en el PGC 07 s'ha optat pel mètode indirecte.

Vegem tot seguit els mètodes de presentació de l'EFE:

- Directe. Es presenten **separadament les categories principals de cobraments i pagaments** en termes bruts (és a dir, sense que compensin entrades i sortides), com, per exemple, cobraments i pagaments d'interessos.
- Indirecte. Es comença presentant **la pèrdua o el guany en termes nets** (resultat de l'exercici), quantitat que es corregeix per l'import de les partides següents:
 - Transaccions no monetàries (per exemple, les amortitzacions).
 - De pagament diferit i meritacions que són causa de cobraments i pagaments en el passat o en el futur (per exemple, els impostos diferits).
 - Les partides de pèrdues o guanys associats amb fluxos d'efectiu d'activitats classificades d'inversió o de finançament.
 - A continuació s'hi afegeixen els fluxos d'efectiu de les activitats d'inversió i de finançament.

El model oficial que correspon a l'EFE adopta l'estructura següent:

Estat fluxos d'efectiu. Exercici 200X	Nota	200X	200X-1
A) Fluxos d'efectiu de les activitats d'explotació			
1) Resultat de l'exercici abans d'impostos			
2) Ajustos del resultat:			
Amortitzacions (+)			
Correccions valoratives (+/-)			
Benefici/pèrdua en venda d'immobilitzat i intangibles (+/-)			
Beneficis/pèrdues en instruments financers (+/-)			
Ingressos per interessos (-)			
Despeses per interessos (+)			
Diferències de canvi (+/-)			
Variació de valor raonable (+/-)			
3) Canvis en el capital corrent (existències, deutors, etc.)			
4) Altres fluxos d'efectiu de les activitats d'explotació			
Pagaments d'interessos (-)			
Cobraments de dividends (+)			
Cobraments per interessos (+)			
Pagaments (cobraments) per impostos sobre beneficis (-/+)			

Estat fluxos d'efectiu. Exercici 200X	Nota	200X	200X-1
5) Flux d'efectiu d'activitats d'explotació			
B) Flux d'efectiu de les activitats d'inversió			
6) Pagaments per inversions (-)			
Empreses del grup i associades			
Immobilitzat intangible i material			
Inversions immobiliàries			
Altres actius financers			
Actius no corrents mantinguts per a la venda			
7) Cobraments per desinversions (+)			
Empreses del grup i associades			
Immobilitzat intangible i material			
Inversions immobiliàries			
Altres actius financers			
Actius no corrents mantinguts per a la venda			
8) Flux d'efectiu d'activitats d'inversió			
C) Flux d'efectiu d'activitats de finançament			
9) Augments i disminucions d'instruments de patrimoni net			
Emissió d'instruments de patrimoni			
Amortització d'instruments de patrimoni			
Adquisició d'instruments de patrimoni propi			
Alienació d'instruments de patrimoni propi			
10) Augments i disminucions en instruments de passiu financer			
a) Emissió			
• Obligacions i valors similars (+)			
• Deutes amb entitats de crèdit			
• Deutes amb empreses del grup i associades			
b) Devolució i amortització (ídem anterior)			
11) Pagaments dividends i remuneracions d'altres ins. PN			
12) Flux d'efectiu d'act. finançament			

Estat fluxos d'efectiu. Exercici 200X	Nota	200X	200X-1
D) Efecte de les variacions dels tipus de canvi			
Augment o disminució neta de l'efectiu			
Efectiu o equivalents al començament de l'exercici			
Efectiu o equivalents a la fi de l'exercici			

4.5.2. Metodologia d'elaboració de l'estat de fluxos d'efectiu

La inexistència d'informació detallada sobre variacions d'efectiu en la comptabilitat empresarial determina la necessitat d'aplicar una metodologia específica que permeti transformar la informació disponible, és a dir, els saldos d'elements patrimonials i els fluxos de resultats, en els fluxos de tresoreria que donen contingut a l'estat de fluxos d'efectiu (EFE) de l'exercici.

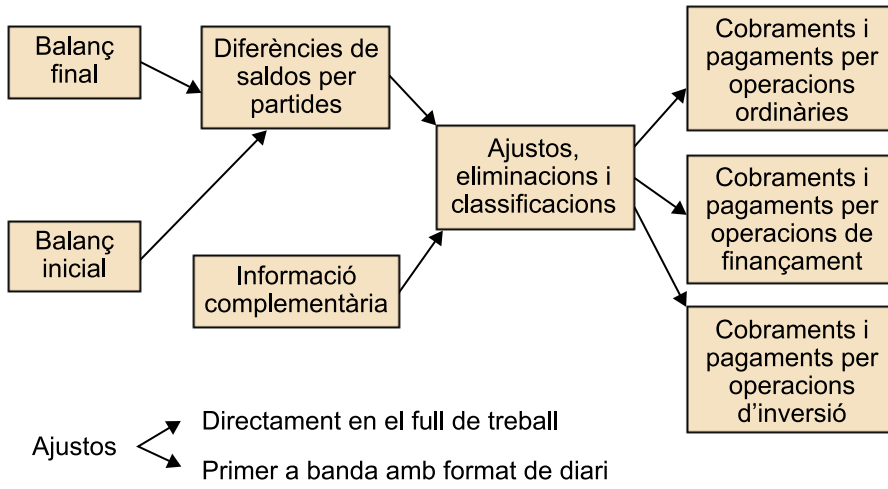
Per això, en aquest apartat us proposem una metodologia pràctica per a elaborar aquest nou estat component dels comptes anuals. A partir de la informació comptable disponible es duen a terme un seguit d'ajustos i eliminacions amb l'objectiu de convertir en fluxos d'efectiu les variacions dels saldos dels elements de balanç que hi ha hagut durant l'exercici, i de transformar els fluxos d'ingressos i de despeses dels comptes de pèrdues i guanys en moviments d'efectiu.

- Informació necessària. La informació a partir de la qual s'ha d'elaborar l'EFE és la següent:
 - Balanç de situació inicial i final.
 - Compte de pèrdues i guanys.
 - Informació complementària per a determinades operacions.
 - Per a l'analista extern, el problema és la falta d'informació per a portar a cap els ajustos i les eliminacions pertinents.
- Sistemàtica general i full de treball. En termes sintètics i generals, el procés comença a partir de la informació disponible en el balanç final i inicial de cada exercici. Després es calculen les diferències de saldos per partides de balanç. Aquesta informació, a la qual s'afegeix la que procedeix dels ingressos i les despeses del període del compte de pèrdues i guanys, serveix de base per a fer els ajustos i les eliminacions que, juntament amb la classificació de les partides per tipologia d'activitats, ha de possibilitar formular l'EFE de l'exercici.

L'esquema general i la proposta de full de treball són els següents:

Full de treball per a obtenir l'EFE

Sistemàtica per a l'elaboració de l'estat de fluxos de tresoreria

Actiu	31.12.X	31.12.X-1	Dif. D	Dif. H	Ajustos D	Ajustos H	Cobr.	Pag.
Maquinària								
Amortitz. acumul. maquin.								
Equips procés inf.								
Amortitz. equips proa.								
Immobilitzat financer								
Deterior. immob. financer								
Existències								
Clients								
Deteriorament clients								
Tresoreria								
Total actiu								
Patrimoni passiu								
Capital social								
Acc. des. no ex.								
Reserves								
Pèrdues i guanys								
Deutes LT entitat crédit								
Proveïdors								
HP creditora IS								
Proveïdors imm. CT								
Total patrimoni i passiu								
Compte de PG								
Import net de xifra de negocis								
Benefici en venda immob.								
Consums d'explotació								
Despeses de personal								
Amortitz. maquinària								
Amortitz. EPI								
Variació deterior. clients								
Va deterior. invers. fin.								
Impost societats								
Resultat exercici								
Totals PG								
Cobraments per venda maquinària								
Totals								

4.5.3. Ajustos i eliminacions

L'EFE es fonamenta en el "criteri de caixa". Per tant, s'han d'eliminar totes les operacions internes i calcular els cobraments i pagaments del període mitjançant el procediment general següent:

- Ajustos per eliminar:
 - Correccions valoratives, com ara amortitzacions, pèrdues per deteriorament de valor, o diferències de canvi, i també variacions en les provisions.

- Operacions que s'hagin de classificar com a activitats d'inversió o de finançament, com ara resultats per alienació d'immobilitzat o d'instruments financers.

- Eliminació del saldo P i G en balanç i compte P i G.
- Cobraments i pagaments per operacions comercials.
- Cobraments i pagaments per altres operacions corrents no comercials.
- Cobraments per aportacions d'accionistes.
- Cobraments i pagaments per operacions d'immobilitzat.
- Altres operacions.

Ajustos per operacions internes

Per els ajustos que calgui per a eliminar els càrrecs/abonaments en el compte de resultats que no són ni cobraments ni pagaments, com, per exemple:

- Dotació d'amortitzacions d'immobilitzat material.
- Deteriorament d'inversions financeres permanents.
- Provisió per a responsabilitats.
- Diferències negatives de canvi per debèits de llarg termini.
- Venda d'immobilitzat material; amortització acumulada; preu de venda.
- Aplicació del resultat de l'exercici anterior.
- Excés de provisions.
- Subvencions de capital transferides a resultats.

Eliminació del saldo P i G

Eliminem el saldo de pèrdues i guanys del període del balanç (B) i el saldo del compte de pèrdues i guanys (P i G).

Concepte	Deure	Haver
Pèrdues i guanys (benefici) (B)	X	
Pèrdues i guanys (pèrdua) (B)		X
A saldo deutor, benefici (P i G)		X
A saldo creditor, pèrdua (P i G)	X	

Cobraments i pagaments per operacions comercials

- Per a assolir l'import cobrat per *vendes*:

Import net de la xifra de negocis

- + disminució de saldo de clients
- augment de bestreta de clients
- augment de saldo de clients
- disminució de bestreta de clients

Cobraments per vendes

- Per a obtenir l'import pagat per *compres*:

Aprovisionaments (P i G)

més/menys

Variació d'existències de mercaderies (matèries primeres i altres aprovisionaments) (B)

Compres netes

- + disminució saldos deutes per compres i serveis
- disminució saldos deutes per efectes pagar
- augment saldo bestretes proveïdors
- augment saldos deutes per compres i serveis
- augment saldo per deutes per efectes pagar
- disminució saldo bestretes a proveïdors

Pagaments per compres i prestacions de serveis

- Existències. La variació d'existències en el balanç no comporta fluxos de tresoreria. S'han d'eliminar els saldos de balanç i del compte de pèrdues i guanys.
 - Variació de deteriorament d'existències (balanç)
 - Variació de deteriorament d'existències (compte de P i G)

Ajustos corresponents per a obtenir els cobraments i pagaments per operacions corrents no comercials

- Deutors diversos. L'augment o la disminució representa un flux de tresoreria més petit o més gran respecte a l'import reflectit en els epígrafs "Ingressos accessoris i altres de gestió corrent" del compte de P i G.

Ingressos accessoris i altres de gestió corrents (P i G)

Subvencions (P i G)

- + decrement deutors diversos
- augment deutors diversos

Cobraments per ingressos accessoris i subvencions a l'explotació

- Creditors diversos. L'augment o la disminució d'aquest epígraf del balanç representa flux de tresoreria més petit o més gran respecte a l'import dels pagaments que deriva de l'epígraf "Serveis exteriors" del compte de P i G:

Serveis exteriors P i G

- + disminució creditors diversos
- augment creditors diversos

Pagaments per serveis exteriors

- Ajustos per periodificació

Actiu

Increment saldo ... + pagament per despesa P i G

Disminució saldo ... – pagament per despesa P i G

Passiu

Increment saldo ... + cobrament per ingrés P i G

Disminució saldo ... – cobrament per ingrés P i G

- Pagaments per despeses de personal

Despeses de personal del compte de P i G

+/- variacions de saldos de:
Organismes SS creditors
Remuneracions pendents pagament
HP creditora IRPF
bestretes remuneracions
crèdit curt i llarg termini personal

Pagaments per despesa de personal

Pagaments i cobraments per operacions amb immobilitzat

- Pagaments

Altes d'immobilitzat (variacions de l'immobilitzat corregides)

+/- variacions de saldos proveïdors i efectes per pagar immobilitzat

+/- desemborsaments pendents immobilitzat

Pagaments per adquisicions d'immobilitzat

- Cobraments per venda. S'ha d'ajustar convenientment (segons si s'ha cobrat o no) l'assentament d'eliminació del quadre de finançament.

Cobraments per aportacions de socis i accionistes

Mentre no s'hagi fet l'aportació en efectiu (diners) no hi ha moviment de tresoreria.

Fins que no s'hagi fet l'aportació en efectiu (diners) no hi ha moviment de tresoreria.

Per tant, s'han d'eliminar:

- Accionistes per desemborsaments no exigits.
- Accionistes per desemborsaments exigits.
- Increment de capital mitjançant compensació de deutes.
- Increment de capital mitjançant aplicació de reserves.
- Increment de capital mitjançant aportacions no dineràries.

Altres operacions

S'han d'eliminar:

- Traspessos de partides a curt i llarg termini.
- Feines fetes per a immobilitzat.
- Provisions (dotació i desdotació) existències, tràfic, inversions financeres.
- Diferències de canvi que no hagin comportat sobres o pagaments.
- Retencions d'impostos (pagaments de dividends, interessos) de la part no pagada a Hisenda.

Pel que fa a l'impost sobre societats, com que la quota de l'exercici es paga l'any següent, s'ha de cancel·lar:

- HP creditora IS exercici (B) amb despesa per impost de societats PG.

S'han de donar com a pagament de l'exercici:

- Retencions i pagaments a compte de l'exercici.
- + Saldo HP creditora IS exercici anterior.

S'han d'eliminar impostos diferits, avançats, i el crèdit fiscal que hi hagi.

4.6. Memòria

La memòria subministra informació que completa, comenta i amplia la informació inclosa en les partides del balanç, el compte de resultats, l'estat de patrimoni net i l'estat de fluxos d'efectiu, a més de proporcionar una altra classe d'informació que permet tenir una comprensió adequada de la situació financera i del rendiment financer de la societat.

El contingut de la informació és divers, i per això s'ha de fer una presentació organitzada que inclogui referències encreuades a la resta dels estats financers.

Les pautes generals sobre la informació que s'ha d'incloure en la memòria són les següents:

- Les bases utilitzades per a elaborar els estats financers, i les polítiques comptables particulars rellevants per a comprendre'ls.
- La informació que, essent exigida per les normes de registre i valoració, no s'ha inclòs en els altres components dels estats financers.
- La informació addicional no inclosa en cap dels apartats anteriors, però rellevant per a una presentació raonable.

El contingut de la memòria normal i de la memòria abreujada dels comptes anuals s'estructura en els apartats que us indiquem tot seguit.

4.6.1. Memòria normal

1) Activitat de l'empresa

- Nom del grup i de la societat dominant directa i de la darrera del grup.
- Registre Mercantil on hi ha dipositats els comptes anuals consolidats (CAC) i la data.
- Circumstàncies que eximeixin de consolidar.

2) Bases de presentació dels comptes anuals

- Declaració explícita que els comptes anuals reflecteixen:
 - La imatge fidel del patrimoni, de la situació financera i dels resultats de l'empresa.
 - La veracitat dels fluxos incorporats en l'estat de fluxos d'efectiu.
- Els aspectes crítics de la valoració i l'estimació de la incertesa:
 - Existència d'incerteses importants que aportin dubtes sobre la possibilitat que l'empresa continuï funcionant normalment.
 - Suposicions clau sobre el futur que comportin canvis significatius en el valor d'actius i passius en l'exercici següent. S'han d'indicar els actius i passius i el valor comptable que tenen en la data de tancament.
 - Canvis fets en estimacions comptables. S'ha d'indicar l'efecte que tenen en l'exercici i en exercicis futurs (cal informar si és impracticable quantificar l'efecte en exercicis futurs).

- Hipòtesis alternatives utilitzades quan no se segueixi el principi d'empresa en funcionament.
- Comparació de la informació. Explicació de l'adaptació dels imports de l'exercici precedent per a facilitar la comparació i, en cas contrari, les raons excepcionals que han fet impracticable la reexpressió de les xifres comparatives.
- Canvis en criteris comptables. Explicació detallada dels ajustos pels canvis que s'han fet en criteris comptables:
 - Naturalesa i descripció del canvi produït i raons per les quals el canvi permet una informació més fiable i rellevant.
 - Import de la correcció per a cadascuna de les partides que corresponguin dels documents que integren els comptes anuals afectats en cadascun dels exercicis presentats a efectes comparatius.
 - Si l'aplicació retroactiva és impracticable, s'ha d'informar sobre aquest fet, les circumstàncies que l'expliquen i des de quan s'ha aplicat el canvi en el criteri comptable.
 - Quan el canvi de criteri es deu a l'aplicació d'una norma nova, s'ha d'indicar, s'ha d'estar d'acord al que s'hi disposa i s'ha d'informar de l'efecte que té sobre exercicis futurs.
 - No fa falta incloure informació comparativa en aquest apartat.
- Correcció d'errors:
 - Explicació detallada dels ajustos per correcció d'errors fets a l'exercici.
 - En particular, s'ha de subministrar informació sobre:
 - a) La naturalesa de l'error i l'exercici o exercicis en els quals es va produir.
 - b) L'import de la correcció per a cadascuna de les partides que corresponguin dels documents que integren els comptes anuals afectats en cadascun dels exercicis presentats a efectes comparatius.
 - c) L'aplicació retroactiva, en cas que sigui impracticable. S'ha d'informar d'aquest fet, de les circumstàncies que l'expliquen i des de quan s'ha corregit l'error.
 - No fa falta incloure informació comparativa en aquest apartat.

3) Aplicació de resultats

- S'informa sobre el repartiment complet del resultat, del romanent i de les reserves lliures si escau, i de l'aplicació que té en les reserves, els dividendes o els romanents. En el cas de Moon Microsystems, s'ha d'explicar per què no

s'ha acordat cap dividend amb càrrec als resultats de l'exercici de 519.000 milions d'euros.

- S'esmenten les limitacions a la distribució de dividends.

4) Normes de registre i valoració

Normes de registre i valoració. Adaptant-les a les necessitats, de manera sintètica i conforme a l'exigència de claredat, han deixat de ser les normes de valoració del PGC 1990, i s'ha d'informar amb detall, a més dels criteris de valoració seguits, de les normes de registre:

- Justificar la qualificació de l'element o de la transacció.
- Esmentar els criteris d'identificació.
- Justificar el criteri de reconeixement comptable i d'imputació.
- Informar si un criteri ha estat impracticable.

Intangibles:

- Circumstàncies per les quals s'ha considerat indefinida la vida útil d'un intangible. Detall del criteri seguit per a calcular el valor recuperable del fons de comerç.
- Criteris de capitalització, amortització, correcció per deteriorament.

Això afecta les despeses de recerca i desenvolupament de Moon Microsystems, que consten en el balanç de tancament amb un valor comptable de 2.000 milions d'euros.

5) Immobilitzat material

- Criteris dels components del cost (incloent-hi costos d'ampliació, de modernització, desmantellament, rehabilitació, etc.)
- Criteris d'amortització, de correcció valorativa i reversió de correccions.

En el cas de Moon Microsystems, això s'aplica als terrenys, les construccions, la maquinària i els equips per al procés de la informació, amb un valor net comptable agregat de 1.619.600.000 d'euros.

6) Inversions immobiliàries

Les inversions immobiliàries de Moon Microsystems (construccions) presenten un valor comptable de 100.000.000 d'euros al tancament de l'exercici.

A més de presentar els criteris que en justifiquen la classificació com a tal, s'ha de presentar la mateixa informació que la prevista per als immobilitzats materials, afegint-hi la pròpia de la inversió:

- Tipus i destinació de cada inversió.
- Ingressos i despeses que provenen de l'explotació de cada inversió.
- Es diferencien inversions que generen ingressos de les que no en generen.
- Restriccions que hi ha a l'hora de fer inversions immobiliàries, a l'hora de cobrar-ne els ingressos o a l'hora de cobrar-ne l'alienació o disposició.
- Obligacions contractuals d'adquisició, de construcció, desenvolupament d'inversions immobiliàries o per a reparacions, millores o manteniment.

En aquest apartat Moon Microsystems ha d'informar sobre les construccions que té destinades a obtenir rendes al tancament de l'exercici.

7) Immobilitzat intangible

8) Arrendaments i altres operacions de naturalesa semblant

9) Instruments financers

- Criteris emprats per a qualificar i valorar les diverses categories d'actius i passius financers.
- Raons per les quals accions que ha emès l'empresa no s'han considerat patrimoni, sinó passiu financer.
- Criteris per a determinar l'evidència objectiva de deteriorament.
- Instruments financers híbrids: criteris seguits per a valorar-ne de manera separada els components, o la impossibilitat de separar-los.
- Instruments financers compostos: criteris de valoració per a quantificar el component que s'ha de qualificar com a passiu financer.
- Actius i passius designats a valor raonable amb canvis en P i G: naturalesa, criteris, compliment de requisits.
- Criteris emprats en la baixa.
- Contractes amb garanties financeres; criteri de valoració inicial i posterior.
- Valoració d'empreses del grup, multigrup i associades; correccions valoratives.

En aquest apartat Moon Microsystems ha d'explicar per què ha classificat les inversions financeres a llarg termini com a *actius financers mantinguts per a la venda*, i també ha d'argumentar l'aplicació del valor raonable en la valoració posterior, fet que ha determinat un ingrés de patrimoni net acumulat de 80.000.000 d'euros. També aquí ha d'exposar el criteri que ha seguit per a catalogar els deutes amb entitats de crèdit com a *dèbits i partides per pagar* i per a aplicar el criteri valoratiu del cost amortitzat als deutes a llarg termini.

- Consideracions generals

- Informació sobre la rellevància dels instruments financers en la situació financera i els resultats de l'empresa. Informació relacionada amb el balanç:
 - Categories d'actius financers i de passius financers: actius financers (llevat d'inversions en el patrimoni d'empreses del grup multigrup i associades) i passius financers.
 - Actius financers i passius financers designats a valor raonable amb canvis en el compte de pèrdues i guanys.
 - Reclassificacions.
 - Classificació per venciments.
 - Transferències d'actius financers.
 - Actius cedits i acceptats en garantia.
 - Correccions per deteriorament del valor originades pel risc de crèdit.
 - Impagament i incompliment de condicions contractuals: informació relacionada amb el compte de pèrdues i guanys i el patrimoni net, i una altra informació per incloure en la memòria (comptabilitat de cobertures, valor raonable, empreses del grup, multigrup i associades, o una altra mena d'informació).

- Informació sobre la naturalesa i el nivell de risc que procedeix d'instruments financers:
 - Informació qualitativa.

 - Informació quantitativa.

- Fons propis. En aquest apartat novè Moon Microsystems ha d'incloure aquesta informació relativa a les seves inversions financeres a llarg termini, als seus passius financers i als seus fons propis.

10) Existències

- Criteris de valoració.
- Criteris seguits sobre correccions valoratives per deteriorament i capitalització de despeses financeres.

Aquest apartat afecta les existències de matèries primeres i de productes acabats de Moon Microsystems.

- a) Explicació de les correccions valoratives

- b) Despeses financeres capitalitzades

- c) Compromisos fermes de compra i venda. Contractes de futur i opcions

- d) Limitacions, disponibilitat, garanties, pignoracions, fiances, etc.

e) Qualsevol circumstància que afecti la titularitat, disponibilitat, valoració, els litigis, les assegurances, els embargaments, etc.

- Impost sobre beneficis:
 - Conciliació de l'import net d'ingressos i despeses de l'exercici amb la base imposable dels impostos sobre beneficis: els de compte de pèrdues i guanys i els imputats directament a patrimoni net.
 - Desglossament de la despesa o l'ingrés per impost sobre beneficis, distingint entre corrent i diferit, per activitats continuades i interrompudes, o imputat directament a patrimoni net.
 - Desglossament d'actius i passius per impostos diferits (per categories).
 - Import i termini d'aplicació de diferències temporànies deduïbles, bases imposables negatives i altres crèdits fiscals, quan no s'ha registrat l'actiu.
 - Import de les diferències temporànies imposables per inversions en dependents, associades i negocis conjunts, quan no s'ha registrat el passiu.
 - Import dels actius. S'ha d'indicar la naturalesa de l'evidència utilitzada en el reconeixement, inclosa, si escau, la planificació fiscal, quan depèn de guanys futurs superiors a la reversió dels impostos de passiu, o quan l'empresa ha tingut pèrdues en l'exercici o en els anteriors, al país en el qual se situa l'actiu per impost.
 - Naturalesa, import i compromisos adquirits amb relació a incentius fiscals aplicats a l'exercici i sobre incentius objecte de periodificació.
 - Impostos que s'han de pagar a les diverses jurisdiccions fiscals.
 - Canvis en els tipus impositius i efecte en els diferits registrats en exercicis anteriors.
 - Informació relativa a les provisions derivades de l'impost sobre beneficis, contingències i esdeveniments posteriors que comportin modificacions que afectin actius o passius fiscals registrats. Informació sobre els exercicis pendents de comprovació.
 - Qualsevol altra circumstància de caràcter substantiu amb la situació fiscal.

11) Moneda estrangera

Transaccions en moneda estrangera:

- Criteris de valoració de les transaccions en moneda estrangera i criteris d'imputació de les diferències de canvi.
- Quan s'ha produït un canvi en la moneda funcional, s'ha de posar de manifest, i també la raó d'aquest canvi.
- Per als elements que consten en els comptes anuals que en l'actualitat o en l'origen han estat expressats en moneda estrangera, s'ha d'indicar el procediment emprat per a calcular el tipus de canvi a euros.
- Criteri emprat per a la conversió a la moneda de presentació.

En aquest apartat Moon Microsystems ha d'explicar els criteris aplicats als seus drets de cobrament i obligacions de pagament expressats en una moneda diferent de l'euro.

12) Situació fiscal

Impost sobre beneficis. Criteris utilitzats per a registrar i valorar actius i passius per impost diferit.

En el cas que ens ocupa, Moon Microsystems ha d'explicar el criteri utilitzat per al tractament comptable de la diferència temporània deduïble que ha donat lloc al saldo de 5.000.000 d'euros del crèdit fiscal al tancament de l'exercici. També ha d'argumentar la no comptabilització de la diferència temporània imposable de patrimoni net derivada dels ingressos que ha generat la revaloració dels seus instruments financers (en concret, dels seus actius financers disponibles per a la venda).

13) Ingressos i despeses

- Criteris generals aplicats.
- Mètodes utilitzats per a determinar el percentatge de realització en la prestació de serveis o, si escau, informació si és impracticable.
- Desglossament de la partida 4.a, "Consum de mercaderies", i 4.b, "Consum de matèries primeres i altres matèries consumibles". S'hi ha de diferenciar:
 - Compres i variació d'existències.
 - Compres nacionals i importacions.
- Desglossament de partida 6.b, "Càrregues socials". S'hi han de distingir les aportacions i dotacions per a pensions d'altres càrregues socials.

Import de la venda de béns i prestació de serveis produïts per permuta de béns no monetaris i serveis.

14) Provisions i contingències

- Descripció del mètode d'estimació i càlcul de cadascun dels riscos.
- Tractament de les compensacions que s'han de rebre d'un tercer quan es liquida l'obligació.

En el cas de Moon Microsystems, això s'ha d'aplicar a les provisions a curt termini dotades durant l'exercici.

- Provisions: per a cada provisió i sense que s'hi hagi d'incloure informació comparativa:
 - Anàlisi del moviment de l'exercici.
 - Informació dels augments per actualització de saldos actualitzats.
 - Naturalesa de l'obligació assumida.
 - Descripció de les estimacions i els procediments de càlcul aplicats en la valoració, i també de les incerteses que hi hagi. Justificació dels ajustos que s'han registrat.
 - Indicació de qualsevol dret de reemborsament. Si escau, s'han d'assenyalar les quantitats reconegudes en l'actiu per aquests drets.
- Contingències de sortida de recursos (llevat de les remotes):
 - Descripció de la naturalesa de la contingència i de l'evolució previsible i els factors de què depèn.
 - Estimació quantificada d'efectes possibles o, si no es poden estimar les circumstàncies o incerteses que la motiven, els riscos màxims i mínims.
 - Existència de drets de reemborsament.
 - Quan la provisió no s'ha registrat perquè no s'ha pogut valorar amb prou fiabilitat, addicionalment, explicació dels motius que impedeixen aquesta valoració.
- Actius contingents: essent probable l'entrada de recursos o l'obtenció de rendiments, no es compleixen els criteris de reconeixement:
 - Descripció de la naturalesa de l'actiu.
 - Evolució previsible i factors de què depèn.
 - Criteris utilitzats per a fer-ne l'estimació o, si no es pot fer, informació sobre circumstàncies i incerteses.

15) Informació sobre el medi ambient**16) Retribucions a llarg termini al personal**

Despeses de personal:

- Criteris generals de registre i valoració.
- Criteris de registre i valoració emprats en els compromisos per pensions.

17) Transaccions amb pagaments basats en instruments de patrimoni net

Actius no corrents mantinguts per a la venda. Criteris de qualificació i valoració, incloent-hi els passius associats.

En aquest apartat, Moon Microsystems ha d'explicar els criteris de classificació i valoració aplicats a l'immoble posat en venda durant l'exercici.

18) Subvencions, donacions i llegats**19) Combinacions de negocis****20) Negocis conjunts****21) Actius no corrents mantinguts per a la venda i operacions interrompudes****22) Fets posteriors al tancament****23) Operacions amb parts vinculades****24) Una altra informació****25) Informació segmentada****4.6.2. Memòria abreujada****1) Activitat de l'empresa****2) Bases de presentació dels comptes anuals****3) Aplicació de resultats****4) Normes de registre i valoració****5) Immobilitzat material, intangible i inversions immobiliàries**

- Anàlisi de moviments de manera detallada. S'hi han de diferenciar orígens de moviments, reversions valoratives, transferències/traspassos, sortides/baixa/reduccions, correccions valoratives de l'exercici i acumulades anteriors, amortitzacions de l'exercici i acumulades anteriors.
- Informacions sobre components inclosos com a valor més gran dels actius (costos de desmantellament).
- Informació sobre vida útil per classes, per mètodes, per elements significatius.
- Informació sobre canvis en estimacions, amb l'efecte que tenen en l'exercici i en els següents.
- Característiques i valors d'elements adquirits a empreses del grup i associades.
- Característiques i valors d'inversions a l'estranger.
- Despeses financeres activades en l'exercici.
- Immobilitzat no afecte a l'explotació: característiques i valors comptables, incloent-hi correccions.
- Béns amortitzats completament.
- Béns subjectes a garantia, reversió, subvenció, compromisos de compra-venda i fonts de finançament.
- Qualsevol circumstància que hi incideixi: arrendament, assegurances, litigis, embargaments, etc.
- Separar valor de terreny i construcció.
- Resultat de l'alienació o la disposició per altres mitjans.

Aquest apartat afecta les despeses de recerca i desenvolupament, i els terrenys, les construccions, la maquinària i els equips per al procés de la informació de Moon Microsystems.

Correccions valoratives (informació semblant per a immobilitzat material, intangible, inversions immobiliàries i fons de comerç):

- Naturalesa dels elements objecte la correcció valorativa o naturalesa de la unitat generadora d'efectiu (UGE) i manera d'identificar la UGE.

- Import, esdeveniments i circumstàncies que porten al reconeixement del deteriorament o a la reversió (no aplicable a fons de comerç).
- Criteri per a determinar el valor raonable que tenen menys les despeses de venda, si escau.
- Quan s'utilitza el mètode del valor en ús, s'ha d'assenyalar:
 - El tipus d'interès utilitzat en les estimacions actuals i anteriors.
 - La descripció de les hipòtesis clau utilitzades en les projeccions de fluxos d'efectiu.
 - Com s'han determinat els valors que tenen.
 - El període que inclouen i la taxa de creixement d'aquests valors a partir del cinquè any.
- Per a la resta de les correccions que s'informen de manera agregada (les no significatives), informació per classes d'immobilitzat afectat a correcció o reversió, esdeveniments i circumstàncies principals que han portat a una correcció o a una altra.
- Import de les compensacions de tercers incloses en resultats d'elements que s'han deteriorat, perdut o retirat (immobilitzat material).
- Hipòtesis utilitzades per a determinar imports recuperables dels actius o UGE (en deteriorament de fons de comerç).

6) Actius financers

7) Passius financers

8) Fons propis

9) Situació fiscal

10) Ingressos i despeses

11) Subvencions, donacions i llegats

12) Operacions amb parts vinculades

13) Una altra informació

4.7. Casos d'aplicació

4.7.1. Cas Moon Microsystems

Balanç

Moon Microsystems és una empresa industrial europea que es dedica a fabricar i comercialitzar servidors per a accedir a xarxes. El seu exercici econòmic comprèn des de l'1 de gener fins al 31 de desembre. Per a presentar la informació financera anual del darrer exercici tancat, disposa, per mitjà dels registres comptables, de la informació relativa als saldos de les partides que permeten informar de la posició patrimonial i financera de l'empresa, i dels resultats derivats de la seva activitat.

L'empresa presenta els comptes anuals segons el que disposa el nou PGC.

Per a això, en primer lloc, identifica els comptes que han de compondre el balanç amb la valoració corresponent en milers d'euros (la primera xifra correspon a l'exercici corrent mentre que la segona es refereix a l'exercici anterior):

- Terrenys: 1.500.000 / 1.200.000
- Construccions: 60.000 / 100.000
- Maquinària: 9.000 / 15.000
- Equips per al procés de la informació: 50.600 / 40.000
- Immobles d'inversió (locals d'oficines): 100.000 / 60.000
- Despeses de desenvolupament: 2.000.000 / 1.185.000
- Inversions financeres (accions) a llarg termini en empreses no vinculades (actius financers disponibles per a la venda): 130.000 / 50.000
- Actius no corrents mantinguts per a la venda¹: 300.000 / 0
- Matèries primeres: 1.000 / 2.000
- Productes acabats: 2.100 / 3.000
- Clients: 25.000 / 45.000
- Crèdit fiscal: 5.000 / 0
- Altres deutors comercials: 120 / 0
- Tresoreria: 50 / 5.000
- Proveïdors: 60.000 / 10.000
- Creditors comercials a llarg termini: 21.000 / 5.000
- Provisions a curt termini: 19.000 / 0
- Deutes a llarg termini amb entitats de crèdit: 606.000 / 135.000
- Deutes a curt termini amb entitats de crèdit: 25.000 / 30.000
- Capital escripturat: 2.629.870 / 2.050.000
- Desemborsaments d'accionistes no exigits: 150.000 / 150.000
- Prima d'emissió: 50.000 / 50.000
- Reserva legal: 273.000 / 250.000

⁽¹⁾Durant l'exercici, Moon Microsystems ha començat un pla de venda a un any d'un immoble el valor net comptable del qual (inferior al valor net de realització que té) és de 300.000 euros, 50.000 dels quals corresponen a la construcció, i 250.000, al terreny.

- Altres reserves: 50.000 / 25.000
- Benefici de l'exercici: 519.000 / 290.000
- Ajustos per canvis de valor dels actius financers disponibles per a la venda: 80.000 / 10.000

Activitat

S'ha d'elaborar el balanç de situació de Moon Microsystems el 31 de desembre, tenint en compte que l'empresa ha presentat el valor total de l'actiu de dos exercicis enrere i que va ser de 516.000.000 d'euros, que ha obtingut en els dos darrers exercicis una xifra de vendes superior a 1.000 milions d'euros i que ha tingut en plantilla més de cinc-cents treballadors durant aquest temps. S'hi han d'incloure les notes de la memòria, en els casos en què sigui procedent.

Solució

El balanç s'ha de formular seguint el model normal ja que se superen els límits per a formular els comptes anuals abreujats, tant d'actiu com de xifra de negocis i de nombre de treballadors:

Balanç normal el 31.12 de l'exercici corrent (en milers d'euros)			
Actiu	Notes	Exercici corrent	Exercici anterior
A) Actiu no corrent		3.854.600	2.650.000
I. Immobilitzat intangible	4.1 i 7	2.000.000	1.185.000
1. Investigació i desenvolupament (f)		2.000.000	1.185.000
II. Immobilitzat material	4.2 i 5	1.619.600	1.355.000
1. Terrenys i construccions (a) + (b)		1.560.000	1.300.000
2. Instal·lacions tècniques, maquinària, utilitatge, mobiliari i un altre immobilitzat material (c) + (d)		59.600	55.000
III. Inversions immobiliàries	4.3. i 6	100.000	60.000
2. Construccions (i)		100.000	60.000
V. Inversions financeres a llarg termini	4.6 i 9	130.000	50.000
1. Instruments de patrimoni (g)		130.000	50.000
VI. Actius per impost diferit (l)	4.10	5.000	0
B) Actiu corrent		328.270	55.000
I. Actius no corrents mantinguts per a la venda (h)	4.20 i 21	300.000	0
II. Existències	4.8 i 10	3.100	5.000
2. Matèries primeres i altres aprovisionaments (i)		1.000	2.000
4. Productes acabats (j)		2.100	3.000
III. Deutors comercials i comptes a cobrar	9	25.120	45.000
1. Clients per vendes i prestacions de serveis (k)		25.000	45.000
3. Deutors varis (m)		120	0
VI. Efectiu i altres actius líquids equivalents		50	5.000
1. Tresoreria (n)		50	5.000
Total actiu		4.182.870	2.705.000
Passiu		Exercici corrent	Exercici anterior
A) Patrimoni net		3.451.870	2.525.000
A-1) Fons propis	9	3.371.870	2.515.000
I. Capital		2.479.870	1.900.00
1. Capital escriturat (t)		2.629.870	2.050.000
2. (Capital no exigit) (o)		(150.000)	(150.000)
II. Prima d'emissió (v)		50.000	50.000
III. Reserva legal		323.000	275.000
1. Legal i estatutàries (w)		273.000	250.000
2. Altres reserves (x)		50.000	25.000
VII. Resultat de l'exercici (i)		519.000	290.000
A-2) Ajustos per canvis de valor			

I. Actius financers disponibles per a la venda (z)		80.000	10.000
B) Passiu no corrent		606.000	135.000
II. Deutes a llarg termini	4.6 i 9	606.000	135.000
2. Deutes amb entitats de crèdit (r)		606.000	135.000
C) Passiu corrent		125.000	45.000
II. Provisions a curt termini (q)	4.12 i 14	19.000	0
III. Deutes a curt termini	4.6 i 9	25.000	30.000
2. Deutes amb entitats de crèdit (s)		25.000	30.000
V. Creditors comercials i comptes a pagar		81.000	15.000
1. Proveïdors (o)		60.000	10.000
8. Creditors comercials a llarg termini (p)		21.000	5.000
Total passiu		4.182.870	2.705.000

Compte de pèrdues i guanys

Per a presentar el compte de resultats de l'exercici corrent, i de manera anàloga a la que s'ha fet en el cas del balanç, a Moon Microsystems s'identifiquen els comptes que integren el compte de pèrdues i guanys, amb els imports associats que tenen (la primera xifra correspon a l'exercici corrent mentre que la segona es refereix a l'exercici anterior):

- Ingressos bruts per la venda de productes acabats: 5.350.000 / 5.000.000
- Descomptes comercials sobre les vendes de productes: 150.000 / 200.000
- Compres de matèries primeres i d'altres matèries: 2.000.000 / 2.000.000
- Existències inicials de matèries primeres i d'altres matèries: 550.000 / 430.000
- Existències finals de matèries primeres i d'altres matèries: 250.000 / 300.000
- Sous del personal: 1.800.000 / 1.500.000
- Amortització de l'immobilitzat: 100.000 / 150.000
- Impost sobre beneficis: 223.000 / 125.000
- Altres serveis: 50.000 / 0
- Despeses de gestió: 500.000 / 450.000
- Interessos de deutes amb entitats de crèdit: 23.000 / 15.000
- Beneficis per la venda d'immobilitzat material: 150.000 / 0
- Diferències de canvi: 165.000 / -140.000

Activitat

S'ha de redactar el compte de pèrdues i guanys de l'exercici segons el model normal. S'hi han d'incloure les notes de la memòria, en els casos en què sigui procedent.

Solució

El compte de pèrdues i guanys es presenta seguint el model normal, que, recordem-ho, estructura els ingressos i les despeses segons la naturalesa que tenen i adopta un format vertical (en forma de llista):

Compte de pèrdues i guanys de l'exercici corrent			
A) Operacions continuades	Notes	Exercici corrent	Exercici anterior
1. Import net de la xifra de negocis	4.11 i 13	5.200.000	4.800.000
a) Vendes (a) – (b)		5.200.000	4.800.000
4. Aprovisionaments	4.11 i 13	- 2.300.000	- 2.130.000
b) Consum de matèries primeres i altres matèries consumibles (c) + (d) – (e)		- 2.300.000	- 2.130.000
6. Despeses de personal	4.14 i 13	- 1.800.000	- 1.500.000
a) Sous, salaris i assimilats (f)		- 1.800.000	- 1.500.000
7. Altres despeses d'explotació	4.11 i 13	- 550.000	- 450.000
a) Serveis exteriors (j)		- 50.000	- 450.000
d) Altres despeses de gestió corrent (j)		- 500.000	
8. Amortització de l'immobilitzat (g)	4.11 i 5	- 100.000	- 150.000
11. Deterioració i alienacions d'immobilitzat	4.11 i 5	150.000	0
b) Resultats per alienacions (l)		150.000	0
A.1) Resultat d'explotació		600.000	570.000
13. Despeses financeres	4.6 i 9	- 23.000	-15.000
b) Per deutes amb tercers (k)		- 23.000	-15.000
15. Diferències de canvi (m)	4.9 i 11	165.000	-140.000
A.2) Resultat financer		142.000	-155.000
A.3) Resultat abans d'impostos		742.000	415.000
17. Impostos sobre beneficis (h)	4.10 i 12	223.000	2125.000
A.5) Resultat de l'exercici		519.000	290.000

Memòria

Finalment, dels documents que integren els comptes anuals que hem tractat en aquest capítol, a Moon Microsystems li queda pendent donar contingut a les notes generals de la memòria sobre l'activitat de l'empresa, les bases de presentació dels comptes anuals i les normes de registre i valoració aplicades durant l'exercici, i també a les notes específiques associades als elements del balanç i del compte de pèrdues i guanys, amb l'objectiu d'ampliar la informació relativa a aquests elements.

4.7.2. Cas Littlebit, SL

L'empresa familiar Littlebit, SL, presenta el 31 de desembre del 2008 la informació següent sobre els seus fons propis.

Capital subscrit	100.000
Reserves	20.000
Ajustos per canvis de valor	(500)

Durant l'exercici 2010 l'empresa registra els moviments següents:

- Amplia el capital a mil accions de valor nominal 10 euros amb una prima d'emissió del 10% i desemborsades en el 30% del valor nominal i la totalitat de la prima d'emissió.
- Obté un benefici en l'exercici 2010 de 1.500 euros.
- Reparteix dividendes per valor de 1.800 euros.
- Els ajustos per canvis de valor augmenten en 200 euros. L'efecte impositiu d'aquests ajustos valoratius és de 60 euros.

- Ha de dur a terme un ajust en els resultats per canvi de criteri que correspon a l'any 2008 per un import de 12.000 positiu.

Suposem que en l'exercici 2009 no hi ha hagut cap canvi en el patrimoni net.

Activitat

S'ha d'elaborar l'estat de canvis en el patrimoni net de l'exercici 2010.

Solució

A. Estat d'ingressos i despeses reconegudes	2010	
A) Resultat del compte de pèrdues i guanys	1.500	(2)
Ingressos i despeses imputades directament en el patrimoni net		
I. Per valoració d'instruments financers	200	(4)
V. Efecte impositiu	(60)	(4)
B) Total ingressos i despeses imputades directament en el patrimoni net (I+II+III+IV+V)	140	
C) Total transferències al compte de pèrdues i guanys (VI+VII+VIII+IX+X)		
Total ingressos i despeses reconegudes ($\pm A \pm B \pm C$)	1.640	

Actiu	Capital escriturat i exigit	Capital no exigit	Prima d'emissió	Altres reserves	(Accions i participacions pròpies)	Resultat d'exercicis anteriors	Altres aportacions de socis	Resultat de l'exercici	(Dividend a compte entre-gat)	Altres instruments de patrimoni	Ajustos per canvi de valor	Subvencions, donacions i llegats	Total
A. Saldo final de l'any 200X	100.000					20.000				(500)			119.500
I. Ajustos per canvis de criteri 200X i anteriors						12.000							12.000
II. Ajustos per errors 200X i anteriors													
B. Saldo ajustat inici de l'any 200X+1													
I. Total ingressos i despeses reconeguts													
II. Operacions amb socis o propietaris													
1. Augments de capital													
2. (-) Reduccions de capital													
3. Conversió de passius financers en patrimoni net (conversió obligacions, condonació de deutes).													
4. (-) Distribució de dividends													
5. Operacions amb accions o participacions pròpies (netes)													
6. Increment (reducció) de patrimoni net resultant de una combinació de negocis.													
7. Emissions i cancel·lacions d'altres instruments de patrimoni net.													
III. Altres variacions del patrimoni net													
C. Saldo final de l'any 200X+1	100.000					32.000				(500)			131.500
I. Ajustos per canvis de criteri 200X+1													
II. Ajustos per errors 200X+1													
D. Saldo ajustat inici de l'any 200X+2	100.000					32.000				(500)			131.500
I. Total ingressos i despeses reconeguts								1.500		140			1.640
II. Operacions amb socis o propietaris	100.000	-7.000	1.000										4.000
1. Augments de capital									(1.800)				(1.800)
2. (-) Reduccions de capital													
3. Conversió de passius financers en patrimoni net (conversió obligacions, condonació de deutes).													
4. (-) Distribució de dividends													
5. Operacions amb accions o participacions pròpies (netes)													
6. Increment (reducció) de patrimoni net resultant d'una combinació de negocis.													
7. Emissions i cancel·lacions d'altres instruments de patrimoni net.													
III. Altres variacions del patrimoni net													
E. Saldo final de l'any 2010	110.000	7.000	1.000			32.000		1.500	(1.800)	(360)			135.340

4.7.3. Cas Advanced Business, SA

La societat anònima Advanced Business presenta la informació següent relativa a l'exercici 01 en milers d'euros.

Actiu	31.12.09	31.12.08
Immobilitzat material	64.500	68.000
Amortitz. acumul. immob. material.	(12.600)	(13.000)
Immobilitzat intangible	8.000	--
Amortitz. acumul. immob. intang.	(1.000)	--
Immobilitzat financer	25.600	19.000
Deteriorament immob. financer	(7.500)	(6.000)
Existències	30.000	23.000
Clients	9.000	8.000
Deteriorament clients	(1.500)	(1.000)
Tresoreria	3.000	1.000
Total actiu	127.500	109.000
Patrimoni i passiu	31.12.09	31.12.08
Capital social	90.000	80.000
Accionistes desemb. no exig.	(5.000)	--
Reserves	15.000	5.000
Pèrdues i guanys	8.000	10.000
Deutes LT entitat crèdit	4.500	3.000
Proveïdors	10.000	10.050
HP creditora IS	3.000	950
Proveïdors immobilitz. CT	2.000	--
Total patrimoni i passiu	127.500	109.000

Compte de pèrdues i guanys	Imports
Import net de xifra de negocis	53.000
Benefici en venda immobilitzat	2.500
Consums d'explotació	(38.000)
Despeses de personal	(2.900)
Amortitzac. immobi. material	(600)
Amortitzac. immobi. intangible	(1.000)
Variació deteriorament clients	(500)
Variació deteriorament invers. financeres	(1.500)
Impost societats	(3.000)
Resultat exercici	8.000

- Informació complementària:
 - El resultat de l'exercici anterior es va aplicar tot a reserves.
 - L'ampliació de capital es va fer amb aportacions en efectiu, en part pendent de desemborsar.
 - Es va vendre per 5.500 milers d'euros al comptat, un immobilitzat material el preu d'adquisició del qual havia estat de 4.000 milers d'euros i que estava amortitzat en un 25%.

Activitat

S'ha de formular l'estat de fluxos de tresoreria.

Solució

Advanced Business, SA. Detall eliminacions. Flux de caixa	
1. <u>Cancel·lació aplic. resol. ex. ant.</u> 10.000 Reserves a PiD 10.00	8. <u>Cancel·lació variació exist.:</u> 7.00 Consums (PiD) A existències (B) 7.000
2. <u>Ampliació capital:</u> 5.000 capital a acc. desem. no exig. 5.000	9. <u>Cancel·lació deter. insolv. traf.:</u> 500 Deteriorament clients a Dotació deteriorament 500
3. <u>Venda d'immobilitzat:</u> 4.000 Immobilitzat 2.500 Bfi. venda immòbil A Amortitzac. acum. 1.000 A Cobraments venda immob. 5.500	10. <u>Per decrement saldo proveïdors + despesa per compres:</u> 50 consums (compres) A proveïdors 50
4. <u>Amortització immob. material:</u> 600 Amortitza. acumul. immob. mat.. A Dotac. amort. immob. mat. 600	11. <u>Cancel·lació variac. HP cred.</u> <u>Impost societats:</u> (menys pagament que el que indica la despesa) 2.050 Creditors HP (B) a Despesa i societ. (PG) 2.050
5. <u>Amort. immob. intang.:</u> 1.000 amort. acum. i. intang. A Dotació amort. immob. int. 1.000	12. <u>Cancel·lació increment saldos "proveïdors immob."</u> <u>(menys pagaments per compra immob.):</u> 2.000 proveïdors immob. CT A equips proc. inform. 2.000
6. <u>Cancel·lació deterior inver. finan.:</u> 1.500 Deterioració deprec. invers. Fi. A dotació deteriorament. 1.500	13. <u>Cancel·lació increment saldo</u> 1.000 import net CN (PiD) a Deutors (B) 1.000
7. <u>Cancel·lació saldo PiD:</u> 8.000 saldo PiD (B) a Saldo PiD (PiD) 8.000	

Exercici 1. Advanced Business. Full de treball per a obtenir l'EFT								
Actiu	31.12.09	31.12.08	Diferenci D	Diferenci H	Ajustos D	Ajustos H	Cobraments	Pagaments
Immòbil. material	64.500	68.000	(3.500)		4.000(3)	--	--	500
Amortitz. acumul. immat.	(12.600)	(13.000)	400	--	600(4)	1.000(3)	--	--
Immob. intang.	8.000	--	8.000	--	--	2.000(12)	--	6.000
Amortitz. acum. in. int	(1.000)	--	(1.000)	--	1.000(5)	--	--	--
Immobilitzat financer	25.600	19.000	6.600	--	--	--	--	6.600
Deteriorament immob. Fin.	(7.500)	(6.000)	(1.500)	--	1.500(6)	--	--	--
Existències	30.000	23.000	7.000	--	--	7.000(8)	--	--
Clients	19.000	18.000	1.000	--	--	1.000(13)	--	--
Deteriorament clients	(1.500)	(1.000)	(500)	--	500(9)	--	--	--
Tresoreria	3.000	1.000	2.000	--	--	--	variación	--
Total actiu	127.500	109.000	18.500					
Patrimoni i passiu	31.12.01	31.12.00						
Capital social	90.000	80.000		10.000	5.000(2)	--	5.000	--
Accionist. desemb. no ex.	(5.000)	--		(5.000)	--	5.000(2)	--	--
Reserves	15.000	5.000		10.000	10.000(1)	--	--	--
Pèrdues i guanys	8.000	10.000		(2.000)	8.000(7)	10.000(1)	--	--
Deutes LT entitat crèdit	4.500	3.000		1.500	--	--	1.500	--
Proveïdors	10.000	10.050		(50)	--	50(10)	--	--
HP creditora IS	3.000	950		2.050	2.050(11)	--	--	--
Proveïdors immobilitz. CT	2.000	--		2.000	2.000(12)	--	--	--
Total patrimon. i passiu	127.500	109.000	18.500					
Compte de PiD								
Import net de xifra de negoci	53.000			53.000	1.000(13)	--	52.000	--
Benefici en venda immobilitz.	2.500			2.500	2.500(3)	--	--	--
Consums d'explotació	(38.000)		38.000		7.000+50(8 +10)	--	--	45.050
Despeses de personal	(2.900)		2.900		--	--	--	2.900
Amortitzac. imm. mat.	(600)		600		--	600(4)	--	--
Amortitzac. imm. intang.	(1.000)		1.000		--	1.000(5)	--	--
Va. deteriorament clients	(500)		500		--	500(9)	--	--
Va. deteriorament invers. fin.	(1.500)		1.500		--	1.500(6)	--	--
Impost societats	(3.000)		3.000		--	2050(11)	--	950
Resultat exercici	8.000		8.000		--	8.000(7)	--	--
Totals PD			55.500	55.000				
Cobram. venda immob. mater.						5.500(3)	5.500	
Totals					45.200	45.200	64.000	62.000

Estat de fluxos d'efectiu en l'exercici amb tancament el 31 de desembre de 2009			
	Notes	Ex. 2009	Ex. 2008
A) Fluxos d'efectiu de les activitats d'explotació			
1. Resultat de l'exercici abans d'impostos.		11.000,00	
2. Ajustos del resultat.			
a) Amortització de l'immobilitzat (+)		1.600,00	
b) Correccions valoratives per deterioració (+/-)		2.000,00	
c) Variació de provisions (+/-)		-2.500,00	
d) Imputació de subvencions (-)			
i) Resultats per baixes i alienacions de l'immobilitzat (+/-)			
f) Resultats per baixes i alienacions d'instruments financers (+/-)			
g) Ingressos financers (-)			
h) Despeses financeres (+)			
i) Diferències de canvi (+/-)			
j) Variació de valor raonable en instruments financers (+/-)			
k) Altres ingressos i despeses (-/+)			
3. Canvis al capital corrent			
a) Existències (+/-)		-7.000,00	
b) Deutors i altres comptes a cobrar (+/-)		-1.000,00	
c) Altres actius corrents (+/-)			
d) Creditors i altres comptes a pagar (+/-)		-50,00	
i) Altres passius corrents (+/-)			
f) Altres actius i passius no corrents (+/-)			
4. Altres fluxos d'efectiu de les activitats d'explotació			
a) Pagaments d'interessos (-)		-950,00	
b) Cobraments de dividends (+)			
c) Cobraments d'interessos (+)			
d) Pagaments (cobraments) per impost sobre beneficis (-/+)			
5. Fluxos d'efectiu de les activitats d'explotació (+/--1+/-2+/-3+/-4)		3.100,00	

Estat de fluxos d'efectiu en l'exercici amb tancament el 31 de desembre de 2009			
	Notes	Ex. 2009	Ex. 2008
B) Fluxos d'efectiu de les activitats d'inversió			
6. Pagaments per inversions (-)			
a) Empreses del grup i associades			
b) Immobilitzat intangible		-6.000,00	
c) Immobilitzat material		-500,00	
d) Inversions immobiliàries			
i) Altres actius financers			
f) Actius no corrents mantinguts per a venda		-6.600,00	
g) Altres actius			
7. Cobraments per desinversions (+)			
a) Empreses del grup i associades			
b) Immobilitzat intangible			
c) Immobilitzat material		5.500,00	
d) Inversions immobiliàries			
i) Altres actius financers			
f) Actius no corrents mantinguts per a venda			
g) Altres actius			
8. Fluxos d'efectiu de les activitats d'inversió (7-6)		-7.600,00	

Estat de fluxos d'efectiu en l'exercici amb tancament el... de 2000X			
	Notes	Ex. 2009	Ex. 2008
C) Fluxos d'efectiu de les activitats de finançament			
9. Cobraments i pagaments per instruments de patrimoni			
a) Emissió d'instruments de patrimoni		5.000,00	
b) Amortització d'instruments de patrimoni			
c) Adquisició d'instruments de patrimoni propi			
d) Alienació d'instruments de patrimoni propi			
i) Subvencions, donacions i llegats rebuts			
10. Cobros y pagos por instrumentos de pasivo financiero.			
a) Emissió			
1. Obligacions i valors similars (+)			
2. Deutes amb entitats de crèdit (+)		1.500,00	
3. Deutes amb empreses del grup i associades (+)			
4. Uns altres (+)		5.500,00	
b) Devolució i amortització			
1. D'obligacions i valors similars (-)			
2. De deutes amb entitats de crèdit (-)			
3. De deutes amb empreses del grup i associades (-)			
4. D'uns altres (-)			
11. Pagaments per dividendes i remuneracions d'altres instruments de patrimoni			
a) Dividendes (-)			
b) Remuneració d'altres instruments de patrimoni (-)			
12. Fluxos d'efectiu de les activitats de finançament (+/-9+/-10-11)		6.500,00	
D) Efecte de les variacions dels tipus de canvi			
I) AUMENTO/DISMINUCIÓ NETA DE L'EFECTIU O EQUIVALENTS (+/-A+/-B+/-C+/- D)			
Efectiu o equivalents al començament de l'exercici		1.000,00	
Efectiu o equivalents al final de l'exercici		3.000,00	

5. Criteris de registre i valoració de la informació comptable

Després d'estudiar aquest apartat han de quedar clares les qüestions següents:

- Quins són els elements que contenen els comptes anuals de l'empresa.
- Quins són els criteris que s'han d'observar per a comptabilitzar correctament aquests elements.
- Quins són els criteris de valoració acceptats en comptabilitat.
- Quins són els criteris de valoració que s'apliquen a la pràctica per a valorar els elements dels comptes anuals.

Per a entendre la informació econòmica i financera que subministra la comptabilitat financera s'ha de comprendre el contingut dels comptes anuals que elaboren periòdicament les empreses. La comprensió d'aquesta informació passa per conèixer el concepte de les diverses partides que integren aquests documents comptables, i saber quins són els criteris que s'apliquen per a reconèixer-les i valorar-les.

5.1. Informació continguda en els comptes anuals

És interessant, per començar l'estudi, recordar que els comptes anuals en la nova regulació comptable comprenen cinc documents: el balanç, el compte de pèrdues i guanys, l'estat de canvis en el patrimoni net, l'estat de fluxos d'efectiu i la memòria.

En la taula següent es detalla la informació subministrada pels cinc documents que integren els comptes anuals.

Documents dels comptes anuals	Informació que subministra
Balanç	Posició patrimonial i financera de l'empresa relativa a una data concreta.
Compte de pèrdues i guanys	Rendiment de l'empresa durant un període, derivat de l'activitat que ha portat a terme.
Estat de canvis en el patrimoni net	Canvis en el patrimoni net d'un període a l'altre, desglossant la informació dels canvis derivats de les transaccions que ha fet l'empresa: obtenció de subvencions de capital, augments/disminucions de capital, etc.
Estat de fluxos d'efectiu	Canvis en la posició financera de l'empresa d'un període a l'altre.
Memòria	Material explicatiu rellevant per a prendre decisions, no inclòs en els estats anteriors.

Documents que integren els comptes anuals.

Dels diversos estats financers que integren els comptes anuals, el balanç i el compte de pèrdues i guanys s'erigeixen en els documents comptables principals, i, de fet, en els més utilitzats a la pràctica per a entendre l'estat (i també l'evolució) de la posició financera de l'empresa, i també dels resultats derivats de la seva activitat.

Fem ara un repàs mínim de l'objectiu informatiu, l'estructura i el contingut d'aquests dos documents comptables principals.

En primer lloc, ens centrem en el balanç. El balanç té l'objectiu d'indicar la posició patrimonial i financera de l'empresa relativa a una data concreta, i proporcionar informació sobre els recursos econòmics (actius) de què disposa la societat i sobre l'estructura financera (patrimoni net i passiu), per a permetre als usuaris de la informació financera deduir la informació necessària per a predir l'evolució de l'entitat, de manera que els permeti optimitzar el procés de presa de decisions respecte a l'empresa.

L'empresa ha de classificar les partides del balanç segons el criteri del cicle normal d'explotació (que, amb caràcter general, no ha d'excedir un any), en corrent i en no corrent.

Un actiu o passiu corrent s'ha d'estar a l'empresa durant un temps inferior al període mitjà de maduració; en canvi, un actiu o passiu no corrent s'hi ha d'estar més temps.

Si hi afegim el patrimoni net, sorgeixen les cinc categories que veiem en la taula següent:

Categories	Criteris que han de satisfer la partida inclosa en cada categoria	Partides mínimes que s'hi han incloure
Actiu corrent	S'ha de fer, vendre o consumir en el transcurs del cicle normal d'explotació. O es mantenen per motius comercials i s'espera fer dins dels dotze mesos posteriors a la data del balanç. O es tracta d'efectiu o un altre mitjà líquid equivalent.	<ul style="list-style-type: none"> • Actius no corrents mantinguts per a la venda • Existències • Deutors comercials i altres comptes per cobrar • Inversions en empreses del grup i associades a curt termini • Inversions financeres a curt termini • Efectiu i altres mitjans líquids equivalents • Periodificacions
Actiu no corrent	Tots els actius que no siguin de l'actiu corrent.	<ul style="list-style-type: none"> • Immobilitzat intangible • Immobilitzat material • Inversions immobiliàries • Inversions en empreses del grup i associades • Inversions financeres a llarg termini • Actius per impostos diferits

Categories dels elements de balanç

Categories	Críteris que han de satisfer la partida inclosa en cada categoria	Partides mínimes que s'hi han incloure
Passiu corrent	S'espera liquidar en el transcurs del cicle normal d'explotació de la societat. O es manté per motius comercials i s'espera liquidar dins dels dotze mesos següents a la data del balanç. O l'entitat no té el dret incondicional d'ajornar la cancel·lació del passiu durant els dotze mesos següents a la data del balanç.	<ul style="list-style-type: none"> • Passius no corrents vinculats amb actius mantinguts per a la venda • Provisions a curt termini • Deutes a curt termini • Deutes amb empreses del grup i associades a curt termini • Creditors comercials i altres comptes per pagar • Periodificacions
Passiu no corrent	Tots els passius que no siguin del passiu corrent.	<ul style="list-style-type: none"> • Provisions a llarg termini • Deutes a llarg termini • Deutes amb empreses del grup i associades a llarg termini • Passius per impost diferit
Patrimoni net	Diferència entre actiu i passiu	<ul style="list-style-type: none"> • Fons propis • Ajustos per canvis de valor • Subvencions, donacions i llegats rebuts

Categories dels elements de balanç

El model oficial abreujat que correspon al balanç adopta l'estructura següent:

Balanç model abreujat	Nota	200X	200X-1
A) Actiu no corrent			
I. Immobilitzat intangible			
II. Immobilitzat material			
III. Inversions immobiliàries			
IV. Inversions en empreses del grup i associades a LT			
V. Inversions financeres a llarg termini			
VI. Actius per impostos diferits			
B) Actiu corrent			
I. Activos no corrientes mantenidos para la venta			
II. Existencias			
III. Deudores comerciales y otras cuentas a cobrar			
1. Clientes por ventas y prestaciones de servicios			
2. Accionistas por desembolsos exigidos			
3. Otros deudores			
IV. Inversiones en empresas del grupo y asociadas a corto plazo			
V. Inversiones financieras a corto plazo			
VI. Periodificaciones a corto plazo			
VII. Efectivo y otros activos líquidos equivalentes			
Total actiu			

Balanç model abreujat	Nota	200X	200X-1
A) Patrimoni net			
A-1) Fons propis			
I. Capital			
1. Capital escriturat			
2. (Capital no exigit)			
II. Prima d'emissió			
III. Reserves			
IV. (Accions pròpies)			
V. Resultats d'exercicis anteriors			
VI. Altres aportacions de socis			
VII. Resultat de l'exercici			
VIII. (Dividend a compte)			
IX. Altres Instruments de patrimoni			
A-2) Ajustos per canvi de valor			
A-3) Subvencions, llegats i donacions.			
B) Passiu no corrent			
I. Provisions a llarg termini			
II. Deutes a llarg termini			
1. Deute amb entitats de crèdit			
2. Creditors per arrendament financer			
3. Altres deutes a llarg termini			
III. Deutes amb empreses del grup i associades a llarg termini			
IV. Passius per impostos diferits			
V. Periodificacions a llarg termini			
c) Passiu corrent			
I. Passius no corrents vinculats amb actius mantinguts per a la venda			
II. Provisions a curt termini			
III. Deutes a curt termini			
1. Deutes amb entitats de crèdit			
2. Creditors per arrendament financer			
3. Altres deutes a llarg termini			
IV. Deutes amb empreses del grup i associades a curt termini			
V. Creditors comercials i altres comptes a pagar			
1. Proveïdors			
2. Altres creditors			
VI. Periodificacions a curt termini			
Total patrimoni net i passiu			

En segon lloc, el compte de pèrdues i guanys. Aquest document comptable té l'objectiu d'indicar el resultat que ha obtingut l'empresa i de proporcionar informació sobre els seus components, ingressos i despeses, per a permetre avaluar l'actuació dels gestors i estimar la capacitat de l'empresa de generar fluxos d'efectiu.

Es tracta, per tant, d'un estat comptable dinàmic integrat pels fluxos econòmics que ha tingut l'empresa durant el període a què es refereixen els estats financers, i que generalment és l'any natural.

Contingut complementari

Recordem que d'aquests documents comptables que integren els comptes anuals també se'n diuen *estats financers*.

Amb caràcter general, tots els ingressos i les despeses reconegudes en l'exercici s'han d'incorporar en el compte de resultats, inclosos els canvis en les estimacions comptables.

Els ingressos i les despeses es classifiquen segons la naturalesa que tenen, i així es distingeix entre ingressos i despeses d'explotació (que inclouen els derivats tant de l'activitat ordinària de l'empresa com de l'extraordinària –per exemple, els resultats de l'alienació d'immobilitzat, les subvencions de capital imputades a l'exercici o les multes–), i ingressos i despeses financeres.

El format de presentació del compte de pèrdues i guanys és en forma de llista (model vertical).

El model oficial abreujat que correspon al compte de pèrdues i guanys adopta l'estructura següent:

Compte de pèrdues i guanys. Exercici 200X	Nota	200X	200X-1
1) Import net de la xifra de negocis			
2) Variació d'existències de productes acabats i en curs.			
3) Feines que ha fet l'empresa per al seu actiu			
4) Aprovisionaments			
5) Altres ingressos d'explotació			
6) Despeses de personal			
7) Altres despeses d'explotació			
8) Amortització de l'immobilitzat			
9) Imputació de subvencions de capital i d'altres			
10) Excessos de provisions			
11) Deteriorament i alienacions de resultat			
Resultat d'explotació			
12) Ingressos financers			
13) Despeses financeres			
14) Variacions de valor raonable d'instruments financers			
15) Diferències de canvi			
16) Deteriorament, baixes i alienacions d'instruments financers			
Resultat financer			
Resultat abans d'impostos			
17) Impost sobre beneficis			

Compte de pèrdues i guanys. Exercici 200X	Nota	200X	200X-1
Resultat de l'exercici			

Per a aconseguir una comprensió adequada del contingut d'aquests dos documents comptables, és a dir, per a entendre quan apareixen, i per què, aquests elements en el balanç i el compte de pèrdues i guanys i com es determina l'import a què apareixen valorats, és imprescindible saber quins són els criteris que regeixen en la normativa comptable per a reconèixer els elements dels comptes anuals i els criteris de valoració d'aquests elements.

5.2. Criteris de registre dels elements dels comptes anuals

Els criteris principals són els tres següents:

- Han de complir els requisits per a reconèixer-los com a element d'actiu, passiu, patrimoni net, ingrés o despesa.
- Hi ha d'haver un nivell raonable de probabilitat que hi haurà beneficis futurs associats a aquest element.
- Han de tenir algun cost o valor susceptible de mesurament amb fiabilitat. És a dir, en comptabilitat els elements que integren els comptes anuals solament poden ser reconeguts si poden ser valorats en termes monetaris.

Els elements s'han de registrar en el període a què es refereixen els comptes anuals.

Els criteris que les empreses han de seguir per a classificar un element com a actiu, passiu, patrimoni net, ingrés o despesa són els que indiquem en la taula següent:

Els elements d'actiu, de passiu i patrimoni net són elements de balanç, mentre que els ingressos i les despeses conformen el compte de pèrdues i guanys.

Balanç	
Element	Característiques essencials
Actius	<ul style="list-style-type: none"> • Control econòmic sobre el recurs fruit d'esdeveniments passats. • Probabilitat d'obtenció de rendiments futurs. • Existència d'una transacció econòmica passada.
	Els actius s'han de classificar segons la naturalesa i el termini que tenen.
Passius	

Balanç	
Element	Característiques essencials
	<ul style="list-style-type: none"> • Probabilitat que hi hagi una obligació de desprendre's de recursos. • Existència d'una transacció econòmica passada.
	Els passius s'han de classificar segons la naturalesa i el termini que tenen.
Patrimoni net	<ul style="list-style-type: none"> • Constitueix la participació dels propietaris. • Té caràcter residual, ja que s'obté de la diferència entre actius i passius exigibles. • Són subjectes als increments o les disminucions dels actius nets sobre els passius exigibles.

Elements dels comptes anuals

Compte de pèrdues i guanys	
Element	Característiques essencials
Ingressos	<ul style="list-style-type: none"> • Increment dels recursos econòmics de la societat, durant un període, que origina un augment del patrimoni net.
Despeses	Decrement en els recursos econòmics de l'entitat, durant un període, que originen disminucions en el patrimoni net.

Elements dels comptes anuals

5.3. Criteris de valoració dels elements dels comptes anuals

En l'apartat anterior hem vist que un element, per a reconèixer-lo, ha de ser susceptible de ser expressat en unitats monetàries. Aquesta és la premissa o el punt de partida, però és intuïtiu pensar que un element susceptible de ser expressat en termes monetaris pot presentar un import diferent segons el criteri de valoració que s'adopta. Per exemple, un local d'oficines d'una empresa té un valor diferent si es valora pel que va costar en el moment en què es va adquirir que si la valoració es determina segons el preu de mercat d'aquest bé immoble en la data de presentació de la informació comptable.

Per això s'ha de tenir una referència clara dels criteris que s'han d'aplicar per a valorar els diversos elements dels comptes anuals. En aquest sentit, en la taula següent es defineixen els criteris valoratius principals que regeixen la determinació de valor d'aquests elements:

Críteris valoratius	Definició	Elements a què s'aplica
Cost històric	És el preu d'adquisició o cost de producció d'un actiu . El cost històric o cost d'un passiu és el valor que correspon a la contrapartida rebuda a canvi d'incórrer en el deute o, en algun cas, la quantitat d'efectiu i altres actius líquids equivalents que s'espera lliurar per a liquidar un deute en el curs normal del negoci.	Immobilitzat intangible Immobilitzat material Inversions immobiliàries Existències Inversions financeres en empreses del grup Ingressos Despeses
Valor raonable	És l'import pel qual es pot adquirir un actiu o liquidar un passiu , entre parts interessades i informades degudament, que fan una transacció en condicions d'independència mútua. Amb caràcter general, s'ha de calcular amb referència a un valor de mercat fiable.	Inversions financeres mantingudes per a negociar i disponibles per a la venda en el termini curt i llarg
Valor actual	El valor actual és l'import dels fluxos d'efectiu per rebre o per pagar, segons si es tracta d'un actiu o d'un passiu , actualitzats a un tipus de descompte adequat.	Provisions a més d'un any (llarg termini)
Cost amortitzat	És l'import a què es va valorar al començament un actiu financer o un passiu financer , menys els reemborsaments de principal, més o menys la part imputada en el compte de pèrdues i guanys de la diferència entre l'import inicial i el valor de reemborsament, i menys qualsevol reducció de valor per deteriorament que s'hagi reconegut.	Clients i deutors a llarg termini Proveïdors i creditors a llarg termini Préstecs concedits Préstecs obtinguts Imposicions a termini Inversions financeres en renda fixa mantingudes fins al venciment
Valor comptable o en llibres	És l'import pel qual un actiu o un passiu està registrat en el balanç de l'empresa, una vegada deduïda l'amortització acumulada que té i qualsevol correcció valorativa.	Tots

Críteris de valoració dels elements dels comptes anuals

Tot seguit desenvoluparem una mica més la definició dels críteris exposats en la taula anterior i en treballarem l'aplicació amb una sèrie d'exemples.

5.3.1. Cost històric

El **cost històric d'un actiu** és el preu d'adquisició o cost de producció d'aquest actiu.

El preu d'adquisició comprèn els elements següents:

- Import en efectiu pagat o pendent de pagament.
- Valor raonable de les altres contraprestacions compromeses derivades de l'adquisició, relacionades directament amb aquesta adquisició i que són necessàries per a posar l'actiu en condicions operatives.

Exemple de preu d'adquisició

Un comprador adquireix una instal·lació tècnica per 100.000 euros; el transport li costa 2.000 euros, i té unes despeses d'instal·lació i muntatge per a posar-la en funcionament de 10.000 euros.

El preu d'adquisició d'aquesta instal·lació és de 112.000 euros, és a dir, el preu de l'actiu més les despeses necessàries perquè la instal·lació estigui en condicions operatives.

El cost de producció inclou els conceptes següents:

- Preu d'adquisició de les matèries primeres i d'altres matèries consumibles.
- Cost dels factors de producció imputables directament a l'actiu.
- Despeses indirectes de producció del període segons el nivell d'utilització de la capacitat normal de treball dels mitjans de producció.

Tots aquests conceptes s'han d'imputar com a cost de producció, en la mesura en què es refereixin al període de producció i facin falta per a posar l'actiu en condicions operatives.

Exemple de cost de producció

Una empresa construeix un magatzem per a guardar les eines de feina dels seus operaris. Per a això fa les despeses següents:

- Matèries primeres i altres consumibles: 6.000 euros.
- Mà d'obra directa: 12.000 euros.
- Despeses indirectes de producció imputables: 3.000 euros.

L'import total del cost de producció ascendeix a 21.000 euros.

El **cost històric d'un passiu** és el valor que correspon a la contrapartida rebuda a canvi d'incórrer en el deute.

Exemple de cost històric d'un passiu

A una empresa li concedeixen un préstec de 10.000 euros que ha de tornar en un termini de dotze mesos juntament amb uns interessos de 3.000 euros.

Aquest deute valorat a cost històric s'ha de registrar per 10.000 euros, que és la contrapartida rebuda.

5.3.2. Valor raonable

El **valor raonable** és l'import pel qual es pot vendre un actiu o liquidar un passiu, sense incloure-hi les despeses de l'operació, entre parts interessades informades degudament, que fan una transacció en condicions d'independència mútua.

El PGC posa èmfasi en el fet que el valor raonable no pot ser mai fruit d'una transacció forçada per situacions no volgudes, com una liquidació involuntària o urgent.

El criteri general que fa servir el marc conceptual és que el valor raonable s'ha de calcular amb referència a un valor de mercat fiable. En aquest sentit distingeix les dues menes de situacions següents:

- Que hi hagi un mercat actiu: en aquest cas, el valor raonable és el preu cotitzat del mercat.

Solament es considera que un mercat és actiu si compleix com a mínim les condicions següents:

- Els béns i serveis intercanviats són homogenis.
- Es poden trobar a tota hora compradors i venedors per a un determinat bé o servei.
- Els preus són coneguts i el públic hi pot accedir fàcilment.

- Que no hi hagi un mercat actiu: en aquest cas, el valor raonable s'obté aplicant models i tècniques de valoració, com ara els següents:

- Ús de referències a transaccions recents en condicions d'independència mútua entre parts interessades i informades degudament.
- Referències al valor raonable d'altres actius que siguin substancialment iguals.
- Mètodes de descompte de fluxos d'efectiu futurs estimats.
- Models utilitzats generalment per a valorar opcions.

A l'hora de decidir els models i les tècniques aplicables, s'ha de tenir en compte que la tècnica seleccionada ha de complir els requisits següents:

- Ha de ser consistent amb les metodologies utilitzades i acceptades al mercat per a fixar preus.
- Si n'hi ha, s'ha d'usar la tècnica de valoració que fa servir el mercat que hagi demostrat que obté les estimacions més realistes dels preus.

- Que no hi hagi un mercat actiu ni es pugui valorar per models i tècniques de valoració: davant de la impossibilitat d'obtenir-lo per les dues vies anteriors, el valor raonable s'ha de valorar pel cost amortitzat que té, o pel preu d'adquisició o pel cost de producció, minorat pels comptes correctors que té, en cas que n'hi hagi.

Si es valora seguint aquesta opció, se n'ha d'informar en la memòria i explicar la motivació.

Exemple

La borsa de valors, el mercat d'automòbils o una llotja de peix són alguns exemples de mercats actius.

5.3.3. Valor actual

El **valor actual** és l'import dels fluxos d'efectiu per rebre o pagar en el curs normal del negoci, actualitzats a un tipus de descompte adequat.

El concepte de valor actual s'identifica amb el terme financer VAN (valor actual net) i es pot utilitzar per a valorar actius, si es refereix a fluxos d'efectiu rebuts, o passius, si es refereix a sortides de fluxos d'efectiu.

Exemple de valor actual

A una empresa li concedeixen un préstec que ha de tornar en dues quotes anuals de 50.000 euros cadascuna. Per a un tipus de descompte del 8%, el valor actual net d'aquest deute és el següent:

$$\text{VAN} = 50.000 / (1 + 0,08) + 50.000 / (1 + 0,08)^2 = 89.163,24$$

5.3.4. Cost amortitzat

Cost amortitzat d'un instrument financer

El cost amortitzat d'un instrument financer comprèn:

- Import a què va ser valorat inicialment l'actiu/passiu financer.
- Reemborsaments de capital que hi ha hagut.
- Diferència entre l'import inicial i el valor de reemborsament al venciment, imputat al resultat segons el mètode del tipus d'interès efectiu.
- Deteriorament imputat (solament en els actius).

Les qüestions que es desprenen de la definició anterior són les següents:

- El cost amortitzat és un criteri de valoració que **solament és aplicable a instruments financers**. Aquesta mena d'instruments comprenen elements tan diversos com els següents:
 - Actius financers (drets de cobrament amb clients, inversions en accions, en deute, efectiu, etc.).
 - Passius financers (obligacions amb proveïdors, deutes per préstecs, deute emès, etc.).
 - Instruments de patrimoni (accions o participacions emeses per la societat).
- Per a aplicar el criteri del cost amortitzat hem de saber en què consisteix el **mètode del tipus d'interès efectiu**. Per mitjà d'aquest mètode s'imputen, al llarg de l'horitzó temporal de l'operació financera, els ingressos o les despeses que es meriten segons el tipus d'interès efectiu.

El **tipus d'interès efectiu** d'una operació és el tipus de descompte que iguala els fluxos d'efectiu per cobrar o pagar (coneguts també com a *fluxos d'entrada* o *de sortida*, respectivament) estimats al llarg de l'horitzó temporal de l'operació amb l'import net del valor en llibres de l'actiu o el passiu financer.

En els fluxos d'efectiu calculats per a obtenir el tipus d'interès efectiu, s'han de tenir en compte les condicions contractuals i les comissions carregades

per avançat en la concessió del finançament. Tanmateix, no es tenen en compte les pèrdues per risc de crèdit futures.

Per mitjà de dos exemples, un d'un passiu financer i un altre d'un actiu financer, veurem com s'aplica el criteri del cost amortitzat.

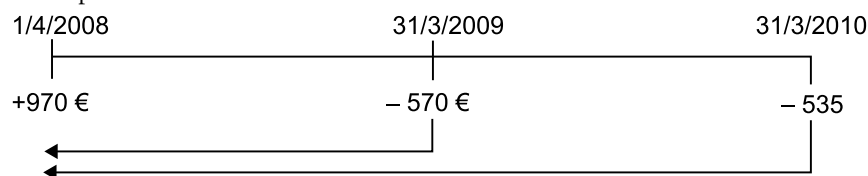
Exemple en el cas d'un passiu financer (un préstec)

Una empresa sol·licita un préstec per 1.000 euros que li concedeixen l'1 d'abril del 2008 i acorda tornar 500 euros al cap de dotze mesos i 500 més al cap de vint-i-quatre. Quan dugui a terme les dues devolucions, haurà de pagar també interessos del 7% anual sobre el deute. A més, en la data de la concessió desemborsa 30 euros per despeses de formalització del préstec.

Volem calcular el cost amortitzat del préstec el 31-3-2009 i el 31-3-2010. Ho farem de la manera següent:

- Hem de saber el **tipus d'interès efectiu d'aquesta operació**; per a això, calculem els fluxos d'efectiu que es generen:
 - 1-4-2008: flux d'entrada d'efectiu de 1.000 euros (préstec concedit) **menys** flux de sortida d'efectiu de 30 euros (pagament de les despeses de formalització) = flux net d'entrada de 970 euros.
 - 31-3-2009: flux de sortida d'efectiu de 500 euros (devolució del primer termini del préstec concedit) **més** flux de sortida d'efectiu de 70 euros (interessos del 7% anual sobre el total del deute de 1.000 euros) = flux net de sortida de 570 euros.
 - 31-3-2010: flux de sortida d'efectiu de 500 euros (devolució del segon termini del préstec concedit) **més** flux de sortida d'efectiu de 35 euros (interessos del 7% anual sobre el total del deute de 500 euros) = flux net de sortida de 535 euros.

Podem expressar aquests moviments de fluxos en un diagrama de temps i calcular el tipus d'interès efectiu:

Obtenim el tipus d'interès efectiu, utilitzant la mateixa metodologia i terminologia que heu estudiat en matemàtica financera (recordeu que *I* és la sigla que identifica el tipus d'interès efectiu).

El tipus d'interès efectiu és la taxa que iguala els fluxos d'efectiu d'entrada i de sortida al llarg de la vida de l'operació, relatius al moment inicial. El càlcul és el següent:

$$970 = 570 / (1 + I) + 535 / (1 + I)^2$$

$$I = 9,24841474434\%$$

Si us hi fixeu, en aquesta operació el tipus d'interès efectiu (9,25%) és superior al tipus d'interès nominal (7%) i això és perquè el cost de l'operació inclou altres despeses com les de formalització del préstec, a més de les que generen els interessos.

Aquestes altres despeses són les que la NIC 39, *Instrumentos financieros: reconocimiento i valoración*, defineix com a **costos de transacció**: "Són els costos incrementals directament atribuïbles a la compra, emissió, venda o disposició per una altra via d'un actiu o passiu financer. Un cost incremental és aquell en què no s'hauria incorregut si l'entitat no hagués adquirit, emès, venut o disposat per una altra via l'instrument financer."

En aquest sentit, són costos de transacció:

- Honoraris i comissions pagats als agents de compra o venda.

- Honoraris a assessors i intermediaris de l'operació.
- Taxes establertes per les agències reguladores i borses de valors.
- Impostos i altres drets que recaiguin sobre l'operació.

Tanmateix, no es consideren costos de transacció:

- Primes o descomptes sobre el deute.
 - Tipus d'interès nominal aplicable al capital prestat o invertit.
 - Costos de manteniment i costos d'administració.
- Continuant el nostre exemple, amb totes aquestes dades estem en condicions de calcular el cost amortitzat del préstec el 31-3-2009 i el 31-3-2010:

Cost amortitzat	31-3-2009	31-3-2010
+ Import a què va ser valorat inicialment l'actiu/passiu financer.	+ 970 € ²	+ 489,71 € ⁵
– Reemborsaments de capital que hi ha hagut.	– 500 € ³	– 500 € ⁶
+ Diferència entre l'import inicial i el valor de reemborsament al venciment, imputat al resultat segons el mètode del tipus d'interès efectiu.	+ 19,71 € = 89,71 € – 70 € ⁴	+10,29 € = 45,29 € – 35 € ⁷
– Deteriorament imputat (solament en els actius).	No aplicable; és un passiu.	No aplicable, és un passiu.
= Import del cost amortitzat.	+ 489,71 €	0⁸

⁽²⁾ Import pel qual es valora el passiu l'1-4-2008.

⁽³⁾ Devolució del primer termini del préstec concedit. Queden pendents de pagament 500 euros.

⁽⁴⁾ És la quantitat de despeses de l'operació, diferents de l'interès nominal, que s'imputen al resultat en aquell període i que incrementen el valor del deute. Es calculen com a diferència entre l'import de l'interès efectiu del període i l'import de l'interès nominal del període:

- Import de l'interès efectiu del període, de l'1-4-2008 al 31-3-2009 = tipus d'interès efectiu × valor del passiu l'1-4-2008 = 9,24841474434% × 970 euros = 89,71 euros.
- Import de l'interès nominal del període, de l'1-4-2008 al 31-3-2009 = tipus d'interès nominal × deute viu durant el període = 7% × 1.000 euros = 70 euros.
- L'import de 19,71 euros s'obté per diferència de l'import dels dos tipus d'interessos = 89,71 euros – 70 euros.

⁽⁵⁾ Import pel qual es valora el passiu l'1-4-2009, que correspon al valor el 31-3-2009.

⁽⁶⁾ Devolució del segon termini del préstec concedit. Amb aquest pagament es liquida el préstec, i no queda res pendent de pagament.

⁽⁷⁾ El càlcul de l'interès efectiu i el nominal d'aquest període és el següent:

- Import de l'interès efectiu del període, de l'1-4-2009 al 31-3-2010 = tipus d'interès efectiu × valor del passiu el 31-3-2009 = 9,24841474434% × 489,71 euros = 45,29 euros.
- Import de l'interès nominal del període, de l'1-4-2009 al 31-3-2010 = tipus d'interès nominal × deute viu durant el període = 7% × 500 euros = 35 euros.

- Després, la diferència entre l'import de l'interès efectiu i de l'interès nominal és de 10,29 euros (= 45,29 euros – 35 euros).

⁽⁸⁾ Com veiem, el cost amortitzat el 31-3-2010 és de zero ja que en aquesta data s'ha tornat la totalitat del préstec i s'han pagat els interessos corresponents.

Conclusions

Com a conclusions més importants amb relació al mètode de valoració del cost amortitzat destaquem les següents:

- És un mètode que s'utilitza per a valorar instruments financers.
- Per a calcular el cost s'utilitza el mètode del tipus d'interès efectiu.
- Per mitjà del tipus d'interès efectiu s'imputen les despeses relatives a les operacions financeres al llarg de la vida d'aquestes operacions.
- El cost amortitzat representa el valor de l'instrument financer a què s'han descomptat (en el cas d'un passiu) o s'han sumat (en el cas d'un actiu) les despeses de la transacció que en aquell moment encara no estan meritades.

Costos de transacció atribuïbles a un actiu o un passiu financer

Els costos de transacció atribuïbles a actius o passius financers són despeses incrementals que es poden atribuir directament a:

- La compra o venda d'un actiu financer.
- L'emissió o assumptió d'un passiu financer.

L'empresa no hauria tingut aquests costos si no hagués fet la transacció.

Com a casos concrets que s'han de considerar despeses de transacció o no s'hi han de considerar, el PGC indica els següents:

- Despeses que s'han de considerar despeses de transacció
 - Honoraris i comissions pagats a agents, assessors i intermediaris.
 - Despeses de fedataris públics.
 - Impostos i altres drets que recaiguin sobre la transacció.
- Despeses que no s'han de considerar despeses de transacció
 - Primes o descomptes en la compra o l'emissió d'instruments financers.
 - Despeses financeres.
 - Costos de manteniment.
 - Costos administratius interns.

5.3.5. Valor comptable o en llibres

El **valor comptable o en llibres** és l'import net pel qual un actiu o passiu està registrat en el balanç, deduïdes, per al cas dels actius, les correccions valoratives corresponents (amortització acumulada i pèrdues per deteriorament).

Quan fem servir l'expressió *valor comptable* o *valor en llibres*, ens referim al valor que consta en els comptes anuals. Per això es pot dir que no és tant un criteri valoratiu concret com una expressió que indica el valor que s'ha adjudicat a un element des d'un punt de vista comptable i que pot estar valorat amb qualsevol dels cinc criteris valoratius precedents.

Exemple de valor en llibres d'un actiu

Una màquina es va adquirir per 30.000 euros i la instal·lació en va costar 5.000. Ara mateix té registrada una amortització acumulada de 10.000 euros. Sabem que la màquina s'ha valorat segons el criteri de cost històric. Quin valor en llibres té actualment?

Valor comptable o valor en llibres = 30.000 euros + 5.000 euros – 10.000 euros = 25.000 euros.

5.4. Cas d'aplicació. Cas d'un actiu financer (compra d'obligacions)

Tot seguit aplicarem el mètode del cost amortitzat a un actiu financer, com és l'adquisició d'unes obligacions. Suposem que una empresa adquireix deu obligacions a 100 euros l'obligació l'1 de juliol del 2008, que els recuperarà en dos anys i que cada 30 de juny li proporcionen uns interessos de 5 euros l'obligació. Per aquesta adquisició, l'empresa paga unes despeses d'intermediació de 20 euros.

Activitat

S'ha de calcular el cost amortitzat de les obligacions comprades el 30-6-2009 i el 30-6-2010.

Solució

- Per a obtenir el cost amortitzat d'aquesta inversió financera, la primera cosa que fem és calcular els fluxos d'efectiu (cobraments i pagaments) que es produeixen del 30-6-2008 al 30-6-2010 per a l'empresa inversora.
 - 1-7-2008: flux de sortida d'efectiu de 1.000 euros (compra de les obligacions = 100 euros/obligació × 10 obligacions) més flux de sortida d'efectiu de 20 euros (pagament de les despeses d'intermediació) = flux net de sortida de 1.020 euros.
 - 30-6-2009: flux de sortida d'efectiu de 50 euros (interès anual de 5 euros per cadascuna de les deu obligacions comprades) = flux net d'entrada de 50 euros.
 - 30-6-2010: flux d'entrada d'efectiu 50 euros (pels interessos anuals) més flux d'entrada de 1.000 euros (per la devolució del capital invertit) = flux net d'entrada de 1.050 euros.

01/7/2008	30/6/2009	30/6/2010
-1.000 € (=10 obligacions x 100 €/obl.)	+50 € (=interessos 5 €/obl. X 10 obl.)	+50 € (=interessos)
- 20 € (despeses d'intermediació)		+1.000 €
= -1.020 €		= +1.050 €

El tipus d'interès efectiu és el següent:

$$1.020 = (50 / (1 + I)) + (1.050 / (1 + I)^2)$$

$$I = 3,94051163524\%$$

- Amb aquestes dades podem calcular el cost amortitzat d'aquesta inversió, el 30-6-2009 i el 30-6-2010, segons el quadre següent:

Cost amortitzat	30-6-2009	30-6-2010
+ Import a què va ser valorat al començament l'actiu/passiu financer.	+1.020 € ⁹	+1.010,19 € ¹²
– Reemborsaments de capital que hi ha hagut.	0 ¹⁰	-1.000 € ¹³
– Diferència entre l'import inicial i el valor de reemborsament al venciment, imputat al resultat segons el mètode del tipus d'interès efectiu.	– 9,81 € = 40,19 € – 50 € ¹¹	–10,19 € = 39,81 € – 50 € ¹⁴
– Deteriorament imputat (solament en els actius).	0	0
= Import del cost amortitzat.	+ 1.010,19 €	0¹⁵

⁽⁹⁾ Import pel qual es valora l'actiu l'1-7-2008.

⁽¹⁰⁾ La devolució de la inversió es fa tota al venciment, el 30-6-2010.

⁽¹¹⁾ És la quantitat de despeses de l'operació, que s'imputen al resultat en aquell període i que fan decreixer el valor de l'actiu. Es calculen com a diferència entre l'import de l'interès efectiu del període i l'import de l'interès nominal del període:

- Import de l'interès efectiu del període, de l'1-7-2008 al 30-6-2009 = tipus d'interès efectiu × valor de l'actiu l'1-7-2008 = 3,94051163524% × 1.020 euros; = 40,19 euros.
- Import de l'interès nominal del període, de l'1-7-2008 al 30-6-2009 = tipus d'interès nominal × actiu viu durant el període = 1.000 euros × 5% = 50 euros.
- La diferència entre aquests dos imports és de 9,81 euros = 40,19 euros – 50 euros.

⁽¹²⁾ Import pel qual es valora l'actiu l'1-7-2009, que correspon al valor el 30-6-2009.

⁽¹³⁾ Recuperació total de la inversió feta.

⁽¹⁴⁾ Diferència entre l'import de l'interès efectiu i l'import de l'interès nominal:

- Import de l'efectiu del període, de l'1-7-2008 al 30-6-2009 = tipus d'interès efectiu × cost amortitzat l'1-7-2009 = 3,94051163524% × 1.010,19 euros = 39,81 euros.
- Import de l'efectiu nominal del període, de l'1-7-2008 al 30-6-2009 = tipus d'interès nominal × actiu viu durant el període = 1.000 euros × 5% = 50 euros.
- La diferència entre aquests dos imports és de –10,19 euros = 39,81 euros – 50 euros.

⁽¹⁵⁾ Com veiem, el cost amortitzat el 30-6-2010 és de zero ja que en aquesta data s'ha recuperat la totalitat de l'import invertit en les obligacions.

Conclusions

Com a conclusions més importants amb relació al mètode de valoració del cost amortitzat destaquem les següents:

- És un mètode que s'utilitza per a valorar instruments financers.
- Per a calcular el cost s'utilitza el mètode del tipus d'interès efectiu.
- Per mitjà del tipus d'interès efectiu s'imputen les despeses relatives a les operacions financeres al llarg de la vida d'aquestes operacions.
- El cost amortitzat representa el valor de l'instrument financer a què s'han descomptat (en el cas d'un passiu) o s'han sumat (en el cas d'un actiu) les despeses de la transacció que en aquell moment encara no estan meritades.

6. Anàlisi de la informació comptable

Havent repassat el contingut i l'estructura de balanç i compte de pèrdues i guanys, i havent analitzat els criteris per a reconèixer-ne els elements integrants i per a determinar-ne el valor, estem en disposició d'aprofundir una mica més en l'ús de la informació comptable.

La informació continguda en aquests dos estats financers ens permet donar resposta a qüestions importants de la feina de cada dia de l'activitat empresarial, com, per exemple, la de conèixer la capacitat de l'empresa de generar prou líquid monetari per a atendre les seves obligacions de pagament, saber si és solvent o comprovar l'evolució del rendiment que obté de les seves inversions.

Aquesta mena de conclusions s'obtenen aplicant un seguit de tècniques d'anàlisi comptable, que són objecte d'estudi en aquest segon apartat.

6.1. Concepte i metodologia de l'anàlisi comptable

L'anàlisi d'estats financers és una tècnica comptable que persegueix l'objectiu d'obtenir, a partir de dades comptables, conclusions i informacions sintètiques que es converteixin en factors clau per a prendre decisions estratègiques en l'empresa.

Per tant, d'alguna manera podem dir que les interpretacions sorgides de l'anàlisi es configuren com un aval quantitatiu de la política estratègica empresarial.

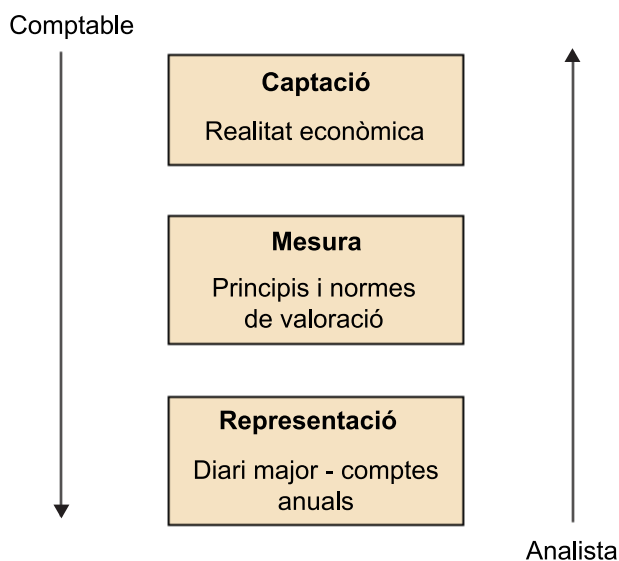
L'esquema bàsic del procés d'anàlisi és el següent:

Dades → Anàlisi → Informació útil → Presa de decisions

Per a cobrir els objectius de l'anàlisi, l'analista es planteja un seguit de preguntes a les quals mirarà de respondre aplicant a la informació financera unes eines analítiques.

Perquè es pugui plantejar quines són les magnituds que convé analitzar i quins són els instruments més adequats, l'analista ha de comprendre les transaccions que ha fet l'empresa.

A partir dels documents comptables, ha d'arribar, per mitjà d'un procés deduc-tiu, a entendre les transaccions que hi ha al darrere i que han donat lloc a aquests documents. El camí de l'analista és, per tant, invers al del comptable.

Esquema del procés d'anàlisi comptable

Una altra diferència entre la tasca del comptable i la de l'analista és que aquest projecta l'estudi devers el futur, pretén anticipar-se al que pot passar en un moment posterior de la vida de l'empresa, mentre que aquell se centra a captar fets passats.

6.2. Tècniques d'anàlisi

L'anàlisi dels estats comptables d'una empresa se sol descompondre en un seguit d'àrees de treball que l'analista ha de completar per a obtenir conclusions sobre la situació global de l'empresa.

Les **àrees principals d'estudi** són les següents:

- **Anàlisi de la liquiditat.** S'analitza la capacitat de l'empresa de fer front als deutes que tenen més exigibilitat.
- **Anàlisi de la solvència.** S'analitza la capacitat de l'empresa de disposar d'uns recursos financers adequats.
- **Anàlisi de la rendibilitat.** S'analitza la capacitat de l'empresa de generar resultats positius a partir de la inversió feta i dels recursos financers obtinguts.

Liquiditat, solvència i rendibilitat són les qüestions principals sobre les quals ens hem de centrar per a mirar d'extreure'n conclusions analítiques a partir de les dades comptables que contenen el balanç i el compte de pèrdues i guanys.

Les tècniques d'anàlisi són les diverses maneres d'acostar-se a l'ús de les dades comptables per a generar mesures que permetin extreure conclusions de la situació i l'evolució econòmica i financera de l'empresa.

Les **tècniques principals** són les següents:

- **Reconstrucció d'operacions.** Es tracta de reconstruir i d'entendre les transaccions que s'han fet en el passat per a conèixer la situació actual de l'empresa i predir l'evolució futura o proposar mesures correctores.
Una limitació important per a reconstruir transaccions és que el balanç de situació final mostra per a cada element patrimonial el saldo que té a la fi de l'any. Per tant, passa sovint que fets que s'han produït durant l'any no estan consignats en aquest balanç.
Mesures directes. Algunes magnituds i relacions amb significació analítica es poden obtenir de manera directa.
Per exemple, el fons de maniobra o capital circulant s'obté de la diferència entre el valor de l'actiu corrent i del passiu corrent.
- **Proves indirectes.** L'estudi dels estats comptables implica haver de conèixer els hàbits o les polítiques empresarials que no s'expliciten directament. Per exemple, davant de la necessitat de fons de mantenir el creixement de l'empresa, pot ser que la gerència apliqui la política de no distribuir beneficis als accionistes.
- **Previsions.** L'analista té una orientació preferent devers el futur, de manera que la tècnica de les previsions té una gran utilitat en l'anàlisi d'estats comptables. Per exemple, les previsions de tresoreria.
- **Comparació.** En l'anàlisi de dades econòmiques i financeres una magnitud no té cap significació si no es compara amb cap altra magnitud homogènia.
La virtut principal de la tècnica de la comparació consisteix en el fet que permet a l'analista orientar la seva atenció devers les àrees d'anàlisi que expliquen més bé la situació actual de l'empresa i que són factors clau de l'evolució que tindran.
Les comparacions principals que es fan en l'àmbit de l'anàlisi són les següents:
 - **Anàlisi espacial.** Comparació de les magnituds d'una empresa amb les d'altres empreses (per norma general, del mateix sector o magnituds mitjanes del sector).
 - **Anàlisi temporal.** Comparació de les mateixes magnituds d'una mateixa empresa en diversos anys de la seva activitat.

En aquest curs, ens centrarem en l'aplicació del mesurament directe i la comparació.

6.3. Eines d'anàlisi

Les eines deriven de les tècniques analítiques, constitueixen la concreció d'aquestes tècniques. Són les mesures que permeten obtenir dades sintètiques per a extreure conclusions.

Les eines principals d'anàlisi les apuntem tot seguit:

- **Anàlisi de tendències. Variacions interanuals.** Es tracta de posar plegats els balanços de situació i els comptes de pèrdues i guanys d'anys consecutius per a analitzar els canvis que hi ha hagut. S'utilitzen:
 - Les variacions interanuals en valors absoluts.
 - Les variacions interanuals en valors relatius, o percentatges horitzontals.
- **Anàlisi estructural. Percentatges verticals.** Permet veure la composició de les partides del balanç i del compte de pèrdues i guanys en termes de valor relatiu.
Convé escollir una base de referència tan significativa com es pugui, a la qual s'assigna el valor 100:
 - En l'anàlisi del balanç: total actiu = 100.
 - En l'anàlisi del compte de pèrdues i guanys: total de vendes netes = 100.
- **Diferències absolutes de masses patrimonials dels estats comptables.** Per mitjà d'aquesta tècnica, es poden analitzar els diversos graus d'equilibri en què es troba una empresa. S'agrupen els elements patrimonials a les masses patrimonials homogènies i es compara per diferència.
- **Ràtios.** Consisteix en la relació (divisió), en valor absolut o en percentatge, entre dues magnituds comptables vinculades des d'un punt de vista funcional. El primordial en la utilització de les ràtios és la interpretació del resultat.

Exemple de variacions interanuals

	20X1 (u. m.)	20X2 (u. m.)	Diferències en valors absoluts (u. m.)	Diferències en percentatge (% horitzontals)
Vendes	2.300	2.400	100	4,35
Cost de vendes	-1.610	-1.848	-238	14,78
Marge brut	690	552	-138	-20,00

Exemple de percentatges verticals

	Any 1 (u. m.)	% vertical	Any 2 (u.m.)	% vertical
Terrenys	100	10	100	20
Maquinària	600	60	200	40
Mercaderies	300	30	200	40
Total actiu	1.000	100	500	100

Exemple de ràtios

Quina és la proporció de vendes que obtenim amb les inversions fetes un any determinat?

$$\frac{(\text{en } \text{€}) \text{ Vendes}}{(\text{en } \text{€}) \text{ Actius totals}} = \frac{600.000}{9.000.000} = 6,67\%$$

6.4. El balanç i el compte de pèrdues i guanys adaptats per a l'anàlisi

Per a facilitar la tasca d'anàlisi comptable se sol fer una adaptació dels estats financers que tendeix a agrupar partides que presenten un efecte econòmic semblant, de manera que sigui més senzill elaborar les mesures necessàries per a obtenir conclusions analítiques.

Vegem quina és l'adaptació que se sol fer en el cas del balanç:

Balanç adaptat

Actiu	Import en u. m.	Percentatges verticals	Passiu	Import en u. m.	Percentatges verticals
Actiu no corrent			Recursos permanents Patrimoni net Passiu no corrent		
Actiu corrent Existències Realitzable Efectiu			Passiu corrent		

Actiu	Import en u. m.	Percentatges verticals	Passiu	Import en u. m.	Percentatges verticals
Total actiu		100	Total patrimoni net i passiu		100

La magnitud *existències* es correspon amb l'epígraf B) II del balanç; *realitzable*, amb els epígrafs B) I, B) III, B) IV, B) V i B) VI; i *efectiu*, amb l'epígraf B) VII.

Respecte al compte de pèrdues i guanys, l'estructura que s'adopta habitualment a l'efecte d'anàlisi de la informació comptable és la següent:

	Import en u. m.	Percentatges verticals
Vendes netes – cost de vendes		100
= Marge brut – despeses de personal +/- altres ingressos i despeses d'explotació		
= Benefici abans d'interessos i impostos (BAII) + ingressos financers – despeses financeres		
= Benefici abans d'impostos (BAI) – impost sobre beneficis		
= Benefici net		

La magnitud de *vendes netes* es correspon amb els epígrafs 1, 2 i 3 del model oficial abreujat del compte de pèrdues i guanys, la de *cost de vendes* amb el 4, la de *despeses de personal* amb el 6, la d'*altres ingressos i despeses d'explotació* amb els 5, 7, 8, 9, 10 i 11, la d'*ingressos financers* amb el 12 i, en cas de signe positiu, amb els 14, 15 i 16, la de *despeses financeres* amb el 13 i, en cas de signe negatiu, amb els 14, 15 i 16, i finalment la d'*impost sobre beneficis* amb el 17.

6.5. Anàlisi de la liquiditat de l'empresa

S'entén per *liquiditat* la capacitat d'una empresa de disposar de prou mitjans líquids per a fer front a les obligacions de pagament a curt termini.

Es tracta, per tant, d'una mesura de curt termini, amb un horitzó temporal d'un any natural, que ens permet detectar si l'empresa tindrà problemes per a pagar els deutes que vencen en l'exercici següent.

Com a mesura de la liquiditat, farem servir tres ràtios:

- La ràtio de circulat (o coeficient de liquiditat).
- La ràtio de tresoreria.
- La ràtio de disponibilitat (*acid test*).

I també una diferència absoluta: el fons de maniobra.

Tot seguit definirem i comentarem cadascuna d'aquestes quatre mesures de la liquiditat empresarial:

- **Ràtio de circulant.** També se'n diu *ràtio del fons de maniobra, de solvència o de liquiditat general*, i es defineix de la manera següent:

$$\frac{\text{Actiu corrent}}{\text{Passiu corrent}}$$

Aquesta ràtio mesura el grau en què l'actiu circulant cobreix el passiu circulant. Com més alt és el valor dels actius circulants de l'empresa més garantia hi ha que es poden pagar els deutes que conformen l'exigible a curt termini. El valor objectiu és entre 1,5 i 2.

La ràtio de circulant és la ràtio de liquiditat que es fa servir més a la pràctica; per això ens estendrem una mica a estudiar-la.

Aquesta ràtio mesura la capacitat de l'empresa d'atendre els deutes en les dates acordades sense alterar l'estructura financera ni el procés productiu, i indirectament ens indica la situació sobre el fons de maniobra de l'empresa. L'anàlisi d'aquesta ràtio es pot complementar amb un pressupost de tresoreria dels dotze mesos vinents que informi dels cobraments i pagaments previstos, i també dels saldos previsibles dels comptes de tresoreria.

En tot cas, no és vàlida una interpretació correcta d'aquesta ràtio si no se n'analitzen a fons els components.

Per la part del denominador –passiu corrent–, representa els deutes a curt termini, independentment de qui sigui el titular (entitats financeres, Administració pública, treballadors, creditors comercials, etc.), de manera que el grau d'exigibilitat que té depèn de la data de venciment i prou.

Respecte al denominador –actiu corrent–, tenim conceptes completament diferents respecte a la condició de liquiditat que té a curt termini:

- Actius no corrents mantinguts per a la venda.
- Existències.
- Actius financers a curt termini (inversions financeres i deutors comercials i altres comptes per cobrar).
- Efectiu i altres actius líquids equivalents.

Per tant, el resultat obtingut amb el càlcul d'aquesta ràtio s'ha de completar i matisar analitzant-ne els components i les altres partides comptables que són susceptibles d'incidir en la posició de liquiditat de l'empresa:

Dels components de l'actiu i el passiu corrent, cal destacar el següent:

- La *rotació d'existències*, és a dir, la capacitat de l'empresa de convertir d'una manera ràpida l'estoc de productes acabats i mercaderies en vendes a clients, i les seves matèries primeres (i altres components) en productes acabats a punt per a vendre'ls. Com més alta és la rotació d'existències més capacitat té l'empresa d'obtenir liquiditat amb l'activitat d'exploació.
- L'existència d'un *estoc de seguretat* d'existències per a prevenir que es generin colls d'ampolla en la disposició de mercaderies per a la venda

(és el cas, per exemple, d'una concessionària d'automòbils o una botiga de roba) o de peces, materials i components per al procés productiu en el cas d'una empresa industrial provoca una rotació més lenta de les existències i té, per tant, una incidència negativa en termes de liquiditat.

- El *termini de cobrament de clients*: el període que passa entre la venda i el cobrament de la factura als clients de l'empresa. Com més curt és aquest termini més capacitat té l'empresa de convertir en líquid monetari les vendes.
- El *grau de morositat de clients*: la presència de clients i deutors que es retarden en el pagament de les factures o fins i tot que són insolvents té una incidència negativa clara en la posició de liquiditat de l'empresa, ja que amplia el termini de cobrament de clients, en el primer cas, i redueix la capacitat empresarial de generació d'efectiu, en el segon.
- El *termini de pagament a proveïdors*: el termini de temps disponible per a fer el pagament de les factures dels proveïdors dels béns i serveis que constitueixen l'activitat productiva de l'empresa. Com més dilatat és aquest interval de temps més capacitat té l'empresa de generar efectiu per a satisfer les obligacions de pagament.
- L'existència de *líquid monetari de seguretat*, és a dir, d'un estoc mínim d'efectiu a l'empresa, permet garantir la possibilitat d'atendre, com a mínim en part, les obligacions de pagament de venciment més imminent.
- L'existència de *pòlisses de crèdit* subscrietes per l'empresa amb entitats financeres mitjançant les quals pot disposar de crèdit addicional al que efectivament ha emprat fins a un cert límit pactat amplia la capacitat empresarial d'obtenir líquid monetari addicional a fi de resoldre tensions puntuals de falta de liquiditat per a atendre obligacions de pagament urgents.
- L'existència d'actius no corrents mantinguts per a la venda milloren la posició de liquiditat de l'empresa, ja que es tracta d'actius no corrents que s'alienen en el curt termini i permeten així generar efectiu, especialment quan aquests actius són eminentment líquids (com és el cas de les inversions financeres a llarg termini).

Pel que fa a les partides comptables addicionals que poden tenir una incidència en la liquiditat empresarial, hem de tenir en compte el següent:

- L'existència d'*inversions financeres permanents*, situades en l'actiu no corrent del balanç, permet millorar la posició de liquiditat de l'empresa

perquè en termes generals es poden convertir fàcilment en efectiu venent-les.

- L'existència d'actius fixos no funcionals de realització fàcil i amb mercat actiu, com els classificats com a inversions immobiliàries, aporten, en general, una garantia addicional a la liquiditat empresarial, per la possibilitat d'obtenir efectiu a curt termini venent-los quan els mercats tenen un funcionament normal, sense que això tingui una incidència en el desenvolupament de l'activitat productiva de l'empresa.
- **Ràtio de tresoreria.** Mesura la capacitat de l'empresa de satisfer els deutes a curt termini, excloent la partida d'existències. Es defineix de la manera següent:

$$\text{Realitzable + disponible}$$

$$\text{Passiu corrent}$$

La ràtio de tresoreria mesura la reserva de drets a curt termini i fons líquids disponibles per a fer front a les obligacions corrents. És un acostament a la distància de la situació financera de l'empresa al risc de suspensió de pagaments. El valor objectiu que té ha de ser de la vora d'1.

Depèn del següent:

- Termini de cobrament de clients.
 - Termini de pagament a proveïdors.
 - Líquid monetari de seguretat.
 - Grau de morositat de clients.
 - Existència d'inversions financeres permanents.
 - Existència d'actius fixos no funcionals de realització fàcil.
 - Existència de pòlisses de crèdit.
- **Ràtio de disponibilitat:**

$$\text{Disponible}$$

$$\text{Passiu exigible a curt termini}$$

El valor objectiu de la ràtio de disponibilitat ha de ser 0,3.

- **Fons de maniobra.** El fons de maniobra, conegut també com a *capital corrent*, *capital treball* o *working capital*, es defineix com la diferència entre l'actiu corrent i el passiu corrent.

$$\text{Fons de maniobra} = \text{Actiu corrent} - \text{Passiu corrent}$$

D'aquesta manera, el fons de maniobra es pot expressar com l'excés d'actiu corrent sobre el passiu corrent, és a dir, que, conceptualment, amb l'actiu corrent es pot liquidar tot el passiu corrent i l'empresa encara tindrà un romanent o excedent per a atendre obligacions de pagament a llarg termini o per a fer inversions noves. El valor objectiu que té ha de ser més gran que 0.

6.6. Anàlisi de la solvència empresarial

S'entén per *solvència* la capacitat d'una empresa de mantenir un nivell de finançament adequat als seus paràmetres normals d'inversió i, al cap i a la fi, d'activitat.

La solvència empresarial depèn dels factors següents:

- Capacitat de generar un nivell adequat de recursos propis per mitjà d'obtenir beneficis de les operacions empresarials a fi de mantenir sense risc els paràmetres de deute i d'inversió.
- Capacitat d'obtenir recursos propis amb aportacions addicionals al capital per part dels propietaris (socis, partícips, empresariat, etc.) de l'empresa.
- Capacitat d'accedir a recursos financers aliens i de negociar de manera adequada les condicions del deute (terminis, cost).
- Capacitat d'ajustar de manera eficient les inversions a les necessitats productives i al finançament disponible.

Com a mesura de la solvència farem servir quatre ràtios:

- **La ràtio de garantia** mesura la distància a la fallida, i el valor objectiu que té ha de ser entre 1,5 i 3:

$$\frac{\text{Total actiu}}{\text{Passiu (corrent + no corrent)}}$$

- **La ràtio d'endeutament** indica la ràtio d'inversió finançada amb fons aliens, i el valor objectiu que té ha de ser entre 0,4 i 0,6:

$$\frac{\text{Passiu}}{\text{Total patrimoni net i passiu}}$$

- **La ràtio de qualitat del deute** assenyala la ràtio de deutes a curt termini sobre el total de deutes, i el valor objectiu que té ha de ser reduït:

$$\frac{\text{Passiu corrent}}{\text{Total passiu}}$$

Aquest valor objectiu és, com intuïm, relatiu, i depèn de l'estructura del balanç de l'empresa, de manera que una entitat amb un volum d'actiu corrent

alt presenta una estructura financera adequada amb un valor d'aquest indicador més alt que una altra empresa amb un import d'actiu corrent més baix. Per tant, és important relacionar el resultat obtingut amb l'estructura del balanç de l'empresa i amb els valors calculats en l'àmbit de la liquiditat a l'hora de fer un diagnòstic correcte.

- **La ràtio de cost del deute.** El valor objectiu que té ha de ser entre 0,04 i 0,05:

$$\frac{\text{Despeses financeres}}{\text{Vendes netes}}$$

6.7. Anàlisi de la rendibilitat

S'entén per *rendibilitat* la capacitat d'una empresa de generar resultats positius (beneficis) amb una determinada estructura i composició de la seva inversió i del seu finançament.

Com a mesura de la rendibilitat farem servir dues ràtios:

- a) **La ràtio de rendibilitat econòmica o de rendiment dels actius**, coneguda també per l'expressió en anglès *return on assets* (ROA). Indica el nivell de benefici assolit (descomptant el cost dels deutes i l'efecte impositiu) amb la inversió mitjana feta durant l'any:

BaII

Total actiu

- Depèn del següent:
 - La rotació de l'actiu, és a dir, la mesura de la capacitat d'una empresa de generar vendes de béns o serveis a partir de la inversió feta:

Vendes netes

Total actiu

- El marge sobre vendes, és a dir, la capacitat de traduir els ingressos per vendes en benefici d'explotació, mitjançant la disposició d'una estructura adequada de despeses:

BaII

Vendes netes

Arribem a la conclusió següent: rendibilitat econòmica (ROA) = rotació de l'actiu × marge sobre vendes.

- b) **La ràtio de rendibilitat financera** o de rendibilitat dels fons propis, coneguda també per la denominació en anglès *return on equity* (ROE). Assenyala el nivell de benefici assolit amb el net de l'empresa (és a dir, els recursos que han aportat els accionistes més els que ha generat l'empresa mateixa):

$$\text{Benefici net}$$

$$\text{Patrimoni net}$$

- Depèn del següent:

- La rotació de l'actiu:

$$\text{Vendes netes}$$

$$\text{Total actiu}$$

- Marge sobre vendes:

$$\text{BAII}$$

$$\text{Vendes netes}$$

- El palanquejament financer, és a dir, la capacitat de l'empresa d'obtenir un rendiment positiu amb el seu actual nivell de deute. Se'n dedueix que, si la mesura del palanquejament financer dona un valor superior a 1, l'estructura de deute de l'empresa presenta un efecte positiu sobre el nivell de rendibilitat; que, si és igual a 1, l'efecte és neutre, i que, si és inferior a 1, la incidència és negativa:

$$\text{Total actiu}$$

$$\text{BAI}$$

$$\times$$

$$\text{Patrimoni net}$$

$$\text{BAII}$$

- L'efecte fiscal, és a dir, la mesura de la pressió fiscal de l'empresa o, dit d'una altra manera, la capacitat de minimitzar l'impost meritat a l'exercici (aplicant bases imposables negatives d'exercicis anteriors, una bona política fiscal d'obtenció de deduccions, una periodificació adequada d'aquestes deduccions, etc.); així, com més gran és el valor d'aquest indicador (que és l'objectiu de l'empresa) més baixa és la pressió fiscal a què està sotmesa:

$$\text{Benefici net}$$

$$\text{BAI}$$

I així obtenim el següent: rendibilitat financera (ROE) = rotació de l'actiu × marge sobre vendes × palanquejament financer × efecte fiscal.

6.8. Cas d'aplicació. Cas Anàlisi, SA

6.8.1. Anàlisi de la liquiditat, la solvència i la rendibilitat empresarial

Tenim disponible el balanç i el compte de pèrdues i guanys de l'empresa Anàlisi, SA, que estan adaptats per a l'anàlisi i que corresponen a tres exercicis consecutius. Anàlisi, SA, es dedica a fabricar i comercialitzar equips tecnològics de consum (televisors, equips de música, etc.)

Balanç									
Actiu (en milers €)	2011	% (1a)	2010	% (1b)	2009	% (1c)	11/10 10 = 100 (2a)	10/09 09 = 100 (2b)	11/09 09 = 100 (2c)
A) Actiu no corrent	93.500	26,83%	85.610	21,85%	87.050	24,49%	9,22%	-1,65%	7,41%
B) Actiu corrent	255.030	73,17%	306.150	78,15%	268.340	75,50%	-16,70%	14,09%	-4,96%
Existències	75.180	21,57%	85.340	21,78%	51.240	14,42%	-11,91%	66,55%	46,72%
Realitzable	164.070	47,07%	214.450	54,74%	209.470	58,94%	-23,49%	2,38%	-21,67%
Efectiu	15.780	4,53%	6360	1,62%	7.630	2,15%	148,11%	-16,64%	106,82%
Total actiu	348.530	100%	391.760	100%	355.400	100%	-11,03%	10,23%	-1,93%
Passiu i patrimoni net (en milers €)	2011	%	2010	%	2009	%	11/10 10 = 100 (2a)	10/09 09 = 100 (2b)	11/09 09 = 100 (2c)
A) Patrimoni net	158.470	45,47%	156.060	39,84%	174.480	49,09%	1,54%	-10,56%	-9,18%
Capital	6.010	1,72%	6.010	1,53%	6.010	1,69%	0,00%	0,00%	0,00%
Reserves	117.640	33,75%	109.500	27,95%	115.460	32,49%	7,43%	-5,16%	1,89%
Resultat de l'exercici	34.820	9,99%	40.550	10,35%	53.010	14,92%	-14,13%	-23,50%	-34,31%
B) Passiu no corrent	1.910	0,55%	3.990	1,02%	7.210	2,03%	-52,13%	-44,66%	-73,51%
C) Passiu corrent	188.150	53,98%	231.710	59,15%	173.710	48,88%	-18,80%	33,39%	8,31%
Total patrimoni net i passiu	348.530	100%	391.760	100%	355.400	100%	-11,03%	10,23%	-1,93%

Compte de pèrdues i guanys									
(en milers €)	2011	% (1a)	2010	% (1b)	2009	% (1c)	11/10 10 = 100 (2a)	10/09 09 = 100 (2b)	11/09 09 = 100 (2c)
Vendes netes	1.180.530	100%	1.048.870	100%	988.020	100%	12,55%	6,16%	19,48%
Cost de vendes	-955.660	80,95%	-842.130	80,29%	-758.550	76,77%	13,48%	11,02%	25,99%
Marge brut	224.870	19,05%	206.740	19,71%	229.470	23,23%	8,77%	-9,91%	-2,00%
Despeses de personal	-75.710	6,41%	-69.800	6,65%	-63.840	6,46%	8,47%	9,34%	18,59%
Altres ingressos i despeses d'exploració	-101.000	8,56%	-77.630	7,40%	-89.790	9,09%	30,10%	-13,54%	12,48%
BAII	48.160	4,08%	59.310	5,65%	75.840	7,68%	-18,80%	-21,80%	-36,50%
Ingressos financers	1.490	0,13%	2.560	0,24%	4.780	0,48%	-41,80%	-46,44%	-68,83%
Despeses financeres	-2.730	0,23%	-3.130	0,30%	-2.260	0,23%	-12,78%	38,50%	20,80%
BAI	46.920	3,97%	58.740	5,60%	78.360	7,93%	-20,12%	-25,04%	-40,12%
Impost sobre beneficis	-12.100	1,02%	-18.190	1,73%	-25.350	2,57%	-33,48%	-28,24%	-52,27%
Benefici net	34.820	2,95%	40.550	3,87%	53.010	5,37%	-14,13%	-23,50%	-34,31%

Activitat

A partir de la informació que contenen aquests dos estats comptables, s'ha de fer el següent:

- Analitzar la posició de liquiditat de l'empresa.
- Analitzar-ne la situació de solvència.
- Analitzar-ne la rendibilitat.

Solució

Com que en tenim els comptes anuals, podem analitzar els tres exercicis consecutius (anàlisi estàtica) i, a més, estudiar-ne l'evolució al llarg del temps (anàlisi dinàmica).

En primer lloc, s'han calculat els percentatges verticals, que s'indiquen al costat de les dades de cada exercici (1a, 1b i 1c) i, en segon lloc, s'han calculat els nombres índex agafant d'anys base el 2010 (2a) i el 2009 (2b i 2c), la qual cosa permet analitzar l'evolució de cada exercici respecte als anteriors.

Si ens centrem en el balanç, a partir dels percentatges verticals, podem dur a terme una representació gràfica, d'una gran utilitat per a tenir un primer acostament visual de situacions d'equilibri/desequilibri financer de l'empresa:

Exercici 2011		Exercici 2010		Exercici 2009	
ANC (26,83%)	RP (46,02%)	ANC (21,85%)	RP (40,85%)	ANC (24,49%)	RP (51,12%)
Exist. (21,57%)	(PNC= 0,55%)	Exist. (7,52%)	(PNC= 1,02%)	Exist. (10,2%)	
Realitzable (47,07%)	PC (54,98%)	Realitzable (54,74%)	PC (59,15%)	Realitzable (58,94%)	(PNC= 2,03%)
Disp. (4,53%)		Disp. (1,62%)		Disp. (2,15%)	PC (48,88%)

a) Anàlisi de la posició de liquiditat de l'empresa

Pretenem utilitzar aquí un seguit d'indicadors propis de l'anàlisi comptable per determinar la situació de liquiditat de l'empresa Anàlisi, SA, i la seva evolució en tres exercicis consecutius, és a dir, per concloure si aquesta empresa va tenir prou efectiu en el curt termini per a atendre les obligacions de pagament.

Per a això, en primer lloc, calcularem la **ràtio de circulat** o **ràtio del fons de maniobra**:

Ràtio del fons de maniobra	2011	2010	2009
$\frac{\text{Actiu corrent}}{\text{Passiu corrent}}$	1,36	1,32	1,54

Els valors superiors a la unitat d'aquesta ràtio ens indiquen que en tots els exercicis analitzats l'import total d'actius convertibles en diners a curt termini (actiu corrent) supera la quantitat de deute amb venciment a curt termini (passiu corrent). Malgrat això, comprovem que en l'exercici del 2011 el valor d'aquest indicador se situa per sota dels valors òptims de referència (recordem que se situen entre 1,5 i 2, de manera que s'estableix un marge de seguretat que té en compte possibles desajustos entre els terminis de conversió dels actius corrents en líquid monetari i els venciments del deute), igual que en l'exercici del 2010, i dibuixa, per tant, una tendència negativa en el trienni analitzat. De fet, veiem que el 2009 el valor d'aquesta ràtio era adequat, ja que se situava en l'extrem inferior de l'interval de valors òptims de referència (1,5, 2), i que es deteriorava significativament el 2010 i es recuperava lleument el 2011.

El primer que hem de fer davant d'una situació com la que hem descrit en el cas de l'empresa Anàlisi, SA, és analitzar la composició de l'actiu corrent perquè, com intuïm, no és el mateix que l'actiu corrent estigui compost en un percentatge alt per efectiu (líquid monetari disponible amb immediatesa que evita problemes de liquiditat però que no és viable des d'un punt de vista operatiu –les empreses necessiten en general també altres actius per a desenvolupar l'activitat– ni adequat des d'una òptica de rendibilitat) que no pas que siguin les existències les que tinguin un pes primordial, ja que aquests béns necessiten un determinat procés i,

per tant, un termini (anomenat, com sabem, *cicle d'explotació*) per a convertir-se en vendes que donin lloc a drets de cobrament que es tornin líquid monetari. En el cas d'Anàlisi, SA, veiem que el percentatge més alt del valor de l'actiu corrent correspon al realitzable (drets de cobrament i inversions financeres temporals) en els tres exercicis analitzats. D'això deduïm que el manteniment d'una bona posició de liquiditat en aquesta empresa passa en bona part per obtenir uns terminis de cobrament dels seus drets inferiors en termes mitjans als terminis de pagament dels seus deutes a curt termini.

Adicionalment, si analitzem l'evolució de l'estructura del balanç al llarg dels tres anys que són objecte d'estudi, veiem dos aspectes que poden provocar problemes de liquiditat i que expliquen l'evolució negativa d'aquesta ràtio del fons de maniobra: l'increment en termes relatius del pes del passiu corrent com a font de finançament i l'augment de l'estoc d'existències, la qual cosa indica possiblement determinats problemes de rotació d'aquestes existències.

Per tant, la nostra diagnosi de la liquiditat de l'empresa per mitjà d'aquest indicador ens permet arribar a la conclusió que sembla que hi ha tensions de liquiditat (pels valors inferiors a l'interval de referència). Les nostres recomanacions són les següents:

- L'empresa ha de dur a terme un control permanent i exhaustiu del cicle de caixa, és a dir, del període de conversió dels actius corrents no efectius en líquid monetari (fabricació i venda dels productes, cobrament de clients i venciment de les inversions financeres) i dels terminis de pagament del deute, per a evitar que es produeixin situacions puntuals d'impagament perquè no pot atendre en alguns venciments les obligacions de pagament.
- L'empresa ha de reduir l'estoc com a mesura per a incrementar la rotació i contribuir d'aquesta manera a escurçar els terminis mitjans de cobrament.
- L'empresa ha de començar un procés de renegociació del deute amb l'objectiu de traslladar una part del passiu corrent al passiu no corrent, i evitar així problemes puntuals de falta de liquiditat.

En segon lloc, calcularem la **ràtio de tresoreria** per als tres exercicis i així podrem analitzar l'evolució d'aquests exercicis:

Ràtio de tresoreria	2011	2010	2009
$\frac{\text{Realitzable + disponible}}{\text{Passiu corrent}}$	0,96	0,95	1,25

Com veiem, la ràtio de tresoreria té una evolució preocupant en el trienni analitzat, en coherència, en part, amb el resultat obtingut de la ràtio de fons de maniobra anterior. Si bé l'any 2009 el valor d'aquest indicador supera la unitat (recordem que 1 és el valor òptim de referència) fins i tot de manera excessiva, en el trànsit a l'exercici del 2010 se situa en valors inferiors, encara que a la vora d'1, situació que es manté el 2011.

El fet que el valor de l'indicador se situï per sota de la unitat ens indica que l'import total de drets de cobrament, d'inversions financeres temporals i efectiu no arriba a cobrir el valor global del deute a curt termini. Aquesta situació pot provocar tensions de liquiditat per a l'empresa, suavitzades en aquest cas per la proximitat del valor d'aquest indicador al valor òptim de referència.

Segons el diagnòstic que hem fet a partir de les dades calculades, hem de recomanar a l'entitat, en sintonia amb el que hem exposat en el marc de l'indicador del fons de maniobra, un control exhaustiu dels períodes de cobrament i dels venciments de les inversions financeres per a garantir que el deute es pot pagar en els terminis acordats, i també la renegociació del deute amb l'objectiu de disminuir el pes del passiu corrent en l'estructura financera de l'empresa.

En tercer lloc, calcularem la **ràtio de disponibilitat** d'Anàlisi, SA, per als tres exercicis que són objecte d'estudi:

Ràtio de disponibilitat	2011	2010	2009
$\frac{\text{Disponible}}{\text{Passiu corrent}}$	0,08	0,03	0,04

Com veiem, els valors de la ràtio de disponibilitat, malgrat que milloren substancialment al llarg del període analitzat, són ben lluny del valor òptim de referència (0,3), la qual cosa indica que l'empresa no disposa de prou volum de líquid monetari per a atendre el pagament del deute a curt termini en cas que sorgeixin imprevistos que afectin el cobrament de drets o el venciment o la recuperació d'inversions financeres temporals.

Si considerem com a informació addicional que no disposa d'inversions financeres que es puguin convertir fàcilment en efectiu dins de l'actiu no corrent, hem de recomanar a l'empresa que incrementi l'import d'efectiu del balanç o que redueixi el pas del deute a curt termini per a evitar problemes de liquiditat.

Finalment, en el marc de la nostra anàlisi de la posició de liquiditat de l'empresa, calcularem el **fons de maniobra**:

Fons de maniobra	2011	2010	2009
Actiu corrent – Passiu corrent	66.880	74.440	94.630

Dels valors calculats se'n desprèn que el fons de maniobra és positiu, de manera que descartem que Anàlisi, SA, tingui una situació evident de falta de liquiditat. No obstant això, també comprovem que el valor d'aquest indicador s'ha deteriorat (perquè ha disminuït) en el trànsit del 2009 al 2011 i que hi ha hagut un augment del pes de les existències en l'actiu corrent (la magnitud menys líquida) i del passiu corrent en l'estructura financera del balanç empresarial, evolució preocupant i que pot fer que l'empresa tingui problemes puntuals de falta de liquiditat per a atendre els venciments del deute a curt termini.

Aquest diagnòstic ens permet corroborar les conclusions a què hem arribat en l'anàlisi dels indicadors anteriors.

b) Anàlisi de la solvència empresarial

Recordem que amb l'anàlisi de la solvència pretenem determinar si l'empresa té una composició de l'estructura financera (dels recursos financers) adequada als seus nivells d'inversió i d'activitat que li permeti un funcionament normal en el futur.

Per a això treballarem amb quatre ràtios: les de garantia, endeutament, qualitat del deute i cost del deute.

En primer lloc, calcularem la **ràtio de garantia**:

Ràtio de garantia	2011	2010	2009
$\frac{\text{Actiu}}{\text{Passiu}}$	1,83	1,66	1,96

La garantia que ofereix l'empresa als creditors no és massa alta. És al límit dels valors que es poden considerar òptims (entre 1,5 i 3) en l'exercici del 2010; l'empresa no està en una situació concursal (de fallida), però ha de tenir precaució ja que està massa vinculada als creditors. Davant d'aquesta situació, les entitats financeres podrien posar traves a l'hora de facilitar finançament.

D'altra banda, i com a dada positiva, si analitzem l'evolució al llarg del període 2009-2011, sembla que els valors indiquen una recuperació de la situació de garantia de l'empresa després del valor preocupant registrat el 2010.

En segon lloc, calcularem la **ràtio d'endeutament**:

Ràtio d'endeutament	2011	2010	2009
$\frac{\text{Passiu}}{\text{Patrimoni net i passiu}}$	0,55	0,60	0,51

Es tracta d'una empresa amb un nivell d'endeutament adequat (recordem que els nivells òptims de referència se situen entre 0,4 i 0,6), que sembla ben assumible i comporta una situació financera correcta per a garantir el funcionament normal de l'activitat.

Si analitzem l'evolució dels valors d'aquest indicador, comprovem que l'endeutament d'Anàlisi, SA, havia arribat al límit superior en l'exercici del 2010, però l'empresa ha estat capaç de reajustar aquesta situació amb un increment relatiu dels recursos propis el 2011 i ha tornat així a una situació semblant a la que va registrar al començament del període analitzat.

En tercer lloc, ens centrem a calcular la **ràtio de qualitat del deute**:

Ràtio de qualitat del deute	2011	2010	2009
$\frac{\text{Passiu corrent}}{\text{Passiu}}$	0,99	0,98	0,96

Tal com es dedueix directament de la lectura dels percentatges verticals del balanç, i tal com confirmen els valors d'aquest indicador, gairebé tot el deute de l'empresa té un venciment a curt termini. A més, a partir dels resultats obtinguts, veiem que el pes del deute a curt termini s'ha incrementat al llarg del període analitzat.

Aquesta estructura financera s'allunya de l'òptim de referència que estableix l'existència d'un passiu corrent tan reduït com es pugui d'acord amb les característiques de l'entitat, i en concret segons l'estructura del balanç i del volum de l'actiu corrent.

En el nostre cas, establím que la proporció de deute a curt termini és excessiva, de manera que l'empresa no té una estructura financera adequada. El passiu corrent s'acosta cada exercici més a l'import total de l'actiu corrent, la qual cosa pot provocar problemes de liquiditat en el futur que facin que l'empresa arribi a una situació de suspensió de pagaments i que incideixin d'aquesta manera en el desenvolupament funcionament normal de l'activitat.

Finalment, calcularem la **ràtio de cost del deute**:

Ràtio de cost del deute	2011	2010	2009
$\frac{\text{Despeses financeres}}{\text{Vendes netes}}$	0,002	0,003	0,002

Els resultats obtinguts per als tres exercicis del període 2009-2011 assenyalen que el cost del deute d'Anàlisi, SA, és molt inferior als valors òptims de referència (entre 0,04 i 0,05), la qual cosa indica la possibilitat de millorar l'eficiència econòmica de l'entitat obtenint fonts de finançament aliè de més cost.

Dit d'una altra manera, l'entitat té prou marge i estructura per a incrementar el deute a llarg termini (passiu no corrent), i millorar d'aquesta manera la posició de liquiditat i l'estructura financera, sense que això tingui una incidència rellevant en les taxes de rendibilitat.

c) Anàlisi de la rendibilitat

En aquest apartat, el nostre objectiu se centra a analitzar la capacitat de l'empresa que és objecte d'estudi d'obtenir un rendiment (benefici) derivat de la inversió feta (actiu) i dels fons propis disponibles (patrimoni net) per a desenvolupar l'activitat.

A la pràctica, quan es duu a terme una anàlisi de rendibilitat, se solen comparar els resultats obtinguts per a una empresa individual amb els valors mitjans del sector en què opera l'empresa (o de les empreses del sector amb característiques semblants) i matisar-los amb dades de la conjuntura econòmica. En aquest sentit,

L'objectiu és que la rendibilitat empresarial incrementi o com a mínim es mantingui al llarg del temps (especialment si s'han assolit taxes altes) en línia amb els valors mitjans del sector o per sobre d'aquests valors.

Com que en el cas d'Anàlisi, SA, no disposem de dades sectorials, ens centrarem en l'anàlisi dinàmica dels valors de rendibilitat, partint de la premissa que una evolució positiva consisteix a incrementar o mantenir aquests valors.

L'anàlisi de la rendibilitat la farem calculant dos indicadors: la rendibilitat econòmica (ROA) i la rendibilitat financera (ROE).

c1) Rendibilitat econòmica

Recordem que l'indicador de rendibilitat econòmica mesura la capacitat de l'empresa d'obtenir beneficis d'explotació a partir de la inversió feta, de manera que posa en relació el resultat d'explotació (benefici abans d'interessos i impostos, BAI) amb el total actiu.

Rendibilitat econòmica	2011	2010	2009
$\frac{\text{BAI}}{\text{Total Actiu}}$	0,138	0,151	0,213

Com veiem, l'evolució de la taxa de rendibilitat econòmica ha estat negativa al llarg del període 2009-2011, ja que el valor ha tingut una reducció contínua (sense dades sectorials de referència, aquest diagnòstic és l'únic que podem fer, ja que no sabem si el descens d'aquest indicador es deu al fet que tenia nivells molt alts i ha tingut un ajust que es pot considerar normal).

Per a explicar aquesta reducció hem de fer la descomposició per components:

$$\text{Rendibilitat econòmica (ROA)} = \text{rotació de l'actiu} \times \text{marge sobre vendes.}$$

En primer lloc, calcularem el primer component de la rendibilitat econòmica, la **rotació de l'actiu**:

Rotació de l'actiu	2011	2010	2009
$\frac{\text{Vendes netes}}{\text{Total actiu}}$	3,39	2,68	2,78

Com es dedueix dels valors obtinguts, la rotació de l'actiu ha millorat en el trienni analitzat, de manera que Anàlisi, SA, ha estat capaç de fer més vendes en termes relatius a partir de la inversió que ha portat a terme.

En segon lloc, calcularem el **marge sobre vendes**, és a dir, el percentatge de vendes que l'empresa ha aconseguit convertir en benefici d'explotació:

Marge sobre vendes	2011	2010	2009
$\frac{\text{BAI}}{\text{Vendes netes}}$	0,041	0,057	0,077

Veiem que la reducció del marge sobre les vendes fetes és el factor que explica la reducció de la rendibilitat econòmica. De fet, el descens dels valors d'aquest indicador és tan acusat que neutralitza l'efecte positiu sobre la rendibilitat del bon comportament de la rotació de l'actiu.

Si ens recolzem en la informació del compte de pèrdues i guanys per a acabar de documentar el nostre diagnòstic, comprovem que efectivament hi ha hagut una expansió important de les vendes entre 2009 i 2011 (del 19,48%) però que no s'han controlat adequadament els costos, de manera que el cost de vendes (component principal de despesa d'explotació de l'empresa) ha augmentat en una proporció més gran que les vendes (25,99%). Les despeses de personal també han tingut un increment rellevant (del 18,59%), i tot això ha desembocat en una contracció molt significativa del resultat d'explotació o BAI (del 36,5%).

Per tant, sembla que controlar i reduir costos és la clau i l'objecte de la nostra recomanació a Anàlisi, SA, per a millorar els nivells de rendibilitat econòmica.

c2) Rendibilitat financera

Recordem que l'indicador de rendibilitat financera o ROE mesura la capacitat de l'empresa d'obtenir beneficis globals cada exercici a partir dels recursos propis disponibles mitjançant la relació entre benefici net i patrimoni net, de manera que aporta una informació a l'accionista o el partícip sobre el rendiment global que genera la seva inversió en l'entitat.

Rendibilitat financera	2011	2010	2009
$\frac{\text{Benefici net}}{\text{Patrimoni net}}$	0,216	0,249	0,308

Comprovem que en el cas de la rendibilitat financera també hi ha una reducció progressiva del valor durant el període 2009-2011. Sabem, per l'anàlisi per components feta per a la rendibilitat econòmica, que aquest descens es pot explicar, en part, pel comportament negatiu del marge sobre vendes, ja que les dues rendibilitats comparteixen els dos primers components. Ara bé, per a explicar adequadament les causes de la variació de la rendibilitat financera hem de completar la descomposició en components amb el càlcul del palanquejament financer i de l'efecte fiscal:

Rendibilitat financera (ROE) = rotació de l'actiu × marge sobre vendes × palanquejament financer × efecte fiscal.

Calcularem, per tant, en primer lloc, els valors del **palanquejament financer**. Recordem que aquest indicador assenyalava l'efecte del deute del balanç de l'empresa sobre la rendibilitat financera.

	2011	2010	2009
Palanquejament financer	2,14	2,49	2,10

Els valors obtinguts ens permeten deduir que l'efecte del deute d'Anàlisi, SA, és positiu (>1) en els tres exercicis analitzats, encara que la contribució positiva que ha tingut s'ha reduït en el trànsit del 2010 al 2011. Els dos components del palanquejament financer que permeten calcular-lo, la ràtio d'actiu sobre patrimoni net i el benefici abans d'impostos (BAI) sobre el benefici abans d'interessos i impostos (BAII), ens permeten explicar aquesta reducció del valor del palanquejament financer per l'augment de la càrrega financera que ha tingut l'empresa al llarg del període analitzat, tal com indica l'evolució decreixent del BAI/BAII.

Actiu sobre patrimoni net	2011	2010	2009
$\frac{\text{Total actiu}}{\text{Patrimoni net}}$	2,20	2,51	2,04

BAI sobre BAII	2011	2010	2009
$\frac{\text{BAI}}{\text{BAII}}$	0,97	0,99	1,03

En segon lloc, calcularem l'**efecte fiscal**, indicador que ens explica l'evolució de la càrrega fiscal de l'empresa:

Efecte fiscal	2011	2010	2009
$\frac{\text{Benefici net}}{\text{BAI}}$	0,73	0,66	0,69

Com veiem, la càrrega fiscal s'ha reduït en la comparativa 2009-2011 gràcies a una bona política d'aplicació de deduccions i bonificacions fiscals. L'efecte fiscal

presenta, per tant, un efecte positiu sobre l'evolució de la rendibilitat financera, igual que la rotació de l'actiu, la qual cosa contribueix a limitar en part la tendència negativa que té.

Resum

En aquesta assignatura hem fet un acostament a la comptabilitat com a sistema d'informació empresarial, i hem centrat l'atenció en els aspectes que ens permeten entendre de manera correcta el contingut de la informació comptable del balanç i del compte de pèrdues i guanys, els dos estats comptables principals dels comptes anuals de l'empresa, i utilitzar l'anàlisi comptable per a comprendre els efectes de les decisions directives sobre àmbits crucials de l'economia de l'empresa.

En primer lloc, hem explicat el funcionament de la comptabilitat com a sistema d'informació d'utilitat per a diferents usuaris en el seu procés de presa de decisions respecte a l'empresa.

En segon lloc, hem treballat la distinció entre comptabilitat externa, o financera, i comptabilitat interna, o de costos i gestió.

Ens hem centrat en la comptabilitat externa o financera per explicar els objectius principals que té i el paper que representa la normativa comptable en l'elaboració d'aquesta comptabilitat.

En tercer lloc, hem presentat els conceptes i les pautes fonamentals per a entendre i saber llegir els documents comptables principals que formulen les empreses, és a dir, el balanç i el compte de pèrdues i guanys.

En quart lloc, hem explicat quins són els criteris de valoració que estableix la normativa comptable, hem treballat l'aplicació pràctica d'aquests criteris amb exemples i hem associat cada criteri valoratiu amb la partida o partides comptables de balanç i compte de resultats a què es poden aplicar a fi de determinar-ne el valor.

Finalment, havent estudiat el procés de valoració dels elements comptables, ens hem centrat a exposar els conceptes, les tècniques i els instruments principals de l'anàlisi comptable que es fan servir per a obtenir informació sintètica útil per a prendre decisions econòmiques. D'aquesta manera som capaços de determinar l'efecte econòmic de determinades decisions sobre aspectes tan importants per al funcionament eficient d'una empresa com ara la posició de liquiditat, la solvència a mitjà i llarg termini i l'estat i evolució de la rendibilitat.

